

A
0
0
9
2
7
2
1
1
3

UC SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY

THE LIBRARY
OF
THE UNIVERSITY
OF CALIFORNIA
LOS ANGELES

E FOSSELIUS

VARGENS SON

SKILDNINGAR FRÅN POLARTRAKTERNA

AV

JACK LONDON

ÖVERSÄTTN. AV M. DRANGEL

FJÄRDE UPPLAGAN

STOCKHOLM
BOHLIN & C:o

STOCKHOLM 1918
SVENSKA TRYCKERIAKTIEBOLAGET

PS
3523
L84205

*Åt minnet av "Vargens
söner", som sökte sin ar-
vedel och funno sin död
bland polcirkelns skuggor*

653405

DEN VITA TYSTNADEN.

»Carmen står inte ut mer än ett par dagar till.» Mason spottade ut en isbit och betraktade med be-
drövad uppsyn det stackars djuret, sedan stack han
dess ena tass i sin mun för att bita bort isen, som
så obarmhärtigt satt sig fast mellan hundens tår.

»Jag har då heller aldrig sett att en hund med
högtravande namn dugt till nånting», sade han, då
han slutat och sköt hunden åt sidan. »Det är som
om de skulle tvina bort och dö under bördan av sitt
ansvar. Och har man någonsin sett, att det har
gått galet med dem som ha förnuftiga namn — till
exempel Cassiar, Sivach eller Husky? Nej, då! Se
bara på Shookum här. Han är...»

Pang! Det magra djuret flög upp och dess vita
tänder smällde ihop tätt invid Masons strupe.

»Jaså, du?» Ett skickligt applicerat slag med hund-
piskans tjockända bakom örat kom djuret att lätt
skälvande sträcka ut sig i snön, medan gult slem
droppade från dess käftar.

»Som jag nyss sa' — se på Shookum här. Honom
är det ruter i. Men han kommer att äta upp Carmen
innan veckans slut.»

»Jag ställer upp ett annat påstående mot ditt», svarade Malemute Kid och vände på det frusna brödet, som lagts framför elden för att tina upp. »Vi komma att äta upp Shookum innan färden är slut. Vad säger ni om det, Ruth?»

Indiankvinnan sköt in ett stycke is till stöd under kaffekokaren. Hon såg på Malemute Kid, sedan på sin man och därefter på hundarna, men svarade ej. Malemute Kid hade uttalat något så självklart, att det inte fordrade något svar. Med en oavbruten sträcka av tvåhundra mils färdväg framför sig och med knappast sex dagars föda åt dem själva och ingen åt hundarna fanns det intet annat alternativ. De bägge männen och kvinnan slogo sig ned omkring elden och började sin magra måltid. Hundarna hade lagt sig med seltyget på, ty det var endast middagsrast, och de följde med avundsamma blickar varje munsbit.

»Det här är vår sista lunch», sade Malemute Kid. »Och vi få lov att se upp med hundarna — de hålla på att ilska till. Skulle nog kunna ha lust att äta upp en av oss, om de kom åt.»

»Och ändå har jag en gång varit ordförande i en djurskyddsförening och undervisat i en söndagskola!» Efter denna avvikelse från ämnet försjönk Mason i ett tankfullt betraktande av sina ångande mockasiner, men väcktes ur sina drömmar därigenom att Ruth fyllde hans kopp. »Nå, gudskelov — massor av te ha vi åtminstone. Jag har sett det växa därnere i Tennessee. Vad skulle jag inte vilja ge för en kaka varmt bröd just nu. Men var lugn,

Ruth — du skall inte behöva svälta mycket längre, och inte bära mockasiner heller.»

Vid dessa ord förvandlades det dystra uttrycket i kvinnans ansikte; i hennes ögon lyste en stor ömhet för hennes vite herre — den förste vite man hon någonsin hade skådat — den förste man hon hade sett behandla en kvinna bättre än ett djur eller en lastdragare.

»Ja, Ruth», fortsatte hennes man på den rotväliska, varigenom de kunde göra sig förstådda av varandra, »vänta bara tills vi bli klara att ge oss härifrån. Då ta vi vit mans kanot och bege oss till stora salta vattnet. Ja, det är svårt vatten, styggt vatten — stora vågberg, som dansa upp och ned ständigt och jämnt. Och vattnet är så stort och så långt, långt bort — du får resa tio sovtider, tjugu sovtider, fyrtio sovtider» (han räknade antalet dagar på sina fingrar) »hela tid vatten, styggt vatten. Och så kommer du till en stor, stor by med väldigt mycket folk, alldeles som mosquitos här nästa sommar. Och wigwams — å, så stora och höga — som tio, tjugu furor.»

Han tystnade hjälplöst, kastade en vädjande blick på Malemute Kid och staplade med teckenspråk mödosamt upp de tjugu furorna på varandra. Malemute Kid smålog litet hånfullt, men Ruth spärrade upp ögonen av undran och glädje, ty hon trodde nästan att han skämtade, och denna nedlåtenhet fröjdade hennes stackars kvinnohjärta.

»Se'n stiger du in i en — i en låda, och så paff! far du uppåt med den.» Han kastade upp sin tom-

ma bågare för att visa hur det skulle gå till, och när han behändigt fångade den igen, ropade han: »Och paff! är du nere igen. Å, stora medicinmän! Du går till Fort Yukon och jag till Arctic City — tjugufem sovtider — långt snöre hela vägen. Och jag tar fatt i snöret och säger: 'Hallå, Ruth, god dag.' Och du säger: 'Är det min käre man?' och jag säger: 'Ja!' och du säger: 'Kan inte baka gott bröd, har inte mera soda.' Och då säger jag: 'Se efter i förrådsrummet under mjölet — adjö!' Och du ser efter och finner hela massor med soda. Och hela tiden är du i Fort Yukon och jag i Arctic City. Hej ho — stor medicinman!»

Ruth smålog så naivt åt sagan, att de bägge männen brusto i skratt. En sammandrabbning mellan hundarna gjorde ett hastigt slut på skildringen av sagolandens under, och när de morrande slagskämparna blivit skilda åt, hade Ruth gjort slädarna klara och allt var färdigt för uppbrott.

»Hej! Hopp! Raska på nu!» Mason skötte sin piska med van hand, och då hundarna gnällande höggo i av alla krafter, bände han släden loss med styrstången. Ruth följde efter med nästa spann, och Malemute Kid, som hade hjälpt henne i gång, bildade eftertruppen. Den starke grobianen, som var i stånd att fälla en ox till marken med ett enda slag, kunde icke förmå sig att slå de stackars djuren, utan kelade med dem så som en pådrivare sällan gör — ja, han var nära att gråta över deras elände.

»Så, så — tag i nu, ni stackars ömfotade krakar!» mumlade han efter flera gagnlösa försök att få slä-

den i gång. Hans tålmod fick slutligen sin lön, och fastän hundarna jämrade sig av smärta, skyndade de sig att hinna upp sina kamrater.

Slut på alla samtal. Resans besvärligheter tillåta icke dylika extravaganser. Och av alla dödströttande ansträngningar är färden i Nordanland den värsta. Lycklig den som kan klara en dagsresa på bekostnad av att endast behöva tiga, och det till och med på banad väg.

Och av allt utslitande arbete är det att bana väg det svåraste. Vid varje steg sjunker den stora, platta snöskon ned djupt, och snön går upp till knät. Så upp med den igen, rakt upp, ty en enda bråkdelen av en tums avvikelse från denna riktning kan vara ödesdiger. Skon måste lyftas så högt upp, att snöytan klaras, föres sedan framåt och tryckes ned, varpå den andra foten lyftes lodrätt uppåt ungefär en halv meter. Den som försöker detta för första gången och lyckas undgå att föra sina skor i farlig närhet till varandra, men inte avpassar sina beräkningar efter det förrådiska fotfästet, måste utmatad ge tappt efter hundra meter. Den som en hel dag kan hålla sig klar för hundarna, han kan krypa in i en sovsäck med gott samvete och med en stolthet som övergår allt förstånd. Och den som har gjort tjugtu dagsmarscher på långfärden är en man som gudarna kunna avundas.

Eftermiddagen skred framåt och under trycket av den vördnad, som den vita tystnaden inger, togo de tigande resenärerna itu med sitt arbete. Naturen har många medel att övertyga människan om hennes

dödlighet — tidvattnets ständiga flöde, stormens raseri, jordbävningens stötar och det långt utdragna dånet av himmelens artilleri — men det mest storartade och häpnadsväckande är den »vita tystnadens» dödsliknande ro. All rörelse upphör, himlen är klar och glänser som metall, den minsta viskning förefaller som en händelse och människan blir klenmodig och skrämmd vid ljudet av sin eget röst. Den enda atomen som drager fram över en livlös världs spöklika vidder darrar för sin egen djärvhet — människan förstår att hennes liv är som en mask, ingenting annat. Underliga tankar uppstå självmant, och det gåtfulla i tillvaron strävar att ge sig uttryck. Frukten för döden, för Gud, för universum, kommer över henne — hoppet om uppståndelse och nytt liv, längtan efter odödlighet, den fängslade andens fåfänga strävan — vid sådana tillfällen, om någonsin, är människan allena med sin Gud.

Dagen skred. Floden gjorde en stor bukt och Mason ville ta en genväg över den smala landtungan. Men hundarna ryggade tillbaka vid den höga strandbanken. Ruth och Malemute Kid sköto på släden, men djuren gledo tillbaka gång på gång. Så gjordes en gemensam ansträngning. De stackars djuren, som voro utmattade av svält, uppbjödo sina sista krafter. Upp — upp — släden nådde upp till strandbankens topp, men så svängde den främste hunden häftigt av åt höger, de övriga följde efter och stötte emot Masons snöskor. Resultatet var bedrövligt. Mason kastades omkull, en av hund-

arna stupade och släden gled baklänges ner med dem alla igen.

Klatsch! Piskan ven ursinnigt över hundarna, i synnerhet över den som hade fallit.

»Låt bli det där, Mason», bad Malemute Kid. »Det stackars kräket har inte långt kvar. Vänta, så spanna vi för mina hundar också.»

Mason lät betänksamt piskan vila tills Malemute Kid hade talat ut, sedan flög den långa snärten åter ut med blixstens hastighet och snodde sig runt om den skyldiges kropp. Carmen — ty det var hon — kröp ihop i snön under ömkelig jämmer och rullade över åt ena sidan.

Det var ett tragiskt ögonblick, en ohygglig episod under färden — en döende hund och två kamrater upptända av vrede. Ruth såg bönfällande från den ene till den andre. Men Malemute Kid lade band på sig, ehuru det låg en hel värld av förebråelse i hans blick, då han lutade sig ned över hunden och skar av draglinorna. Icke ett ord uttalades. Spannet fördubblades och svårigheterna övervunnos, slädarna kommo åter i gång och den döende hunden släpade sig med i eftertruppen. Så länge en hund förmår kravla sig framåt blir den icke skjuten, utan man ger den en sista chance — att få släpa sig med in i lägret, om han kan, och möjligen bli räddad, om man lyckas döda en älg.

Mason ångrade redan sin häftighet, men han var för morsk att vilja be om ursäkt, och han strävade framåt i spetsen för kavalkaden utan en aning om att fara lurade i närheten. Flodbäddens rand var

tätt beväxt med väldiga timmerträd, och mellan dessa gick de resandes väg. Drygt femtio fot från dem stod en väldig furu. Den hade stått där under mansåldrar, och under mansåldrar hade ödet haft sin särskilda avsikt med dess ändalykt — kanske även i fråga om Masons.

Han lutade sig ned för att snöra till remmen på sin ena mockasin. Slädarna stannade och hundarna lade sig ljudlöst ned i snön. Tystnaden var trolsk. Icke en fläkt rörde sig i den rimklädda skogen. Rymdens köld och stillhet hade isat naturens hjärta och bragt dess darrande läppar till tystnad. Men så drog en suck genom luften — de hörde den egentligen icke så mycket, utan snarare kände den. Det var som ett förebud till rörelse i all denna orörlighet. Sedan spelade den väldiga furan, tyngd av år och massor av snö, sin sista roll i livets tragedi. Mason hörde det varnande brakket och försökte rusa upp, men i detsamma fick han det krossande slaget över ena skuldran.

Plötslig fara och hastig död — hur ofta hade icke Malemute Kid stått inför detta! Trädets barr skälvde ännu, då han gav sina befallningar och skyndade sig att gripa in. Indiankvinnan svimmade ej, höjde ej sin röst till gagnlös jämmer, såsom många av hennes vita systrar skulle ha gjort. På Malemutes befallning kastade hon sig med hela sin tyngd över ena ändan av en hastigt anskaffad hävstång, varigenom trycket lättades. Medan hon lyssnade till sin mans jämmer, angrep Malemute Kid trädets med sin yxa. Stålet gav en munter klang

då det bet i den frusna stammen, och varje slag ledsagades av den huggandes hörbart frampustade: »Hä! Hä!»

Slutligen lade Kid det ömkansvärda, som förut hade varit en man, ned på snön. Men värre än kamratens smärtor var den stumma ångesten i kvinnans ansikte, dess blandade uttryck av hoppfull och hopplös fråga. Det blev inte mycket sagt. De som leva i Nordanland lära sig mycket tidigt förstå tallets gagnlöshet och gärningarnes oskattbara värde. När temperaturen är 65 grader under noll, kan en människa icke ligga många minuter i snön utan att dö. Och därför blevo slädens surrtåg avskurna och den skadade sveptes in i pälsverk och lades på en bädd av grenar. Framför honom knastrade en eld, närd av ved från det träd, som vållat olyckan. Bakom honom och delvis över honom restes en primitiv skärm, som bestod av ett stycke grovt lärft, vilken uppfångade värmestrålarna och kastade dem tillbaka ned på honom — ett knep välkänt av dem, som studera fysiken vid själva källan.

Och män, som ha delat läger med döden, förstå när kallelsen ljuder. Mason var ohyggligt tilltygad. Den ytligaste undersökning uppenbarade det. Hans högra arm, lår och rygg voro brutna, benen förlamade från höfterna, och man hade alla skäl att antaga, att han även hade fått inre skador. En svag jämmer då och då var det enda tecknet till liv.

Det fanns intet hopp; det var ingenting att göra. Den skoningslösa natten sänkte sig långsamt allt djupare — Ruth satt där i den hopplösa under-

givenhet, som är egendomlig för hennes ras, och nya fåror grävdes i Malemute Kids bronsansikte. I själva verket var Mason kanske den som led minst, ty han befann sig nu bland bergen i östra Tennessee och genomlevde sin barndoms tilldragelser på nytt. Hans för längesedan glömda sydstatsdialekt hade en säregen patetisk klang, då han fantiserade om badställen, om jakt på tvättbjörnar och plundringståg efter vattenmeloner. Allt detta var grekiska för Ruth, men Kid förstod det — han förstod och uppfattade det så som endast den kan göra som i årtal har varit utestängd från allt vad civilisation heter.

Mot morgonen kom den dödsdömde åter till medvetande, och Malemute Kid lutade sig närmare för att uppfånga hans viskningar.

»Kommer du ihåg när vi möttes på Tanana — det blir fyra år se'n i vår. Jag brydde mig inte så mycket om henne då. Det var egentligen mest för att hon var vacker, och så var det också någonting eggande i det hela. Men sedan har jag kommit att hålla av henne riktigt. Hon har varit en god hustru, alltid vid min sida när det behövdes. Och när det gäller att göra affärer, så vet du, att det inte finns hennes make. Kommer du ihåg den gången, då hon styrde båten utför Moosehorn-fallet för att hämta mig och dig från klippan, medan kulorna piskade vattnet omkring oss som en hagelskur? Och när det var hungersnöd i Nuklukyeta? Eller när hon sprang över drivisen för att ge mig bud? Ja, hon har varit mig en god hustru, bättre än den andra. Det vet du kanske ingenting om? Jag har

visst aldrig talat om det för dig, eller hur? Jo, jag prövade på det en gång där nere i staterna. Det är därför jag är här. Vi hade växt upp tillsammans. Jag reste för att skaffa henne tillfälle till skilsmässa. Och hon fick den.

»Men det där har ingenting med Ruth att göra. Jag har tänkt att klarera allting här och att vi skulle ge oss av härifrån nästa år — hon och jag — men nu är det för sent. Skicka henne inte tillbaka till hennes eget folk, Kid. Det är förskräckligt svårt för en kvinna att vända tillbaka. Tänk dig bara! Nära fyra år har hon levat av vår kost — skinka och böror och mjöl och torkad frukt — och att sedan nödgas vända om till deras fisk och renkött. Det är inte bra för henne att ha provat på vårt levnads-sätt och funnit att det är bättre än hennes eget folks, och så få lov att vända om till dem. Tag vård om henne, Kid — ack, gör det — men du har ju alltid varit så skygg för dem — och du har aldrig sagt mig, varför du kom hit till det här landet. Var snäll emot henne och skicka henne tillbaka till staterna så fort du kan. Men ställ det så, att hon kan vända om hit igen — hon har anlag för hemlängtan, ser du.

»Och den lilla — det har förenat oss fastare, ser du, Kid. Jag vill hoppas att det är en gosse. Tänk, Kid! Kött av mitt kött! Han får inte stanna här i landet. Och om det är en flicka, så kan hon det inte. Sälj mina pälsskinn. De inbringa minst femtusen, och jag har lika mycket innestående hos bolaget. Sköt också våra gemensamma intres-

sen. Jag tänker att inmutningen skall ge ett godt resultat. Se till, att han får bra undervisning — och framför allt, låt honom inte komma tillbaka hit, Kid! Det här landet är inte skapat för de vita.

»Med mig är det förbi, Kid. Högst tre eller fyra dagar kvar. Ni måste fortsätta — ni ska' göra det. Kom ihåg, att hon är min hustru — och det är min son — Gud i himmelen, jag hoppas, att det måtte vara en gosse! Ni kan inte stanna hos mig — det är min vilja, en döendes vilja, att ni ska' gå vidare.»

»Låt mig stanna i tre dagar», bad Malemute Kid.
»Du kan bli bättre, någonting kan inträffa.»

»Nej.»

»Bara tre dagar!»

»Ni måste gå vidare.»

»Två dagar!»

»Det är min hustru och min gosse, Kid. Du skall inte be mig om det.»

»En enda dag!»

»Nej, nej. Jag fordrar att...»

»Bara en enda. Vi knappa av på ransonerna, och kanske jag kan komma över en älg.»

»Nå — må så vara. En dag, men inte en minut längre. Och hör du, Kid — låt mig inte självdö. Ett skott bara — en enda kläm på trycket — du förstår! Tänk, tänk! Kött av mitt kött, och jag får inte leva för att se honom!...

»Skicka hit Ruth. Jag vill ta avsked av henne och säga, att hon måste tänka på gossen och inte vänta här tills jag dör. Hon skulle kunna neka att

följa med dig, om jag inte gjorde det. Farväl, gamle kamrat. Och hör du, Kid — gräv därborta strax bakom släden. Där fick jag för fyrtio cents på en gång i min skovel. Och så, Kid...» Kamraten lutade sig djupare ned för att kunna uppfånga de sista svaga orden, med vilka den döende uppgav hela sin stolthet. »Jag är ledsen för — för det där, du vet — med Carmen.»

Malemute Kid vände ryggen åt indiankvinnan, som grät tyst över sin man. Han drog på sig sin parka och sina snöskor, tog bössan under armen och gick in i skogen. Han var icke oerfaren ifråga om de prövningar och sorger som Nordanland har att bjuda, men aldrig hade han stått inför någonting som pressat honom så hårdt som detta. Rent teoretiskt var problemet helt enkelt — tre levande liv mot ett dödsdömt. Men här tvekade han. Under fem års tid hade han och Mason ständigt hållit tillsammans på floder och snövidder, i läger och gruvor, med döden för ögonen, och deras vänskapsband hade knutits allt fastare — ja, så fast, att han ofta hade märkt en obestämd svartsjuka hos Ruth från och med första gången hon kom emellan dem. Och nu skulle bandet slitas av hennes egen hand.

Han hoppades innerligt på en älg, en enda älg, men det var som om allt vilt vore utdött, och vid nattens inbrott stapplade han utmattad in i lägret med tomma händer och tungt hjärta. Ett oväsen bland hundarna och ett par gälla skrik från Ruth påskyndade hans steg.

Då han rusade in i lägret såg han den unga

kvinnan stå mitt ibland de ilsket morrande hundarna, slående omkring sig med en yxa. Djuren hade överträtt sina husbönders järnhårda lag och angrepo provianten. Kid sprang in mellan dem med lyftad kolv, och den uråldriga kampen för existensen utkämpades på det skoningslösa sätt, som var naturligt för dessa primitiva trakter. Bösskolven och yxan gingo upp och ned, träffade eller höggo miste med monoton regelbundenhet; smidiga kroppar flögo i luften med vilda ögon och fradgande gap; människa och djur kämpade till det yttersta om övermakten. Slutligen kröpo de besegrade hundarna intill elden, slickade sina sår och klagade sin nöd för stjärnorna.

Hela förrådet av torkad lax hade blivit uppätet, och det återstod knappt fem skålpund mjöl till föda under mer än tvåhundra mils färd genom vildmarken. Ruth vände tillbaka till sin man och Malemute Kid skar upp en av hundarna, vars huvud krossats av ett yxhugg. Utom huden och inälvorna, som kastades åt det dödade djurets forna kamrater, gömdes varje bit på det omsorgsfullaste.

Morgonen medförde nya bekymmer. Hundarna anföllo varandra. Carmen, som ännu levde med litet liv, blev ihjälbiten av de övriga. Piskan kom åter i gång, men det frågade de icke efter. De kröpo tjutande ihop under slagen, men kunde omöjligt skingras förrän den sista smulan var slukad — ben, hud, hår, vartenda grand.

Malemute Kid tog itu med sitt arbete, medan han lyssnade till Mason, som nu återigen befann sig i

Tennessee och höll orediga tal och for ut häftigt mot forna kamrater.

Han valde ut några furor i närheten och arbetade raskt. Ruth såg, att han gjorde i ordning ett förvaringsrum, sådant som jägare ibland bruka använda för sina förråd, då dessa måste skyddas mot järvar och hundar. Han böjde topparna på två små furuträd mot varandra, nästan ända ned till marken, och band fast dem med remmar av älghud. Därefter piskade han hundarna till undergivenhet och spände dem för två av slädarna, på vilka han lastade allt utom pälsverken, vari Mason låg höljd. Dessa svepte han tätare omkring den döende och spände fast dem med remmar, vilkas yttersta ändar han fäste vid de böjda furorna. Ett enda snitt med hans jaktkniv vore nog för att göra träden fria att resa sig och slunga kroppen högt upp i luften.

Ruth hade fått del av sin mans sista vilja, och hon gjorde inga invändningar. Stackars varelse, hon hade lärt sig lyda. Allt ifrån sin spädate ålder hade hon böjt sig och sett alla andra kvinnor böja sig för skapelsens herrar — det såg ut, som om det skulle höra till naturens ordning, att kvinnorna ej gjorde något motstånd. Kid tillät henne ett enda utbrott av sorg, då hon kysste sin make — en sed, som är helt och hållet främmande för hennes eget folk — men sedan förde han henne bort till den främsta släden och hjälpte henne i hennes snöskor. Mekaniskt, instinktmässigt grep hon styrstången och piskan och manade hundarna framåt. Kid vände tillbaka till Mason, som hade sjunkit i dvala, och

långt efter sedan Ruth hade försvunnit ur sikte, satt han hopkrupen vid elden och hoppades och bad, att hans kamrat skulle få dö.

Det är icke gott att vara allena med sorgliga tankar i den vita tystnaden. Mörkrets tystnad är barmhärtig, den omger oss skyddande och andas tusen obestämbara sympatier. Men den ljusa, vita tystnaden, klar och kall under stålblanka skyar, är utan förbarmande.

En timme gick — två timmar — men döden ville icke komma. Vid middagstiden kastade solen, utan att lyfta sin rand över den södra horisonten, en eldglimt över himlen, men den dog genast bort igen. Malemute Kid reste sig och gick långsamt fram till sin kamrat. Han kastade en blick omkring sig. Den vita tystnaden tycktes hånle och en stor skräck kom över honom. Så hördes en skarp knall; Mason svingade plötsligt upp i sin luftiga grav, och Malemute Kid piskade hundarna i vilt galopp, medan han flydde över snön.

VARGENS SON.

Mannen uppskattar sällan sina kvinnor till deras verkliga värde, åtminstone icke förrän han har förlorat dem. Han har ingen uppfattning av den fina atmosfär, som omger det kvinnliga könet, så länge han inandas den. Men om den försvinner, gör en ständigt tilltagande tomhet sig förnimbar i hans tillvaro, och han gripes av en oklar hunger efter någonting, som är så obestämbar, att han icke kan säga vad det är. Om hans kamrater icke ha större erfarenhet än han själv, skaka de utan förståelse på huvudet och ordinera strängt kroppsarbete. Men hungern växer och växer, han mister allt intresse för det dagliga livets händelser och blir loj och slö, och en vacker dag, då tomheten blir outhärdlig, kommer det över honom en plötslig uppenbarelse.

När detta händer i Yukonlandet, provianterar mannen vanligen en båt, om det är sommar, och om det är vinter, spänner han för sina hundar och och beger sig söderut. Tror han på landet, så kommer han några månader därefter tillbaka med en hustru, som kan dela denna tro och hans försakelser, om så fordras. Detta är ett slående bevis på man-

nens medfödda själviskhet. Det kommer en också att tänka på »Skorvige» Mackenzies äventyr, som tilldrog sig i forna dagar, innan landet var översvämmat och sönderskuret av en ström che-quas och då Klondyke ej hade anspråk på att bli uppmärksammat för annat än sitt laxfiske.

Skorvige Mackenzie bar märke av att vara född gränsbo och att ha provat på nybyggarlivets besvärligheter. Hans ansikte hade spår av tjugofem års oupphörlig kamp mot naturens vildaste nycker. De bägge sista åren, som hade varit de vildaste och hårdaste av alla, hade han tillbragt med att gräva efter guld däruppe i isregionens mörker. När den längtansfulla hungern kom över honom, blev han icke överraskad, ty han var en praktisk man och hade sett andra män i samma kasus. Men han förrådde icke sin sjukdom, utom att han arbetade hårdare än förut. Hela sommaren igenom slogs han mot mosquitos och vaskade i Stuartflodens säkert givande sandbankar mot dubbel provision. Därefter flottade han en massa byggnadstimmer utför Yukon till Forty Mile och byggde en hydda så bekväm, som något läger kunde skryta av. Den lovade verkligen att bli så trevlig, att mer än en erbjöd sig att bli hans kompanjon och komma och bo hos honom. Men han krossade deras förhoppningar med några barska ord, som utmärkte sig för korthet och kraft, och köpte in ett dubbelt förråd av livsmedel från handelsplatsen.

Vi ha redan förut omtalat, att Skorvige Mackenzie var en praktisk man. Om han ville ha någonting,

fick han det vanligen, och det utan att gå längre ur sin väg än som var högst nödvändigt. Fastän han var väl förtrogen med slit och släp, drog han sig likväl för en resa på sexhundra mil över isen och en till på tvåtusen mil över oceanen, jämte en tredjè på tusen mil eller så, för att komma till sin senaste uppehållsort och söka sig hustru. Livet var för kort. Därför spände han för sina hundar, surrade fast en märklig last på sin släde och styrde kurs tvärs över bergskedjan, vars västra sluttningar voro genomskurna av Tananas förnämsta tillflöden.

Han var en duktig resenär, och hans varghundar kunde arbeta strängare och gå längre på mindre kosthåll än något annat spann i Yukon. Tre veckor senare körde han in i ett jaktläger vid övre Tanana. Folket i byn undrade över hans djärvhet. Ty de hade dåligt rykte och voro kända för att döda vita män för sådana småsaker som en slipad yxa eller en dålig bössa. Men han gick ensam omkring bland dem. I hans uppträdande låg en underlig blandning av ödmjukhet, familjaritet, kallblodighet och oförskämdhet. Det fordrades en smidig hand och en djupgående kännedom om vildens tankegång, för att kunna med framgång sköta så olika vapen. Men han var mästare i denna konst och förstod mycket väl, när han skulle smickra och när han skulle hota med ljugande vrede.

Först gjorde han sin uppvaktning hos hövdingen Thling-Tinneh och skänkte honom ett par skålpund svart te och tobak, varigenom han vann den mäktige mannens stora bevågenhet. Sedan sällade han sig

till männen och de unga kvinnorna och gav samma kväll en potlach för dem. Snön trampades till på en oval yta, ungefär hundra fot lång och tjugofem fot bred. Mitt på denna plats tändes ett långt bål och snön på båda sidor täcktes med granris. Hyddorna övergåvos och det hundratal människor, varav stammen bestod, sjöng sitt folks sånger till ära för den främmande gästen.

Skorvige Mackenzie hade under de bägge senaste åren lärt sig deras långt ifrån rikhaltiga ordförråd, och han hade även tillägnat sig deras djupa strupljud, deras japanska talesätt, deras egendomliga konstruktioner och alla deras småord, som användas, då man vill hedra någon eller ställa sig in. Och därför kunde han svara på deras eget manér och tillfredsställa deras medfödda kärlek till poesi genom överdrivna utbrott av vältalighet och ett krystat bildspråk. Sedan Thling-Tinneh och shamanen hade svarat på hans tal, förärade han männen en del små gåvor, deltog i deras sång och visade sig som en mästare i deras favoritnöje, ett spel som utfördes med femtiotvå tändstickor.

Och de rökte hans tobak och voro belåtna. Men de yngre männen visade en utmanande hållning, en viss morskhets, som icke kunde undgå att märkas, tack vare de tandlösa gamla indiankvinnornas oförsynta antydningar och de unga flickornas fnitter. De hade gjort bekantskap med helt få vita män — »vargens söner» — men av dessa få hade de lärt märkliga ting.

Det undgick icke heller Skorvige Mackenzies uppmärksamhet, oaktadt hans skenbara bekymmerslöshet. Medan han låg inrullad i sina sovhudar funderade han över det, och det riktigt allvarligt; han rökte den ena pipan efter den andra, under det att han uppgjorde sin fälttågsplan. En enda av de unga flickorna hade gjort något intryck på honom, och det var ingen annan än hövdingens dotter Zarinska. Såväl till ansiktsdrag som gestalt och hållning var hon den som mest närmade sig de vitas skönhetstyp; hon föreföll nästan som en abnormitet bland sin stams döttrar. Henne ville han ha — han skulle ta henne till sin hustru och kalla henne — ja, han skulle kalla henne Gertrude! Sedan han hade fattat detta beslut, vände han sig åt sidan och föll i sömn — en äkta son av sin alltbeseigrande ras.

Det var ett långsamt och mödosamt arbete, men Mackenzie manövrerade slugt och med en bekymmerslöshet, som gjorde Sticksindianerna en smula osäkra. Han var angelägen att övertyga dem om att han var säker skytt och en väldig jägare, och lägret genljöd av bifallsrop, då han sköt en älg på sexhundra meters avstånd. En afton gjorde han ett besök i hövdingen Thling-Tinnehs renhudstält, förde stora ord på läpparna och delade frikostigt ut tobak. Han underlät icke heller att på samma sätt hedra shamanen, ty han kände mycket väl till det inflytande, som medicinmännen ha över sitt folk, och han var angelägen att få den mäktige mannen till bundsförvant. Men sagde herre var

högdragen och svåråtkomlig, han måste ofelbart betraktas som en blivande motståndare.

Mackenzie fick intet tillfälle att tala med Zarinska, men han gav henne månget förstulet ögonkast och upplyste henne på detta sätt om sina avsikter. Hon förstod honom också mycket väl, men hon omgav sig kokett med en krets av kvinnor, när männen voro henne ur vägen och han kunde ha fått tillfälle att närma sig. Han hade emellertid ingen brådska och han visste, att hon ej kunde låta bli att tänka på honom, och sågra dagars sådana tankar skulle endast befordra hans framgång.

Slutligen en kväll, när han ansåg att tiden var inne, lämnade han plötsligt hövdingens rökiga boning och begav sig skyndsamt till ett närbeläget tält. Som vanligt satt Zarinska där omgiven av squaws och unga flickor, allesammans sysselsatta med att sy mockasiner och göra pärlarbeten. Vid Mackenzies inträde skrattade de alla, och det skämtades mycket om honom och Zarinska. Men den ena efter den andra slängdes utan krus i snön, och snart var historien utkolporterad över hela lägret.

Han förde sin talan med stor skicklighet på hennes eget tungomål, ty hon förstod icke hans, och efter två timmars förlopp reste han sig för att gå.

»Zarinska vill således komma till den vite mannens hydda? Godt! Jag går nu för att tala med din far, ty han har kanske andra tankar. Och jag skall ge honom många skänker, men han får inte fordra för mycket. Om han säger nej? Godt! —

Zarinska skall i alla fall komma till den vite man-
nens boning.»

Han hade redan lyft upp skinnförhänget för att gå, då ett dämpat utrop från flickan kom honom att vända sig om. Zarinska hade fallit på knä på björnskinns huden, hennes ansikte blossade som en äkta Evas dotters, och hon knäppte blygt upp hans tunga bälte. Han såg ned på henne förvirrad och misstänksam och lyssnade spänt efter minsta ljud utifrån. Men hennes nästa tilltag utplånade varje tvivel hos honom och han smålog belåtet. Ur sin sypåse tog hon fram en älghudsslida, sirad med pärlbroderi i fantastiskt mönster. Så tog hon hans stora jaktkniv och betraktade med vördnad dess skarpa egg, halvt frestad att pröva den med sitt finger — och i nästa ögonblick sköt hon in kniven i dess nya förvaringsrum, varefter hon hängde slidan vid bältet och sköt den till dess vanliga plats vid höften.

Det var alldeles som en scen från forna tider — damen och hennes riddare. Mackenzie lyfte upp den unga flickan och berörde hennes röda läppar med sitt skägg — »vargens söners» smekning som var främmande för henne. Det var ett möte mellan stenåldern och stålåldern.

Det låg upphetsning i luften, då Mackenzie med ett stort bylte under armen lyfte upp förhänget till Thling-Tinnehs tält. Barn sprungo omkring ute i det fria, sysselsatta med att släpa torr ved till platsen, där man hade samlats till *potlach*. Ett sorl av kvinnoröster steg allt högre, och de unga männen

samlades till rådslag i buttra grupper, medan de hemska tonerna av en besvärjelsesång trängde ut från medicinmannens bostad.

Hövdingen var ensam med sin surögda hustru, men vid första blicken såg Mackenzie, att de bägge redan visste vad som hade hänt. Och därför gick han rakt på saken, sedan han på ett demonstrativt sätt skjutit fram den pärlbroderade slidan som ett tillkännagivande av förlovningen.

»O Thling-Tinneh, mäktige hövding för Sticksindianerna och herre över Tananas land — härskare över laxen, björnen, älgen och renen! Den vite mannen står inför dig i ett viktigt ärende. Under många månvarv har hans boning stått tom, och han är ensam. Och hans hjärta har gnagt sig självt i tysthet och han hungrar efter en kvinna, som kan sitta vid hans sida i hans boning och välkomna honom med värmade eld och god föda, då han kommer hem från jakten. Han har hört märkliga ting — trippandet av små, små mockasiner och ljudet av barnröster. Och en natt hade han en syn. Han såg Korpen, som är din fader — den mäktige Korpen, från vilken alla Sticksindianerna stamma. Och Korpen talade till den ensamme vite mannen och sade: 'Snör på dig dina mockasiner och spänn på dina snöskor och lasta din släde med föda för många dagsresor och vackra gåvor till hövdingen Thling-Tinneh. Ty du skall vända ditt ansikte åt det håll, där vårsolen brukar sjunka bortom horisonten, och draga till denne väldige hövdings jaktmarker. Där skall du giva stora skänker och Thling-

Tinneh, som är min son, skall bliva för dig som en fader. I hans boning finns en ung kvinna, som jag har givit liv för din skull. Och denna ungmö skall du taga till hustru.' Sålunda talade den mäktige Korpen, o hövding! Och därför lägger jag mina många skänker för din fot och kommer för att taga din dotter till hustru!»

Den gamle hövdingen svepte sitt pälsverk omkring sig i tydligt medvetande om sitt majestät, men han uppsköt sitt svar, emedan en gosse kom in med budskap, att hövdingen skulle infinna sig till rådslag, varefter budbäraren genast försvann.

»O, vite man, som vi kalla Älgdödaren och som även är känd under benämningen Vargen eller Vargens son! Vi veta, att du är kommen av ett mäktigt folk; vi äro stolta över att ha dig till vår potlach-gäst. Men kungslaxen parar sig icke med hundlaxen, ej heller korpen med vargen.»

»Säg icke så!» utbrast Mackenzie. »Jag har sett korpens döttrar i vargens läger — Mortimers squaw, Tregidgos squaw, Barnabys squaw, som kom för två islossningar sedan — och jag har hört talas om andra squaws, fastän mina ögon ej har skådat dem.»

»Son — dina ord äro sanna, men dessa förbindelser voro omaka, så som vattnets med sanden och snöflingans med solen. Men har du träffat Mason och hans squaw? Icke? Han kom hit för tio islossningar sedan — den första av alla vargarna. Och med honom var en mäktig man, rak som en fura och lång, stark som den gråa björnen och med

ett hjärta så blidt som fullmånen om sommaren. Hans...»

»Å!» utbrast Mackenzie, som på beskrivningen kände igen den välbekante nordlandsmannen. »Det var Malemute Kid!»

»Så var hans namn — och det var en mäktig man. Men såg du den andres squaw? Hon var Zarinskas helsyster.»

»Nej, hövding, men jag har hört talas om henne. Och Mason... Långt, långt uppåt norden krossade ett furuträd, tungt av år, hans liv. Men hans kärlek till din dotter var stor och han hade mycket guld. Med detta och med sin son färdades hon otaliga dagsresor mot vinters middagssol, och där lever hon ännu — ingen bitande frost, ingen snö, ingen midnattssol om sommaren, intet middagsmörker om vintern.»

Nu kom återigen en budbärare från rådet med uppmaning, att hövdingen skulle infinna sig vid sammankomsten. Då Mackenzie slängde ut honom i snön, uppfångade han en skymt av gestalter som rörde sig omkring elden, han hörde de djupa bastonerna av männens rytmiska sång och han visste, att shamanen eggade folkets vrede. Det hastade. Han vände sig till hövdingen.

»Hör mig — jag åstundar din dotter. Och se! Här är tobak, te, många mått socker, varma filter, näsdukar, både stora och präktiga. Och se här — en förträfflig reffelbössa med många kulor och mycket krut.»

»Nej», svarade den gamle mannen och gjorde en avvärjande åtbörd mot de stora rikedomar, som breddes ut framför honom. »I denna stund har mitt folk samlats till rådslag. De vilja icke veta av detta giftermål.»

»Men du är hövdingen.»

»Men de unga männen i min stam rasa över att Vargens söner ha tagit våra unga kvinnor, så att de bli utan hustrur.»

»Hör mig, o Thling-Tinneh! Innan denna natt har förvandlats till dag, skall Vargens son styra sina hundar mot Österns berg och vända om till Yukons land. Och Zarinska skall bana väg för hans spann.»

»Och innan midnattens stund har kommit, skola mina unga män kasta köttet av Vargens son för hundarna, och hans ben skola spridas i snön, där de få ligga gömda tills våren åter drar fram dem i ljuset.»

Det var hotelser å ömse sidor. Mackenzies bronsbruna ansikte flammade mörkt. Han höjde rösten. Den gamla indianhustrun, som hittills hade hört på dem utan att göra en rörelse, ämnade smyga förbi Mackenzie för att komma till dörren. Männens sång blev plötsligt avbruten, och det hördes ett sorl av många röster, då han omildt slängde den gamla kvinnan tillbaka på hennes bädd av pälskinn.

»Jag ropar på nytt: hör mig, o Thling-Tinneh! Vargen dör med sammanbitna tänder, och på samma gång som han skola tio av dina kraftigaste män somna in för alltid — män, som du mycket väl behöver, ty jakttiden är inne och det dröjer inte många

månvarv förrän fisket begynner. Vad har du för nytta av att jag dör? Jag känner ditt folks seder och bruk — din andel av min kvarlåtenskap blir helt ringa. Ge mig din dotter, och alltsammans blir ditt. Annars skola mina landsmän komma, de äro många och deras hunger blir aldrig mättad, och Korpens döttrar skola föda barn i Vargens hyddor. Mitt folk är större än ditt folk. Så är ödets dom. Säg ja, och alla dessa ägodelar äro dina.»

Mockasiner knarrade i snön utanför. Mackenzie spände hanen på sin bössa och lossade sina bägge revolverar i bältet.

»Säg ja — o hövding!»

»Mitt folk säger ändå nej.»

»Säg ja, och allt detta är ditt. Jag skall sedan underhandla med ditt folk.»

»Vargen vill ha det sålunda. Godt! Jag tar emot hans skänker — men jag har varnat honom.»

Mackenzie räckte honom sakerna, men förnaglade försiktigtvis trycket på bössan och ökade gåvorna med en sidennäsduk i alla regnbågens färger. Shamanen och ett halvt dussin unga kämpar trädde in, men Mackenzie banade sig dristigt väg mellan dem och gick ut.

»Packa!» ropade han lakoniskt till Zarinska, då han gick förbi hennes tält och skyndade vidare för att sela på sina hundar. Några minuter därefter svängde han in på rådplatsen med sitt spann, åtföljd av Zarinska. Han intog sin plats vid översta ändan av den avlånga cirkeln, vid hövdingens sida. Till vänster om sig, ett steg bakom, placerade han

den unga kvinnan — hennes givna plats. Dessutom låg det fientlighet i luften, och det kunde vara bra att ha ryggen garderad.

På ömse sidor om elden sutto männen nedhukade och sjöngo ett av stammens kväden från förgångna tider. Sången hade underliga utdragna kadenser, som oupphörligt kommo igen, och den var långt ifrån vacker, kunde bäst karaktäriseras som »hemsk». Vid rådsplatsens nedre ända dansade ett halvt tjog kvinnor under shamanens uppsikt. Stränga förebråelser vankades för dem, som icke helt och hållet överlämnade sig åt den föreskrivna extasen. Halvt insvepta i sina tunga massor av korpsvart hår, som var upplöst och räckte dem till midjan, vaggade de långsamt av och an, och deras kroppar böjde sig i takt med den ständigt skiftande sången.

Det var ett underligt skådespel, som förde tanken tillbaka till forntiden. Söderut led det nittonde århundradet mot slutet av sin sista tioårsperiod, och här levde urmänniskor, som endast obetydligt skilde sig från de förhistoriska grottinnevånarna — en förgäten kvarleva från gamla tider. Gråbruna varghundar sutto bredvid sina skinnklädda husbönder eller slogos om plats, och skenet från elden åter speglades i deras röda ögon och dreglande käftar. Skogarna vilade i spöklik ro, mörka och likgiltiga. Den vita tystnaden, som för en stund hade drivits tillbaka till skogsbrynet, tycktes nu åter komma närmare. Stjärnorna dallrade på himlen så som de bruka när kölden är strängast. Polarandarna släpade sina glittrande skrudar över firmamentet.

Mackenzie uppfattade dunkelt sceneriets vilda storlagenhet, medan hans blick irrade nedåt den pälsklädda kretsen för att söka efter de ansikten han saknade. För ett ögonblick fästes hans uppmärksamhet vid ett nyfödt barn, som diade sin mors nakna bröst. Det var mycket kallt — 70 grader Fahrenheit. Han tänkte på hur ömtåliga hans eget lands kvinnor voro för kölden, och log bistert. Han hade ändå framgått ur en sådan skröplig kvinnas sköte med ett kungligt arv — ett arv som förlänade honom och hans släkte herraväldet över land och hav, över alla zoners djur och folkslag. Ensam mot ett hundratal, omgiven av den arktiska vintern, långt från sitt eget folk, kände han sig manad att göra bruk av sitt arv; han kände begäret att famna faran som en älskarinna, han kände stridens välust, en oemotståndlig drift att segra eller dö.

Sången och dansen upphörde, och shamanen flammade upp i konstlös vältalighet. Slingrande sig fram genom sitt folks kaotiska mytologi, bearbetade han slugt deras lättrogenhet. Fallet var allt utom vardagligt. Han framställde de skapande principerna som förkroppsligade i Kråkan och Korpen, varemot han brännmärkte Mackenzie som Vargen, den stridande och ödeläggande principen. Kampen mellan dessa makter var icke allenast andlig, utan de kämpade också man mot man, vardera under sina härtecken. De voro barn av Yelchs, Korpen, den prometeiske eldbringaren; Mackenzie var däremot Vargens son, eller med andra ord djävulens. Om de lade ned vapnen i denna eviga fejd, om de gifte

bort sina döttrar med ärkefiendens avkomma — det skulle vara ett förräderi och en hädelse av svåraste art. Intet uttryck var för starkt, ingen bild tillräckligt föraktlig, när det gällde att utpeka Mackenzie som en smygande inkräktare, ett Satans sändebud. Från hans åhörarens bröst steg ett dovt sorl av ursinnig vrede, då han riktigt kom i farten.

»Ja, mina bröder, Yelchs är allsmäktig! Har han inte skänkt oss den himlaborna elden för att vi skulle bli varma? Har han inte dragit solen, månen och stjärnorna ur deras gömslen för att vi skulle kunna se? Har han inte lärt oss kämpa mot hungerns och köldens andar? Men nu är Yelchs vred på sina barn, och deras antal har smält ihop till en handfull, och han vill inte hjälpa dem. Ty de ha förgätit honom och bedriva onda ting och gå dåliga vägar och ta emot hans fiender i sina hyddor och låta dem sitta vid deras eld. Och Korpen är bedrövad över sina barns ondska; men om de stå upp och vända tillbaka till honom, så skall han komma ut ur mörkret och hjälpa dem. O, mina bröder! Eldbringaren har viskat i er shamans öron, och I skolen få höra vad han har sagt. Må de unga männen föra våra unga kvinnor till sina boningar! Må de flyga Vargen i strupen! Må de vara skoningslösa i sin fiendskap! Då skola deras kvinnor bli fruktsamma, och Sticksindianerna skola mångdubblas till antalet och bliva ett mäktigt folk! Och Korpen skall föra mäktiga stammar av deras fäder och deras fäders fäder hit till Norden, och de skola slå Vargarna tillbaka, så att dessa bli som lägereldar från i fjol,

och vi skola åter härska över allt landet! Detta är Yelchs, Korpens ord!»

Hans bebådelse av en Messias' ankomst kom indianerna att rusa upp och ge ifrån sig ett hest tjut. Mackenzie smög tummarna ut ur sina vantar och väntade på vad som kunde komma. Under mycket buller skreks det nu på »Räven», tills en av de unga männen trädde fram och sade:

»Bröder! Shamanen har talat vist. Vargarna ha tagit våra kvinnor, och våra män äro utan avkomma. Vårt antal har smält ihop till en handfull män. Vargarna ha tagit vårt varma pälsverk och i stället givit oss onda andar, som bo i flaskor, och kläder som inte komma från bävern eller lodjuret, utan äro gjorda av gräs. Och de kläderna äro inte varma, och våra män dö av underliga sjukdomar. Jag, Räven, har inte tagit någon kvinna till hustru, och varför? Två gånger ha ungmör som behagat mig gått till Vargens läger. Och nu har jag lagt åsido hudar av bävern, älgen och renen för att köpa Thling-Tinnehs ynnest och få äkta hans dotter Zarinska. Men hon har bundit snöskor på sina fötter för att trampa väg åt Vargens hundar. Och jag talar inte allenast om mig själv. Som det har gått mig, så har det även gått Björnen. Också han skulle gärna ha blivit far till Zarinskas barn, och han har samlat många hudar av samma orsak. Jag talar för alla våra unga män som äro utan hustrur. Vargarna lida av ständig hunger. Och alltid välja de det bästa jaktbytet. Avskrädet blir kvar åt Korparna. Se där på Guykla!» utropade han häftigt och pe-

kade på en av kvinnorna som var krympling. »Hennes ben äro krokiga som spanterna i en björkkanot. Hon kan varken samla bränsle eller bära jägarens förråd — ha Vargarna kanske valt henne?»

»Nej! Nej!» tjöto hans kamrater.

»Och där sitter Mogri, som den onde anden har gjort vindögd. Till och med småbarn bli skrämde vid hennes åsyn, och det påstås, att själva grå björnen går ur vägen för henne. Har hon kanske blivit vald?»

Återigen vilda instämmande skrik.

»Där sitter Pischet. Hon hör inte mina ord. Aldrig har hon hört sina systrars glada pladder, sin makes röst eller sina barns joller. Hon lever i den vita tystnaden. Ha Vargarna någonsin frågat efter henne? Nej, aldrig! De ta alltid det bästa bytet. Vi få avfallet. Bröder! Detta får inte fortfara. Vargarna skola inte längre smyga omkring våra lägereldar. Tiden är kommen.»

En bred eldström, ett purpurfärgat, grönt och gult norrsken bredde sig över zenith och byggde bro från horisont till horisont. Med tillbakakastat huvud och utsträckta armar stod talaren på höjden av sin vältalighet.

»Sen, mina bröder! Våra fäders andar ha stått upp, och stora ting skola ske i denna natt.»

Han steg tillbaka, och en annan ung man trädde fram, litet osäker och knuffad av sina kamrater. Han var ett helt huvud längre än de och hade sitt breda bröst trotsigt blottat mot kölden. Han bytte ofta om fot, orden stapplade på hans tunga, och

han var illa till mods. Hans ansikte var förskräckligt att skåda, ty dess ena hälft hade en gång blivit nästan bortsliten genom ett ohyggligt slag. Till sist slog han sig för bröstet med knuten hand så att det dånade som en trumma, och hans röst larmade som bränningen i en grotta vid oceanen.

»Jag är Björnen — Silvertoppen och son av Silvertopp! Då min röst ännu var som en ung flickas, slog jag lodjur, älgar och renar. Då den ljud som järvens skrik under en stendös, gick jag över bergen mot söder och slog tre män av den Vita flodens stam. När den liknade stormens dån, mötte jag en grå björn, men vek icke åt sidan för honom.» Här tystnade han och förde handen betydelsefullt över sina ohyggliga ärr.

»Jag är inte som Rävén. Min tunga är frusen som floden. Jag kan inte hålla långa tal. Mina ord äro få. Rävén har sagt, att stora ting skola ske i natt. Godt! Talet flyter från hans läppar som vårens källsprång, men han är sparsam med handling. I natt skall jag kämpa mot Vargen. Jag skall dräpa honom, och Zarinska skall sitta vid min eld. Björnen har talat.»

Ehuru ett helt helvete rasade omkring Mackenzie, höll han likväl stånd. Då han visste, att hans bössa skulle vara honom till föga nytta vid ett handgemäng, sköt han bägge revolverarna framåt i bältet, färdiga att användas, och drog till hälften av sina vantar. Han visste, att det icke fanns den ringaste förhoppning för honom, om de angrepo honom i flock, men trogen sitt ord, beredde han sig att dö

med sammanbitna tänder. Björnen höll emellertid sina kamrater tillbaka, de våldsammaste drev han undan med sina fruktansvärda nävar. Då larmet begynte sakta sig, kastade Mackenzie en blick bort till Zarinska. Hon var härlig att skåda, där hon stod framåtlutad i sina snöskor med halvöppen mun och skälvande näsvingar, som en tigrinna färdig till språng. Hennes stora, svarta ögon voro fästade på hennes stamförvanter med ett uttryck av fruktan och trots. Hennes spänning var så stark, att hon glömde att andas. Med sin ena hand krampaktigt tryckt mot bröstet och den andra hårdt slutet kring hundpiskan, stod hon där som förvandlad till sten. Då han såg på henne, tycktes detta bereda henne lättnad. Hennes muskler slappades, och med en tung suck drog hon sig tillbaka och gav honom en blick av ousäglich ömhet.

Thling-Tinneh försökte att få tala, men hans folk överröstade honom. Då trädde Mackenzie fram. Rävén öppnade munnen till ett genomträngande skrik, men Mackenzie rusade emot honom så ursinnigt, att han tog ett steg tillbaka, och skriket stannade gurglande i hans strupe. Hans förfäran hälsades med skallande skratt, och detta lilla intermezzo åstadkom ett visst lugn, så att Mackenzie fick tillfälle att tala.

»Bröder! Den vite mannen, som ni kalla Vargen, har kommit till er med ärliga ord. Han var inte som eskimån; det fans ingen lögn i hans mun. Han kom som en vän och ville vara er en broder. Men edra män ha talat, och tiden för blida ord är

förbi. Först vill jag säga er, att shamanen har en ond tunga, och att han är en falsk profet — att det budskap han gav er ingalunda kommer från eldbringaren. Hans öron äro tillslutna för Korpens röst, och ur sitt eget huvud vevar han fram lömska fantasier, och han har drivit gäck med er. Han har ingen makt. Då ni måste döda och äta upp edra hundar, och edra magar voro tunga av ogarvade hudar och sönderskurna mockasiner — då edra gamla män dogo och edra gamla kvinnor dogo och spenabarnen dogo vid sina mödrars förtorkade bröst — då landet var mörkt och ni gick er undergång till mötes som laxen i fallet — ja, då hungersnöden härskade — kunde shamanen då bringa edra jägare villebråd? Skaffade han kött åt edra magar? Jag säger er ännu en gång: shamanen har ingen makt. Se! Jag spottar honom i ansiktet!»

De kringstående häpnade över detta helgerån, men det blev intet oväsen. En del av kvinnorna voro förskrämda, men bland männen märktes en spänning, som om de väntade eller beredde sig på ett mirakel. Allas blickar voro fästade på de bägge huvudpersonerna. Prästen förstod, att stunden var kritisk. Han kände att hans makt vacklade, och han öppnade munnen till förbannelser, men han vek tillbaka, då Mackenzie hotande tog ett steg framåt med höjd knytnäve och flammande ögon. Vargens son hånlog och fortfor:

»Nå, blev jag träffad av döden? Slagen av blixten? Föllo stjärnorna ned från himlen och krossade mig? Bah! Jag är färdig med den hunden. Nu vill

jag tala till er om mitt folk, det mäktigaste av alla, det som härskar i alla länder. Först jaga vi så som jag, allena. Sedan jaga vi också i flock, och slutligen ströva vi över hela landet som renhjordarna. De, som vi taga till oss i våra boningar, de få leva. Men de, som inte vilja komma, måste dö. Zarinska är en vacker flicka, kraftig och fyllig, lämplig att bli mor till Vargar. Och det skall hon bli, om det också skall kosta mitt liv. Ty mina bröder äro talrika, och de skola följa mina hundars spår. Hören nu Vargarnas lag: 'Om någon tar en vargs liv, så skola tio av hans folk böta därför med livet.'» I många länder har denna bot blivit utkrävd, och i många andra skall den krävas.

»Nu vill jag tala om Räven och Björnen. De tyckas ha kastat sina ögon på flickan. Men se — jag har köpt henne! Thling-Tinneh lutar sig mot min bössa, och de övriga varorna ligga vid hans eld. Men jag vill vara ädelmodig mot de unga männen. Till Räven, vars tunga måste vara torr, efter hans många ord, vill jag ge fem långa rullar tobak. Det skall fukta hans tunga, så att den åter kan göra mycket buller i rådet. Men till Björnen, som jag är stolt över, vill jag ge två faltar, tjugu mått mjöl och dubbelt så mycket tobak som till Räven. Följer han mig över bergen i öster, så skall jag dessutom ge honom en likadan bössa som Thling-Tinnehs. Inte? Godt! Vargen är trött på att tala. Men ännu en gång vill han inskärpa hos er lagens ord: 'Om någon tar en vargs liv, så skola tio av hans folk böta därför med livet.'»

Mackenzie drog sig småleende tillbaka till sin förra plats, men inom sig var han full av oro. Natten var ännu mörk. Zarinska kom fram till honom, och han lyssnade uppmärksamt, medan hon berättade för honom om Björnens knep med kniven. Rådsförsamlingen fattade sitt beslut; det skulle bli strid. Inom några sekunder voro tjogtals mockasiner i färd med att utvidga den tillstampade platsen omkring elden. Där pratades mycket om shamanens skenbara nederlag. Somliga påstodo, att han endast hade underlåtit att bruka sin makt, medan andra påminde om forna tilldragelser och gåvo Vargen rätt. Björnen gick in midt på stridsplatsen med en lång blottad rysk jaktkniv i handen. Rävnen fäste de övrigas uppmärksamhet på Mackenzies revolverar. Och så tog denne av sig sitt bälte och satte det på Zarinska, som han även anförtrodde sin bössa. Hon skakade på huvudet. Hon kunde icke skjuta — föga tillfälle hade en kvinna att hantera så dyrbara ting.

»Men om någon fara hotar mig bakifrån, så skall du ropa högt: 'Min make!' Nej, så här: 'Min make!'»

Han smålog, då hon upprepade detta ord, nöp henne i kinden och vände sedan om in på stridsplatsen. Icke allenast i fråga om armlängd och höjd hade Björnen fördelen på sin sida, hans knivblad var också drygt två tum längre. Mackenzie hade sett män i ögonen förr, och han visste därför, att det nu var en man som mötte honom till kamp. Men han eggades av stålets glimtar och den mäktiga driften av sin natur.

Gång på gång blev han trängd tillbaka till bålets rand eller ut mot den djupa snön, och gång på gång arbetade han sig tillbaka till midten med en boxares vighet. Icke en enda stämman höjdes för att uppmuntra honom, medan hans motståndare däremot eggades genom högljudda bifallstecken, vinkar och varningar. Men han bet blott hårdare ihop sina tänder under knivarnas klang, och han stötte och parerade med en kallblodighet, som berodde på medvetandet om hans egen kraft. I början tyckte han synd om sin fiende, men denna känsla vek för självbevarelsedriften, som i sin tur avlöstes av mordlust. Tio tusen års kultur föll av honom — han var en grottmänniska, som kämpade för sin hona.

Två gånger träffade han Björnen och slapp själv oskadd undan, men den tredje gången blev han fast, och nu övergick kampen till handgemäng. Då fick han lära känna sin motståndares förfärliga styrka. Hans muskler spändes i knutar, så att det gjorde ondt, och senorna hotade att sprängas, men närmare och närmare kom det ryska stålet. Han försökte göra sig lös, men därmed utmattade han sig endast. Den skinnklädda kretsen ryckte närmare, man var säker på att den avgörande stöten skulle komma och var ivrig att ej gå miste om denna syn. Men med ett brottareknep vred han sig delvis åt sidan och gav sin motståndare en stöt med huvudet. Björnen ryckte ofrivilligt till och förlorade därvid sin säkra ställning. I samma sekund kastade Mackenzie sig framåt med hela sin tyngd och slungade ut honom ur kretsen och i den djupa snön. Björ-

nen kavade sig upp och kom tillbaka i fullt lopp.

»Min make!» ljöd Zarinskas ångestfulla stämma.

Vid ljudet från en bågsträng hukade Mackenzie sig ned på marken och en spetsig pil flög fram över hans huvud och borrhade in sig i bröstet på Björnen, som var i så stark fart, att han tumlade över sin sammankrupne fiende. I nästa ögonblick var Mackenzie uppe och vände sig om. Björnen låg orörlig, men på andra sidan om elden stod shamanen och tog fram en ny pil.

Mackenzies kniv svängdes i luften. Han grep det tunga vapnet vid spetsen. Det glimmade till i eldskenet, då det flög över bålet. Shamanen sviktade och föll framstupa i de glödande kolen. Kniven hade trängt in i hans strupe ända till skaftet.

Klick! Klick! Rävén hade bemäktigat sig Thling-Tinnehs bössa och försökte förgäves att skjuta in en patron. Men han släppte geväret, då han hörde Mackenzies skratt.

»Såå? Rävén har inte lärt sig att hantera sådana leksaker. Han är bara en kvinna ännu. Kom hit, så skall jag visa dig hur det går till!»

Rävén tvekade.

»Kom, säger jag!»

Indianen närmade sig som en piskad hund.

»Så här — och så här. Nu är bössan i ordning.»

Patronen flög på sin plats, hanen var spänd och Mackenzie kastade upp bössan till kinden.

»Rävén har sagt, att stora ting skulle ske denna natt, och han har talat sant. Stora dåd ha utförts,

men minst bland dem var Rävens. Han har ännu i sinnet att föra Zarinska till sin boning? Är han kanske hågad att gå samma väg som shamanen och Björnen ha gått? Inte det? Godt!»

Mackenzie vände sig om med föraktfull uppsyn och drog ut sin kniv ur prästens strupe.

»Är det några andra av de unga männen som äro så sinnade? I så fall skall Vargen slåss mot två eller tre av dem i sänder, tills ingen blir kvar. Inte? Godt! Thling-Tinneh! Här ger jag dig denna bössa för andra gången. Om du någon gång kommer till Yukons land, så kan du vara viss, att där alltid finns plats och mycken föda för dig vid Vargens eld. Natten håller på att förvandlas till dag. Jag går, men jag kommer kanske igen. Och för sista gången — kom ihåg Vargarnas lagbud!»

Han var övernaturlig i deras ögon. Så gick han bort till Zarinska. Hon intog sin plats i spetsen för spannet och hundarna sattes i gång. Några ögonblick därefter voro de uppslukade av den spöklika skogens mörker. Mackenzie hade väntat till nu. Så stack han fötterna i sina snöskor för att följa efter.

»Har Vargen glömt de fem långa rullarna?»

Mackenzie vände sig förargad om mot Rävnen. Men så kände han sig slagen av situationens humor.

»Jag skall ge dig en rulle.»

»Vargen gör som han behagar», svarade Rävnen ödmjukt och sträckte fram sin hand.

MÄNNEN I FORTY-MILE.

När långa Jim Beldon kom med det skenbart oskyldiga påståendet, att issörjan är »någoting konstigt», hade han ingen aning om vart det skulle leda. Och det hade icke heller Lon Mc. Fane, när han genast försäkrade att bottenisen var »någoting ändå konstigare». Inte heller Bettles, då han ögonblickligen gjorde invändningar och förklarade att is av sistnämnda art bara var inbillning.

»Och det kan du säga mig», utbrast Lon, »efter alla de år, som du har varit här i landet! Och vi ha hört till samma bunkalag hela tiden.»

»Men det strider mot sundt förnuft», invände Bettles. »Ser du, vattnet är varmare än isen och...»

»Det märks inte stor skillnad, när man kliver ner sig.»

»Men det ä' i alla fall varmare, eftersom det inte ä' fruset. Och så kan du säga, att det fryser på botten.»

»Bara underisen, David, bara underisen. Har ni aldrig varit med om att driva i väg, när vattnet är klart som kristall och det så med ens kom liksom en sky över solen, och så kom där issörja uppbyggande i stora massor, tills floden låg täckt från den

ena stranden till den andra, som efter det första snöfallet?»

»Usch jo! Mer än en gång, när jag tog mig en liten lur vid styråran. Men det kom alltid från närmaste sidokanal och inte uppbyggande underifrån.»

»Nej, och det har inte du heller sett. Det strider mot sundt förnuft. Det kan väl var och en begripa.»

Bettles vädjade till alla, som voro samlade kring eldstaden, men grälet utkämpades endast mellan honom och Lon Mc Fane.

»Förnuft eller inte, men det ä' i alla fall sant som jag säger. Det var i fjol höst som Sitka Charley och jag såg det, när vi drev utför strömmen, ni vet, nedanför Fort Reliance. Och det var ett ordentligt höstväder — med solglimtar över guldfärgade lärkträd och dallrande aspar och ljusglitter på varenda liten böljkrusning, och långt borta kom vintern och Nordlandets blåa dis vandrande hand i hand. Ja, det där känner ni nog alla till... och så blir det iskanter utmed flodstränderna och i kölvattnet blir det tjockt med is — och det smäller och gnistrar i luften, och man känner det i blodet och super in nytt liv med varje andedrag. Det är då man tycker att världen blir helt liten och vandringslusten kommer på.

»Men jag ger mig visst av för långt från vad jag skulle säga. Och det var det, att bäst som vi sitter och ror utan ett tecken till is annat än i kölvattnet, lyfter indianen upp sin åra och säger: 'Lon Mc Fane! Titta dit ned! Det där har jag nog hört talas om,

men aldrig trodde jag då, att jag skulle få se det.' Som ni vet, var Sitka Charley lika litet som jag barnfödd här i landet, så det var lika nytt för honom som för mig. Och så drev vi i väg med huvana över båtkanten och kikade ned i det porlande vattnet, precis som den gången jag var med pärlfiskarna och tittade på korallbankarna, som växte som trädgårdar nere under vattnet. Nå, där satt den, bottenisen, och den hängde fast vid varenda klippa och tönade upp sig som vit korall. Men det bästa hade vi ändå kvar. Just som vi hade klarat strömmen, blev vattnet mjölkvitt och fullt med små runda ringar på ytan, alldeles som när dimman stiger upp eller när det störtregnar. Det var bottenisen som kom upp. Till höger och vänster, så långt man kunde se, var vattnet fullt av den. Och den var seg som gröt och fastnade i barken på kanoten och klibbade sig fast vid årorna. Många gånger både förut och efteråt har jag färdats utför den strömmen, men aldrig har jag sett det där märkvärdiga mer än den gången. Sån't får man inte se mer än en gång i sitt liv.»

»Du pratar!» svarade Bettles kort. »Tror du, att du kan inbilla mig så'na dumheter? Jag skulle snarare tro att glimtandet och gnistrandet kom från dina ögon och smällarna i luften från din tunga.»

»Jag såg det ju med mina egna ögon, och om Sitka vore här, så skulle han intyga vad jag säger.»

»Men fakta ä' fakta, dem kommer man inte ifrån. Det strider mot naturen, att det vatten som är längst bort från luften skulle frysa först.»

»Men mina egna ögon...»

»Seså — bli inte arg för det!» förmanade Bettles, då det livliga kelterblodet började sjuda.

»Du tror mig således inte?»

»Efter du äntligen vill veta det så — jag tror dig inte. Jag tror mera på naturen själv och på fakta.»

»Du beskyller mig således för lögn?» utbrast Lon i hotande ton. »Du kan ju fråga din Siwash-hustru, om du vill. Hon får döma mellan oss, för jag vet, att jag talar sant.»

Bettles blev alldeles ursinnig. Irländaren hade sårat honom utan att veta det. Ty Bettles' hustru var av halvblod — dotter till en rysk pälsverks-handlare. Han hade gift sig med henne på den grekiska missionen i Nulato, tusen mil nedåt Yukon, och hon var således av mycket högre kast än en vanlig Siwash eller inföding. Detta var emellertid en Nordlandsnyans, som blott äventyrare från dessa trakter kan känna till.

»Det tror jag nog, att du inbillar dig», förklarade han kallt.

I nästa ögonblick hade Lon Mc Fane sträckt honom till marken, kretsen splittrades och ett halvt tjog män lade sig emellan. Bettles kom på benen och torkade blodet från munnen. »Det ä' ingenting nytt för mig att slåss, och du ska inte tro, att du inte får betalt för det här.»

»Aldrig i livet ska jag tåla att någon skyller mig för lögn», svarade Lon. »Och det ska sitta långt inne att jag nekar dig tillfälle att betala vad du har fått; du må själv välja sättet.»

»Har du din 38 — 55 kvar?»

Lon nickade.

»Du borde hellre skaffa dig en av större kaliber. Den jag har skulle borra hål i dig så stora som valnötter.»

»Å, var inte orolig för det du. Mina kulor lukta sig fram, de ha fint väderkorn, och så platta de ut sig som pannkakor, innan de komma ut på andra sidan. När får jag det nöjet att pröva det på dig? Vid dammen skulle det passa bra, eller hur?»

»Ingen oäven plats. Kom dit om en timme! Du ska inte behöva vänta.»

Bägge drogo på sig vantarna och lämnade stationen, utan att fråga efter kamraternas föreställningar. Alltsammans hade ju kommit sig av en obetydlighet! Men hos sådana män kunna små orsaker lätt blåsas upp till stora, då deras häftighet och styvsinhet hjälpa till. För resten var konsten att tiga och lida ännu inte upptäckt här, och männen i Forty-Mile, som voro inspärrade av den långa arktiska vintern, de blevo retliga genom för mycken föda och tvungen overksamhet — alldeles som bien om höstarna, då deras kupor äro överfulla av honung.

Det fanns ingen lag i landet. Den beridna polisen var ännu blott en framtidsmöjlighet. Varenda människa tog själv hand om de förnärmelser, för vilka man blev utsatt, och mätte ut straffet efter eget godtycke. Sällan hade ett samfällt uppträdande erfordrats, och i lägrerets hela långtrådiga historia hade

det aldrig förekommit, att det åttonde budet blivit kränkt.

Långa Jim Beldon sammankallade ett möte på stående fot. Mackenzie valdes till ordförande och bud sändes till fader Roubau, att hans hjälp var av nöden. Situationen var kinkig, och det visste man. Med den starkares rätt kunde de lägga sig emellan och hindra duellen. Men om också ett dylikt handlingssätt bäst överensstämde med deras önskan, stod det så mycket mera i strid mot deras åsikter. Deras grovt tillyxade, gammalmodiga etik erkände vars och ens personliga rättighet att gengälda slag med slag, men de kunde icke uthärda att tänka, att två goda kamrater som Bettles och Mc Fane skulle slåss med varandra på liv och död. De ansågo visserligen den för feg usling, som icke slogs när han blev utmanad, men slagsmålet föreföll dem likväl alltför galet, när det verkligen skulle komma därhän.

Överläggningen avbröts plötsligt genom trampet av mockasiner jämte höga rop, som följdes av ett pistolskott. Ytterdörrarna slogos upp och Malemute Kid steg in med en rykande revolver i handen och sade med en munter blinkning:

»Jag träffade allt.»

Han sköt in en ny patron och tillade: »Det var din hund, Mack!»

»Gulkäft?» ropade Mackenzie.

»Nej — den slokörade.»

»Vad tusan? Det var väl inget fel på den?»

»Kom ut och se själv!»

»Det är nog riktigt, tänker jag. Naturligtvis har också han blivit smittad. Gulkäft kom tillbaka i morse och bet honom och var nära att på samma gång göra mig till änklings. Han rusade på Zarinska, men hon kastade sin kjol över huvudet på honom och kom undan för godt pris — kjolen och en kullerbytta i snön. Så rusade han av åt skogen igen. Hoppas han inte kommer tillbaka. Har du också mist någon?»

»En — den bästa i spannet — Shookum. Blev galen i morse, men kom inte långt. Han rusade på Sitka Charleys koppel, och de sletto honom i stycken. Men två av dem hade då blivit bitna och rädda nu omkring vilda, så att han hann uträtta vad han ville. Det blir ondt om hundar till våren, om vi inte göra någonting för det.»

»Det blir kanske ondt om karlar också.»

»Hur då? Vad står nu på?»

»Å — Bettles och Lon Mc Fane ha kommit i gräl, och om ett par minuter ska de göra upp saken nere vid dammen.»

Historien berättades för Malemute Kid, och denne, som var van att bli åttlydd av sina kamrater, åtog sig att ställa alltsammans tillrätta. Han delgav de övriga den plan han skyndsamt hade uppgjort, och de lovade att obetingat understödja honom.

»Som ni se», sade han till sist, »ta vi inte ifrån dem deras rättighet att slåss, men jag tror ändå inte att de ska göra det, när de får höra min bestämda avsikt. Livet är ett hasardspel och människorna spelare. De sätta in allt vad de äga på ett

mot tusen. Men tar man bort den enda möjligheten, så blir det intet spel av.»

Han vände sig till den av kamraterna, som hade uppsikt över förråden.

»Mät upp tre famnar av ditt bästa hamprep, en halv tum tjockt.»

»Det blir en läxa, som männen i Forty-Mile aldrig ska kunna glömma», profeterade han. Sedan hängde han det hoprullade repet om sin arm och följde med kamraterna ut just i lagom tid för att träffa på de bägge stridslystna.

»Vad tusan behövde han dra in min hustru i saken för?» dundrade Bettles, så snart någon gjorde ett försök att säga någonting lugnande. »Det var onödigt», tillade han med eftertryck. »Det var onödigt.» Och det upprepade han oupphörligt, medan han gick av och an och väntade på Lon Mc Fane.

Och Lon Mc Fane — ja, hans ansikte var eldrött och hans tunga snabb, då han trotsade kyrkans myndighet. »Jaha, fader Roubeau», sade han häftigt. »Kom an ni med ert helvete och er bädd av glödande kol, men aldrig skall det kunna sägas, att Lon Mc Fane tog emot en beskyllning för lögn utan att knysta. Och jag tänker inte be om någon välsignelse. Jag har fört ett vildt liv, men hjärtat har jag alltid haft på rätta stället.»

»Men det är nu inte fråga om hjärtat, Lon», inföll fader Roubeau. »Det är högmodet som driver dig till att dräpa din kamrat.»

»Ni ä' fransman, ni», svarade Lon. Han vände

sig om för att gå, men sade först: »Vill ni läsa en mässa för mig, om jag har otur i striden?»

Men prästen smålog endast; han satte sina moc-kasinklädde fötter i rörelse och gick ut på den tysta flodens vita yta. En hårdt tillkörd väg lagom för en sexton tum bred kälke ledde ut till dammen. På ömse sidor låg djup, lös snö. Männen gingo en och en, utan att säga ett ord, och prästen i sin svarta dräkt gav det hela utseende av begravningståg. Det var en ljum vinterdag efter förhållandena vid Forty-Mile — en av de dagar, då himlen sänker sig tung över jorden och termometern märkvärdigt nog står endast på 20 grader under noll. Men det milda vädret kändes icke behagligt. Luften var tjock och skyarna hängde orörliga — som dystra spådomar om tidig snö. Jorden låg förnöjd i vin-terdvala och gav intet gensvar på värmens lockande maning.

Då de kommo till dammen, utbrast Bettles — som under vandringen tydligen hade reflekterat över striden — i ett sista: »Det var onödigt.» Lon Mc Fane bibehöll en bister tystnad. Harmen kvävde honom så, att han inte kunde tala.

Men djupt i sitt innersta — då de inte bara tänkte på den oförrätt de ansågo sig ha lidit — voro de förvånade över sina kamrater. De hade väntat motstånd och kände sig kränkta av de andras medgör-lighet. De tyckte bägge, att de hade förtjänat bättre av dem de hade stått så nära, och de hade en obe-stämd känsla av att det skedde dem en oförrätt. De reste sig mot den tanken, att så många av deras kam-

rater kunde tåga ut så där som till en fest, för att utan protest se dem skjuta ned varandra. Det var som om de bägge hade sjunkit i värde i kamratlagets ögon. De kunde inte förstå detta beteende.

»Rygg mot rygg, David. Skall det vara femtio stegs avstånd eller dubbelt opp?»

»Femtio», ljöd det blodtörstiga svaret i tvär, men bestämd ton.

Det nya hamprepet, som Malemute Kid bar på armen helt vårdslöst, som om det råkat komma med av en händelse, tilldrog sig nu irländarens uppmärksamhet och väckte en misstänksam fruktan hos honom.

»Vad skall repet vara till?»

»Raska på litet!» Malemute Kid såg på sin klocka. »Jag har bröd som står och jäser och vill ogärna att det skall falla ner. För resten känner jag mig också frusen om fötterna.»

De övriga uttryckte också sin otålighet på ett eller annat otvetydigt sätt.

»Men repet, Kid? Det är ju spritt nytt. Du ska väl inte använda det att hala upp brödet med — för så tungjäst är det väl inte?»

Vid dessa ord vände Bettles sig om. Fader Roubeau hade börjat se det humoristiska i situationen — han satte handen för munnen för att dölja ett leende.

»Nej, du Lon — repet är ämnat åt en man.»

Malemute Kid kunde tala med kläm, då så behövdes.

»Vad för en man?»

Bettles började få en aning om, att repet kunde vara av personligt intresse för honom.

»Den andre.»

»Vem kallar ni så?»

»Hör på, Lon — och du också, Bettles! Vi ha dryftat ert lilla mellanhavande, och vi ha kommit till ett resultat. Vi veta, att vi inte ha rättighet att hindra er från att slåss.»

»Nej, det skulle bara fattas det!»

»Och det ha vi inte heller någon tanke på. Men en sak både vill och kan vi göra, och det är att vi ska sörja för att er duell blir den enda i Forty-Miles historia. Vi ska statuera ett exempel för alla che-chaquas, som färdas uppåt eller nedåt Yukon. Den överlevande kommer att hängas i närmaste träd. Seså — börja nu!»

Ett misstroget leende flög över Lons läppar, men så klarnade han upp.

»Mät upp stegen, David — 50 var det — och sen skjuter vi tills en av oss ligger med näsan i vädret. Jag tänker de komma sig aldrig för med att göra det där — det ha de inte hjärta till — det kan inte vara annat än ett äkta yankeeskrävel.»

Han började gå framåt med ett belåtet grin, men Malemute Kid hejdade honom.

»Lon! Det är längesedan du först lärde känna mig!»

»Ja — det har gått mången god dag sedan dess.»

»Och du, Bettles?»

»Ja — blir fem år se'n nu i juni.»

»Har du hört en enda gång under den tiden, att jag har brutit mitt ord?»

Bägge skakade på huvudet och ansträngde sig att utfundera, vad han kunde ha för mening med sina frågor.

»Vad håller ni det för, när jag lovar någonting?»

»Det är lika godt som en revers», sade Bettles.

»Ja, det kan man tryggt våga sitt salighetshopp på», instämde Lon Mc Fane igenast.

»Nå, så hör då! Jag Malemute Kid ger er mitt hedersord på — och ni vet vad det betyder — att den av er, som inte blir skjuten, skall vara hängd tio minuter efter att skjutningen har upphört.»

Han trädde tillbaka, så som Pilatus antagligen gjorde, sedan han hade tvätt sina händer.

En djup tystnad uppstod bland männen i Forty-Mile. Skyarna sänkte sig ännu djupare och skickade ned en hel svärm av rimfrostkristaller, små geometriska mästerstycken, luftiga som ett andedrag men ändå bestämda att existera tills den tillbakavändande solen hade tillryggalagt hälften av sin nordliga färd. Bägge dessa män hade ofta satt allting på ett kort under gångna dagar — de hade gjort det med en svordom eller ett skämt på sina läppar och med en orubblig tro på slumpen innerst i sin själ. Men vid detta tillfälle var denna barmhärtiga gudom totalt utestängd. De studerade uppmärksamt Malemute Kids ansikte, men lika gärna kunde de ha försökt tyda uttrycket hos en sfinx. Sedan den ena minuten efter den andra hade gått under tystnad, fingo de en känsla av, att det var de som borda säga

något. Slutligen avbröts den djupa stillheten av en varghunds tjut borta vid Forty-Mile. Det hemska ljudet svällde ut med ett bristande hjärtas hela dödsångest och dog sedan bort i en långdragen suck.

»Det var då också tusan!» Bettles slog upp kragen på sin ulliga jacka och såg sig hjälplöst omkring.

»Det är ett härligt spel ni har för er, Kid», utbräst Lon. »Hundra procent till den som håller banken, och inte en cent till de spelande. Fan själv skulle inte vilja ha det så illa förspänt, och ta mig tusan om jag vill det.»

Där hördes fnitter och halvkvävda skratt, och ögonen blinkade muntert med rimfrostiga ögonhår, då männen klättrade uppför den israndade strandbanken och gingo tvärs över lägergatan till stationen. Men det långdragna tjtudet hade kommit närmare och ljud mera hotande än någonsin. En kvinna skrek bakom knuten. Så hördes ropet: »Där kommer han!» och en indiangoosse rusade emot dem, följd av ett halvt dussin hundar, som voro vanvettiga av skräck. Och efter dem kom Gulkäft, en grå massa av rest borst.

Alla togo till flykten utom yankeen. Indiangoosen hade snubblat och fallit. Bettles hejdade sig en sekund för att gripa tag i hans pälsjacka och störtade sedan med honom till en vedstapel, dit de flesta av hans kamrater redan hade tagit sin tillflykt. Gulkäft hade varit efter en av hundarna, men nu vände han om i fullt språng. Den förföljda hunden, som var fri från rabies, men alldeles vild av förskräckelse, sprang omkull Bettles och satte av

uppåt gatan. Malemute Kid skickade ett skott efter Gulkäft. Den galne hunden gjorde ett halvt luftsprång, kom ned på rygg och flög sedan med ett enda språng över halva det avstånd, som skilde honom från Bettles.

Men det ödesdigra språnget hejdades. Lon Mc Fane hoppade ner från vedstapeln och grep det rasande djuret midt i luftsprånget. De rullade om varandra — Lon höll hunden om strupen en armslängd ifrån sig, halvt förblindad av den stinkande fradgan, som sprutade över hans ansikte. Bettles gjorde slut på kampen med sin revolver, sedan han kallblodigt hade avvaktat det rätta ögonblicket.

»Det där kallar jag för ett rättskaffens spel, Kid», sade Lon, då han reste sig och riste snön ur ärmarna, »med en ganska hygglig procent åt mig själv som spelare.»

Medan Lon Mc Fane samma kväll var på väg till fader Roubeau och kyrkans förlåtande famn, sutto Malemute Kid och Mackenzie länge och småpratade.

»Men skulle du verkligen ha gjort det, om de hade fullföljt duellen?» frågade Mackenzie.

»Har jag någonsin brutit mitt ord?»

»Nej, men det hör inte hit. Svara på vad jag frågade dig. Skulle du ha gjort det?»

Malemute Kid rätade på sig.

»Ja, vet du, Mack, det har jag frågat mig själv hela tiden sedan dess, och...»

»Nå?»

»Jag har ännu inte kommit på det klara med svaret.»

I FJÄRRAN LAND.

Då man reser till ett fjärran land, måste man bereda sig på att glömma mycket av det man har lärt och skaffa sig vanor, som passa för livet i det nya landet. Man måste överge sina forna ideal och sina gamla gudar, och ofta måste man till och med vända upp och ned på de lagar, som förut ha varit bestämmande för ens liv. För dem, som äga en Proteus-artad förmåga att foga sig efter förhållandena, kan det nya i en sådan förändring vara ganska roligt, men för dem, som äro djupt fastrotade i den jordmån, vari de ha växt upp, blir det tryck, som den ändrade omgivningen utövar, nästan outhärdligt, och både kropp och själ uppresa sig mot det nya tvånget, som de icke förstå. Detta trots tar sig uttryck på mångahanda sätt, vållar åtskilligt ondt och åstadkommer flera slags olyckor. Det vore bättre om den, som icke kan anpassa sig efter de nya förhållandena, återvände till sitt eget land. Dröjer han för länge, kostar det med säkerhet hans liv.

Den, som vänder ryggen åt en gammal civilisations bekvämlighet och beger sig upp till nordnorden med dess vilda ungdomlighet och primitiva enkel-

het, måste beräkna sina möjligheter till framgång i omvänt förhållande till antalet och arten av sina hopplöst inrotade vanor. Är han av den rätta sorten, skall han snart komma underfund med, att de materiella vanorna ha den minsta betydelsen. Att byta ut sådana saker som ett läckert bord mot mager kost, styva läderskor mot mjuka, formlösa mokkasiner, en dunbädd mot en sovplats i snön, är, när allt kommer omkring, en ganska lätt sak. Men det kinkigaste är att med allvar sätta sig in i rätta förhållandet till allting, synnerligast till sina medmänniskor. Det vanliga livets artigheter måste nu utbytas mot osjälviskhet, överseende och tålmod. På detta sätt, men också endast på detta sätt kan han förvärva den dyrbara skatten av ett trofast kamratskap. Han skall icke säga: »Tack!» han måste mena det utan att öppna munnen och bevisa det genom handling. Han måste, kort sagt, sätta gärning i stället för ord, andan i stället för bokstaven.

Då hela världen genljöd av talet om Nordlandets guld, och dess lockelse övade sin trollmakt över människornas hjärtan, övergav också Carter Weatherbee sin säkra och lugna plats på kontoret, lämnade hälften av sina besparingar till hustrun och använde återstoden till sin utrustning. Det fanns ingen romantik i hans natur — den hade affärlivet för längesedan utplånat. Han var helt enkelt trött på den evinnerliga trampkvarnen och ville riskera en stor insats i förhoppning om motsvarande vinst. I likhet med så många andra tokar för-

aktade han de gamla spåren, som under tjugu års tid trampats av hans föregångare i Nordanland, och begav sig till Edmonton på våren. Och där slöt han sig, till sin själs ofärd, till ett helt sällskap av män.

Sällskapet var icke ovanligt på annat sätt än i fråga om sina planer. Dess mål var detsamma som alla andras, nämligen Klondyke. Men den route, som det hade utprickat för sig på kartan och varpå det ämnade nå detta mål, skulle ha kommit den käckaste inföding att baxna, även om han varit född och uppväxt i den ständiga osäkerheten i Nordväst. Till och med Jean Baptiste, som var son till en Chippewa-kvinna och en förfluten fransk voyager — Jean Baptistes första gnällande klagan hade höjts i ett renhudstält norr om 65:te breddgraden och tystats genom ett ljuvligt sugande på en sudd rå talg — blev förbluffad. Ehuru han sålde sina tjänster åt dem och förpliktade sig att följa dem, om så fordrades, till den ständiga isens regioner, skakade han likväl olycksbådande på sitt huvud, då man bad om hans råd.

Percy Cuthferts olycksstjärna måste ha varit stadd i uppgång, ty även han slöt sig till detta sällskap av guldsökare. Han var en helt vanlig människa, vars bankkonto var lika stort som hans kultur, vilket icke vill säga litet. Han hade ingen orsak att ge sig ut på ett sådant äventyr — icke det ringaste skäl i världen, utom att han led av en abnormt utvecklad sentimentalitet. Denna förväxlade han med äventyrslust och sinne för det romantiska. Mången har

gjort som han och därmed begått ett olycksbringande misstag.

Det första tövädret på våren överraskade det omtalade sällskapet i drift, följande islossningen på Elk River. Det var en imponerande flotte, ty bagaget var stort, och förutom det egentliga sällskapet fanns där också en del simpelt halvblod, som medförde kvinnor och barn. Dag ut och dag in arbetades där med båtar och kanoter, man slogs med mosquitos och andra dylika landsplågor och svettades och svor, när det gällde att praktisera sig över näsen. Detta slags hårda arbete blottar vad som finns inombords hos en man, och innan Atabascasjön hade kommit ur sikte mot söder, hade varenda medlem av sällskapet hissat ren flagg.

Carter Weatherbee och Percy Cuthfert skolkade och knotade oupphörligt. Hela det övriga sällskapet klagade icke samfällt så mycket över sina mödor och besvärligheter som var och en av dessa bägge gjorde var för sig. Icke en enda gång erbjödo de sig frivilligt att uträtta någon av de tusen småsysslor, som förekommo i lägret. Skulle där hämtas ett spann vatten, skulle det klyvas ett extra fång bränsle, skulle tallrikarna diskas och torkas, skulle man söka igenom packningen efter ett eller annat föremål som behövdes — strax upptäckte dessa civilisationens kraftlösa ättlingar brister och revor, som de ögonblickligen måste laga. De voro alltid de första som kröpo till kojs om kvällarna, ehuru det ännu fanns massor av arbete att uträtta; de voro de sista som kommo ut om mornarna,

när man skulle göra allting klart till avfärd, innan man satte sig till frukosten. De voro de första att infinna sig vid målen, de sista att hjälpa till med matens tillredning — de första att riva till sig en läcker bit och de sista att inse, att de hade förgripit sig på en annan mans ranson. Om de sutto vid årorna, doppade de dessa helt lätt och läto det gå med farten. De trodde, att ingen lade märke till det, men deras kamrater svuro över dem i tysthet och fingur småningom hat till dem, medan Jacques Baptiste hånskrattade öppet och svor högt från morgon till kväll. Men Jacques Baptiste var ju ingen gentleman.

Vid stora Slavsjön köptes Hudson-hundar, och flotten sjönk ända till relingen, sedan dess last hade ökats med torr fisk och köttkakor. Så styrde de in på Mackenzieflodens raska ström och gåvo sig ut på de stora ödevidderna. Varendra rännil, som såg »möjlig» ut, blev undersökt, men de lockande guld-lagren voro ständigt framför dem, längre uppåt nor-den. Vid Great Bear började dessa följeslagare desertera, drivna av den allmänna rädslan för det obekanta, och vid fortet Good Hope sågos de sista och käckaste böjda under draglinorna, medan de arbetade sig uppåt strömmen, utför vilken de hade glidit med så förrädisk lätthet. Jacques Baptiste ensam var kvar. Hade han icke svurit att draga vidare, om det så vore till den eviga isens område?

De bedrägliga kartorna, som mestadels voro tecknade efter hörsagor, rådfrågades nu alltjämt. Och man visste att skyndsamhet var av nöden, ty solen

hade redan gjort sin nordliga rond och förde återigen vintern söderut. De ströko utmed stranden av den bukt, där Mackenzieflo den faller ut i Ishavet och veko av i mynningen till den lilla Peel River. Nu började det mödosamma värvet att arbeta sig upp för strömmen, och de bägge »omöjliga» hade det värre än någonsin förut. Draglinor och stakar, åror och bärremmar, vattenfall och näs — alla dessa tortyrmedel väckte hos den ene en djup avsky för stora vågstycken och gåvo den andre en obehaglig definition på äventyrens romantik. En dag blevo de uppstudsiga, och då de fingo en ordentlig uppsträckning av Jacques Baptiste, vände de gadden mot honom, som ormar bruka göra. Men halvblodet piskade upp dem och skickade dem sedan mörbultade och blödande till arbetet. Det var första gången någondera av dem hade blivit tuktrad.

Då de kommo till Little Peels källflod, måste de uppge sjöfärden och tillbragte återstoden av sommaren med att släpa bagaget över det stora Mackenzienäset till »West Rat». Denna lilla flod är ett tillflöde till Porcupine, som själv faller ut i Yukon, där denna Nordlandets stora allfarväg gör en vändning och viker av mot polcirkeln. Men då hade de kommit till korta i sin kapplöpning med vintern, och så måste de ankra sin flotte intill den tjocka strandisen och skynda att föra sitt gods i land. Den natten brakade isen sönder gång på gång, men på morgonen hade den gått till vila på allvar.

»Vi kan inte vara mer än fyra hundra mil från Yukon», sade Sloper, i det han mätte avstånden på kartan med tumnageln. Överläggningen, varunder de bägge omöjliga hade givit luft å sin jämmer på ett högst obehagligt sätt, nalkades sitt slut.

»Vi ä' i alla händelser ett godt stycke från Hudson-Bay-stationen.» Jacques Baptistes far hade på sin tid färdats vägen fram för pälskompaniets räkning och haft med sig hem ett par förfrusna tår som minnen efter resan.

»Det är gnistrande kallt», ropade en av de andra. »Förmodligen inga vita ute?»

»Naturligtvis inte», försäkrade Sloper. »Men se'n ha vi bara femhundra mil till uppåt Yukon till Dawson. Låt oss säga tusen mil inalles härifrån.»

Weatherbee och Cuthfert stönade samfällt.

»Huru lång tid skulle det ta, Baptiste?»

Halvblodet räknade ett ögonblick.

»Jo, om vi ta i av bara fanken och ingen skolkar, så skulle det väl gå på en tio, tjugu, trettio, fyrti, femti dar. Om vi ha småbarn med» — med en blick på de omöjliga — »så kan ingen säga det på förhand. Då kommer vi kanske fram när helvetet fryser till — kanske inte då en gång.»

Arbetet på förfärdigandet av snöskor och mockasiner upphörde. Någon ropade på en frånvarande kamrat, som kom ur en gammal hydda vid lägereldens utkant och slöt sig till de övriga. Denna hydda var ett av de många märkliga ting, som gömma sig i Nordlandets vidsträckta ödemarker. När

och av vem var den byggd, det visste ingen. Två gravar därutanför, på vilka högar av sten blivit upptornade, gömde måhända de forna inbyggarnas hemlighet. Men vems hand hade staplat upp stenarna?

Ögonblicket var inne. Jacques Baptiste gjorde ett uppehåll i arbetet med att reparera en sele och tjudrade den motsträviga hunden i snön. Kocken protesterade i tysthet mot uppskov; han slängde en bit fläsk i grytan, där bönorna puttrade, och tilldrog sig därigenom de övrigas uppmärksamhet. Sloper reste sig. Hans gestalt utgjorde en löjlig kontrast mot de bägge omöjligas blomstrande yttre. Gulhyad och utmattad som han var och utflugen ur ett sydamerikanskt feberhål, hade han likväl fortsatt sin flykt från breddgrad till breddgrad och var ännu i stånd att arbeta som en hel karl. Hans vikt översteg troligen icke nittio skålpund, den tunga jaktkniven inberäknad, och hans gråsprängda hår vittnade om, att hans ungdomsdagar voro förbi. Såväl Weatherbees som Cuthferts friska unga muskler voro tio gånger kraftigare än hans, men han kunde trampa dem sönder och samman under en dagsmarsch. Och hela denna dag hade han eggat sina kamrater att våga sig ut på en tusenmilsfärd, som hade otroliga lidanden och mödor att bjuda. Han var en personifikation av den rastlöshet, som utmärker hans ras, och gammal teutonisk hårdnackenhets, parad med yankeens hurtiga beslutsamhet och handlingskraft gjorde hans kropp till ett lydigt redskap för hans själ.

»Alla de som rösta för att vi ska färdas vidare med hundarna, så snart isen lägger sig, säga 'jal'»

»Jal» ljöd svaret från åtta stämmor — stämmor som voro bestämda att utstöta en massa eder och förbannelser under många hundra mils oavbrutna strapatser.

»Nå — är det någon som röstar mot förslaget?»

»Jal» För första gången uttalade sig de bägge omöjliga unisont utan att hålla på var sin mening.

»Nå, vad ämna ni göra åt den saken?» tillade Weatherbee morskt.

»Majoriteten bestämmer! Majoriteten bestämmer!» ropade de andra.

»Jag vet nog, att hela expeditionen hotar att gå sönder, om ni bägge inte följa med», svarade Sloper sockersött, »men jag antar ändå, att vi kunna undvara er, om vi riktigt bjuda till. Eller vad säger ni, gossar?»

Hans ord hälsades med enstämmit bifall.

»Men, hör ni», vågade Cuthfert fråga med en viss rädsla i rösten, »vad ska då jag ta mig till?»

»Ni följer inte med?»

»Ne-ej.»

»Gör då vad tusan ni vill. Det ha vi inte med att göra.»

»Det är bäst att ni rådgör med er roddkamrat om den saken», sade en burdus västbo från Dakota och visade på Weatherbee. »Han kommer nog att säga er, vad ni ska göra, när det ska kokas mat och samlas bränsle.»

»Då anse vi det avgjort», förklarade Sloper. »Vi

bryta upp i morgon och slå sedan läger fem mil härifrån. Bara för att få allting i ordning och kunna tänka över, om vi ha glömt någonting —»

Slädarna knarrade på sina stålbeslagna medar och hundarna stretade av all makt i seltygen, vari de voro bestämda att dö. Jacques Baptiste stod bredvid Sloper och kastade en sista blick på hyddan. Röken virvlade melankoliskt upp från skorstenspipan. De bägge omöjliga stodo i dörren och betraktade dem.

Sloper lade sin hand på den andres axel.

»Jacques Baptiste — har du någonsin hört talas om Kilkenny-kattorna?»

Halvblodet skakade på huvudet.

»Jo, ser du, min vän och gode kamrat, dessa kattor slogos tills det varken fanns hud eller hår eller skrik kvar av dem. Du förstår ju — ingenting alls kvar. Godt! De där bägge männen tycka inte om arbete. De komma inte att arbeta. Det vet vi. Och nu bli de ensamma i hyddan hela vintern — en förfärligt lång och mörk vinter. Kilkenny-kattor du — eller vad?»

Fransmannen hos Baptiste ryckte på axlarna, men indianen hos honom teg. Men axelryckningen var värtalig och rik på förutsägelser. — —

I början gick allting utmärkt i den lilla hyddan. Kamraternas brutala skämt hade gjort Weatherbee och Cuthfert medvetna om det ömsesidiga ansvar, som vilade på dem. Dessutom var det just icke, när allt kom omkring, så mycket att göra för två

starka karlar. Och att de sluppit ifrån det tuktande riset — eller med andra ord det barska halvblodet — kändes som en behaglig lättnad. I början tävlade de om att överträffa varandra, och de utförde sina små åligganden med en andakt, som skulle ha förmått deras kamrater — som nu sletto ondt både till kropp och själ under sin långa resa — att spärra upp ögonen av förvåning.

Alla bekymmer voro bannlysta. Skogen, som omslöt dem på tre sidor, var en outtröttlig vedgård. Några få steg utanför deras dörr låg Porcupine sovande under sitt istäcke, och från ett hål i detta täcke bubblade en härlig källa med kristallklart, iskallt vatten. Men snart gav även den anledning till missnöje. Vattenhålet frös till oupphörligt, och de måste tillbringa mången tröttsam timme med att hugga upp det igen.

Hyddans okände byggmästare hade gjort en utbyggnad på baksidan, vari de förvarade största delen av sin proviant. Föda fanns där utan tvivel för ett tredubbelt antal män. Men största delen var sådant, som visserligen är närande för muskler och senor, men icke verkar retande på gommen. Visserligen fanns där mer än tillräckligt socker för två vanliga män, men dessa två voro icke stort annat än barn. De upptäckte snart, att varmt vatten med lagom tillsats av socker smakade bra, och så började de doppa sitt bröd och sina pannkakor i den starka, vita sockerlagen. Kaffe, te och torkad frukt åstadkommo också stora hål i sockerförrådet. Deras första ordväxling uppstod angående sockret.

Och det är en mycket allvarlig sak när två män, som äro fullkomligt beroende av varandra, börja bli oense.

Weatherbee ville gärna skräna politik, medan Cuthfert däremot, som helst ville ha klippt sina kuponger och låtit samhället gå sin egen vacklande gång bäst det gitte, antingen helt och hållet lät ämnet vara eller också gjorde det till föremål för retsamt skämt. Men kontoristen var för dum att kunna uppskatta kamratens lyckade ordvändningar, och Cuthfert kände sig retad av att han spillde ammunition förgäves. Han var van att blända folk med sin kvickhet, och bristen på tacksamt auditorium var ett verkligt lidande för honom. Han tog denna olycka som en sorg, för vilken han ovillkorligt ställde sin fårskallige kamrat till ansvar.

Utom omsorgerna för sin existens hade de ingenting gemensamt, icke en enda beröringspunkt. Weatherbee var kontorsman och hade icke känt till någonting annat än bokföring i hela sitt liv. Cuthfert hade legat vid universitetet, fuskade med pensel och palett och hade skrivit icke så litet. Den ene hörde till underklassen, ehuru han själv ansåg sig för en bildad man, och den andre var en bildad man, som visste att han var det. Härav kan man se, att en man mycket väl kan vara vad man kallar bildad utan att äga den ringaste insikt i vad ett godt kamratskap vill säga. Kontoristen var lika sinnlig som den andre var estetisk, och när han vidt och brett berättade om sina kärleksäventyr, vilka huvudsakligast hade utspelats i hans egen

fantasi, verkade detta på hans övermåttan ömtålige kamrat som dunster från en kloak.

Han betraktade kontoristen som ett smutsigt, okultiverat djur, vars rätta plats vore på avskrädeshögen bland svinen, och han sade honom det. Till gengäld fick han veta, att han själv var en »mjölkvattensherre» och en »snobb». Om det hade gällt hans liv, skulle Weatherbee ej ha kunnat definiera ordet snobb, men det passade för ändamålet, och det var det väsentligaste.

Weatherbee sjöng falskt på var tredje ton och brukade föredraga sådana visor som »Bostonmördaren» och »Vackre kajutvakten» i timal, så att Cuthbert grät av raseri tills han icke kunde stå ut längre, utan tog sin tillflykt ut i kölden. Men det fanns ingen räddning. Det var omöjligt att för någon längre stund kunna uthärda den skarpa kölden därute, och i den lilla trånga hyddan hade de, jämte bäddar, eldstad, bord och allt, blott en yta av tio fots längd och tolv fots bredd. Den enes närvaro verkade på den andre som en personlig förolämpning, och de iakttogo en mulen tystnad, längre och buttrare med varje dag som gick. Emellanåt kunde sinnesstämningen förrådas genom en glimt i ögat eller en krökning på läppen, fastän de sökte fullkomligt ignorera varandra under dessa stumhetsperioder. Och hos bägge vaknade en djup förvåning över hur Gud någonsin hade kunnat komma att skapa den andre.

Så litet som de hade att göra, blev tiden en ödräglig börda för dem. Detta gjorde dem naturligtvis

ännu latare. De försjönko i ett fysiskt slapphets-tillstånd, som gjorde dem upproriska mot minsta ansträngning eller arbete. En morgon, då det var Weatherbees tur att laga till deras frukost, rullade han sig ut ur filtarna och tände först tranlampan och sedan elden, medan kamraten ännu låg och snarkade. Kittlarna voro bottenfrusna, och det fanns intet vatten i hyddan att tvätta sig med. Men det frågade han inte efter. Medan han väntade på att kittlarna skulle tina upp, skar han fläsket i skivor och tog itu med det förhatliga arbetet att baka bröd. Cuthfert låg och gav listigt akt på honom med halvslutna ögon. Så blev det ett häftigt uppträde, varunder de ömsesidigt förbannade varandra, och slutligen kommo de överens om, att var och en skulle laga maten åt sig själv. En vecka senare underlät Cuthfert att tvätta sig på morgonen, men åt ändå med välbehag den mat han själv hade lagat. Nu hade Weatherbee roligt. Och efter detta ströks det enfaldiga bruket att tvätta sig från deras dagordning.

Då sockerförrådet och andra små lyxartiklar började smälta ihop, greps vardera av en plötslig fruktan, att h a n icke skulle få den del som tillkom honom, och för att inte bli lidande, började de proppa sig med dylika saker. Läckheterorna tålde icke vid denna slösaktiga hushållning, och det gjorde inte heller de bägge fråssarna. Av brist på färska grönsaker och motion blev deras blod osundt, och ett otäckt högrödt utslag spred sig över deras kroppar. Men de frågade ej efter denna varning. Sedan bör-

jade deras muskler och leder att svullna och svartna, medan deras munnar, gommar och läppar blevo gulaktiga som fet grädde. I stället för att låta sig av olyckan föras närmare varandra, fröjdade de sig över de framsteg, som skjörbjuggen gjorde hos kamraten.

De miste allt sinne för yttre prydlighet, till och med för vanlig anständighet. Hyddan blev en svinstia, där bäddades aldrig, lika litet som färskt granris hämtades till underlag. Men de kunde ju inte ständigt ligga inrullade i sina filtars, vilket de helst skulle ha velat; ty kölden var obarmhärtig och eldstaden slukade mycket bränsle. Håret och skägget blev långt och tovtigt, och kläderna skulle ha väckt leda hos en lumpsamlare. Men det frågade de icke efter. De voro sjuka och ingen såg dem, och dessutom var det en pina att röra sig.

Till allt detta kom en ny plåga — nordlandsrädslan. Denna rädsla var ett barn av den stora kölden och den stora tystnaden och föddes i decembermånadens mörker, då solen på allvar sänkt sig under den södra horisonten. De bägge männen påverkades olika efter sin olika natur. Weatherbee blev ett rov för den värsta vidskepelse och gjorde sitt bästa för att återuppväcka de döda, som slumrade i de förgättna gravarna. Han var som gripen av en förtrollning, och i sina drömmar såg han dem komma in från kölden — de kröpo intill honom under hans filtars och berättade honom om allt vad de trälats och lidit innan de dogo. Han ryste tillbaka för den hemska beröringen med dem, när de kommo

närmare och slingrade sina frusna lemmar om hans, och när de så viskade i hans öron om kommande händelser, genljöd hyddan av hans förskrämda skrik. Cuthfert förstod ingenting — de växlade numera aldrig ett ord med varandra — och när han väcktes av skriken, grep han alltid efter sin revolver. Så satte han sig upp i bädden, skakande av nervösa rysningar och med vapnet riktat mot den medvetlöse drömmaren. Cuthfert trodde, att hans kamrat höll på att bli galen, och därför fruktade han för sitt liv.

Hans egen sjukdom antog en mindre bestämd form. Den hemlighetsfulle byggmästaren, som hade byggt hyddan, hade satt upp en vindflöjel på ryggsåsen. Cuthfert lade märke till att den alltid pekade åt söder, och en dag blev han så irriterad av flöjelns istadighet, att han vred den mot öster. Nu gav han ivrigt akt på den, men det kom icke en enda vindpust, och flöjeln rörde sig icke ur fläcken. Då vände han den mot norr och svor en ed att icke röra den vidare — det skulle vinden få göra. Men luftens hemska orörlighet förfärade honom, och han steg ofta upp midt i natten för att se om flöjeln hade rört sig; tio grader skulle han ha nöjt sig med. Men nej — där satt flöjeln lika orubblig som ödet självt. Hans fantasi skenade i väg, väderflöjeln blev som en fetisch för honom. Ibland följde han i tankarna den riktning, dit den pekade, tvärs över de öde vidderna, och mättade sin själ med skräck. Han sysslade med det osedda och det okända, tills evighetens börda tycktes vilja krossa honom. Allt däruppe i Nordanland hade denna överväldigande verkan —

bristen på liv och rörelse, mörkret, den oändliga ro, som ruvade över det hela, den spöklika tystnaden, som gjorde själva ljudet av hjärtslagen till någonting förmätet, den högtidliga skogen, som tycktes gömma idel fador — någonting förfärande och outsägligt, som varken kunde fattas av tanken eller beskrivas med ord...

Den värld han så nyligen hade lämnat med dess rastlösa id och dess stora företag föreföll honom mycket avlägsen. Så kommo minnen och trängde sig fram — hågkomsten av marknadsplatser och gallerier och myllrande gator, minnen av sällskapsdräkter och samkväm, av präktiga män och sympatiska kvinnor, som han hade känt — men allt detta var dunkla minnen från ett liv, som han hade levat för århundraden sedan på en annan planet. Dessa fantasier voro hans verklighet. När han stod under väderflöjeln med ögonen riktade mot polarhimmeln, kunde han icke fatta, att Södern verkligen fanns till, att där just i denna samma stund rådde brusande liv och rörelse. Det fanns ingen Söder, ingen man född av kvinna, intet givande eller tagande till äkta. Bortom den försvinnande synkretsen sträckte sig endast väldiga tysta vidder, och bortom dessa lågo ännu väldigare, av samma art. Det fanns inte något solskensland, där blommor doftade. Sådant var ingenting annat än urgamla drömmar från paradiset. Västerens solländer och Österens kryddländer, det leende Arkadien och Lycksalighetens ö — ha ha ha! Hans skratt skar igenom den tomma rymden, och det ovana ljudet skrämde honom. Det

fanns icke heller någon sol. Detta var universum, dödt och kallt och mörkt, och han var dess ende invånare, Men Weatherbee? I sådana ögonblick tog han icke Weatherbee med i räkningen. Denne var en Caliban, en hemsk dämon, som var fastlänkad vid honom för oändliga tider, till straff för en eller annan förbrytelse, som han själv hade glömt.

Han levde med Döden bland de döda, förslappad i känslan av sin egen obetydlighet, krossad under slumrande tidsåldrars passiva välde. Alltings storhet förfärade honom. Allt utom han själv var uppdrivet till yttersta grad — det fullkomliga upphörandet av all vind och all rörelse, den snötäckta ödemarkens oändliga vidder, himlens höjd och tystnadens djup. Den där vindflöjeln — om den, bara ville röra sig! Om en blixtn ville slå ned, eller skogen stå i ljusan låga! Om himmelen ville öppna sig, om dombasunen ville ljuda — ja, vad som helst! Men nej, ingenting rörde sig. Tystnaden trängde in på honom, och nordlandsrädslan grep med sina kalla klor om hans hjärta.

En gång råkade han på ett spår vid flodstranden, alldeles som Robinson Crusoe — det svaga spåret efter en hare på den lösa snöytan. Det var en uppenbarelse! Det fanns liv i Nordlandet. Han ville följa detta spår, stirra på det, ruva över det. Han glömde sina uppsvällda muskler och arbetade sig genom den djupa snön i en extas av förväntan. Skogen slukade honom och den korta middagsljusningen försvann; men han fortsatte sina spaningar, tills den utmattade naturen tog ut sin rätt och han låg där

hjelplös i snön. Och där låg han och stönade och förbannade sin dårskap och visste nu, att spåret endast hade varit ett foster av hans fantasi. Sent på kvällen släpade han sig in i hyddan på händer och knän, med förfrusna kinder och en besynnerlig domning i sina fötter. Weatherbee grinade illvilligt men erbjöd sig inte att hjälpa honom. Han stack med nålar i sina tår och tinade upp dem framför eldstaden. En vecka senare blev det kallbrand.

Men kontoristen hade sina egna bekymmer. De döda kommo nu oftare ur sina gravar; de lämnade honom nästan aldrig, antingen han sov eller var vaken. Han var i en ständig väntan och fruktan för deras ankomst, och han kunde aldrig gå förbi de båda kumlen utan att det ryste i honom. En natt kommo de till honom medan han sov och drogo honom med sig ut för att han skulle hjälpa dem med något. Med den vildaste förskräckelse vaknade han upp mellan stenhögarna och rusade alldeles utom sig tillbaka in i hyddan. Men han hade legat därute en god stund, ty både hans fötter och hans kinder voro förfrusna.

Emellanåt blev han ursinnig över deras efterhängsenhet, och han rusade omkring i hyddan och högg med sin yxa i tomma luften utan att fråga efter var slagen träffade. Under dessa spökstrider låg Cuthfert insvept i sina filter och följde den vansinnige med höjd revolver, färdig att skjuta ned honom om han kom för nära. Men en gång, då kontoristen kom till sans igen efter ett dylikt anfall, märkte han, att den andre höll sitt vapen riktat mot honom.

Hans misstankar väcktes, och från den stunden levde också han i fruktan för sitt liv. Härefter bevakade de varandra mycket noga och vände sig om i panisk förskräckelse, om den ene händelsevis gick bakom den andres rygg. Denna fruktan blev en mani, som behärskade dem även under sömnen. Av ömsesidig rädsla för varandra läto de på tyst överenskommelse lampan brinna hela natten och sågo till, att det fanns rikligt med svinister i den innan de gingo till vila. Den enes allra minsta rörelse var nog för att väcka den andre, och mången sömnlös natt möttes deras stirrande ögon, medan de lågo darrande under filtarna och fingrarna famlade efter trycket på revolvern.

På grund av denna ständiga rädsla och själsspänning i förening med sjukdomens härjningar förlorade de all likhet med människor och sågo ut som jagade och förskrämda vilda djur. Deras näsor och kinder hade svartnat efter förfrysningen. Tårna föllo av vid första eller andra leden. Minsta rörelse förorsakade smärta, men eldstaden var omättlig och tvingade deras eländiga kroppar att utstå otroliga lidanden. Dag ut och dag in krävde elden sin näring — ett sannskyldigt skålpund kött — och de släpade sig in i skogen och höggo bränsle, liggande på knä. En gång medan de krälade omkring och sökte efter torra grenar, möttes de från motsatta håll i ett snår. Två dödsfall stirrade plötsligt på varandra helt oväntat. Deras lidanden hade förvandlat dem till den grad, att allt igenkännande var omöjligt. De rusade upp, skrikande av förskräckelse, och rusade

bort på sina stympade fötter. Då de störtade omkull vid ingången till hyddan, slogos och klöstes de som dämoner innan de upptäckte sitt misstag.

Emellanåt voro de vid sina sinnen, och under en av dessa lugna stunder hade de delat sitt viktigaste njutningsmedel, sockret, i lika stora kvantiteter. Var och en bevakade svartsjukt sin andel, som de förvarade i påsar i utbyggnaden. Ty det återstod endast några mått, och ingendera hyste den ringaste tillit till den andre. Men så en dag begick Cuthfert ett misstag. Knappt i stånd att röra sig, sjuk av smärta, med svindlande huvud och halvblinda ögon, kröp han ut i förrådsrummet med sockerdosan i handen och tog miste på sin och Weatherbees påse.

Januari hade endast ett par dagar på nacken, då detta hände. Solen hade för någon tid sedan passerat sin lägsta sydliga punkt och kastade nu, när den stod högst, lysande strimmor av gyllene ljus över den nordliga himlen. Dagen efter den, då Cuthfert hade tagit miste på sockerpåsarna, kände han sig bättre både till kropp och själ. Då middagstiden närmade sig och dagen blev ljusare, släpade han sig ut ur hyddan, för att fröjda sig över den försvinnande solglimten, som för honom var en pant på kommande solskenstid. Även Veatherbee kände sig bättre och kravlade sig ut bredvid honom. De slogo sig ned i snön under den orörliga vindflöjeln och väntade.

Dödens stillhet härskade omkring dem. När naturen ter sig så i andra himmelstreck, finns där en underström av förväntan, en väntan på att en eller annan späd stämma skall på nytt ta upp den av-

brutna sången. Men så är det icke i Nordlandet. De bägge männen tyckte, att de hade levat evigheter i denna hemska ro. De kunde icke erinra sig minsta kvitter från det förflutna. De kunde icke tänka sig någon sång för framtiden. Denna överjordiska stillhet hade varat beständigt — det var evighetens tysta ro.

Deras ögon voro riktade mot norr. Osedd, bakom deras ryggar, bakom de tornande bergen mot söder, gled solen mot zenith på en annan himmel än deras. Som ensamma åskådare av det mäktiga panoramat betraktade de den falska ljusningen, som långsamt tilltog. Ett svagt skimmer visade sig och dog åter bort. Så tilltog det i styrka och skiftade i rödgult, purpur och saffransgult. Skimret blev så starkt, att Cuthfert började tro på ett mirakel — att solen skulle visa sig däruppe i norr! Men plötsligt soppades himlen ren utan förberedelse, utan övergång. Det fanns icke en skymt av färg. Ljuset var släckt för dagen. De drogo en djup suck, som nästan lät som en snyftning. Men se! Luften glimmade av glittrande rimfrostrålar — och där, mot norr, syntes väderflöjelns konturer, ehuru obestämda, på snön. En skugga! En skugga! Det var precis vid middagstid. De vände hastigt sina ansikten mot söder. En gyllene kant visade sig över bergens snöiga hjässor, smålog mot dem ett ögonblick och försvann åter.

Det var tårar i deras ögon, då de sågo på varandra. En underlig vek stämning kom över dem. De kände sig omotståndligt dragna till varandra.

Solen vände tillbaka. Den skulle vara hos dem igen i morgon och dagen därpå och så allt vidare. Och den skulle stanna längre och längre hos dem för varje gång, och det skulle komma en tid, då den skred över deras himmel både dag och natt, utan att en enda gång sänka sig bakom horisonten. Det skulle icke längre finnas någon natt. Vinterns isbojor skulle sprängas, vinden skulle blåsa och skogarna svara — landet skulle bada i det välsignade solskenet och livet födas på nytt. Hand i hand skulle de lämna detta fruktansvärda drömland och återvända till södern. De famlade blindt framför sig och deras händer möttes — deras stackars stympade händer, svullna och förvridna under vantarna.

Men det löftet skulle aldrig bli uppfyllt. Ty Nordanland är Nordanland, och där leva människorna sitt sjäsliv efter sällsamma lagar, vilka de som icke ha färdats i dessa fjärran trakter aldrig kunna förstå.

En timme därefter ställde Cuthfert en plåt med bröd in i ugnen och började fundera över vad doktorerna skulle kunna göra åt hans fötter, då han kom tillbaka. Hembygden föreföll nu icke längre så oerhört långt borta. Weatherbee stökade omkring i förrådsrummet. Plötsligt utstötte han en hel ström av svordomar, vilka sedan upphörde med samma överraskande plötslighet. Den andre hade stulit av hans socker! Allt kunde emellertid ha gått på annat sätt, om icke de döda hade kommit fram från sina stenkummel och lagt ursinniga ord på hans tunga. De förde honom helt tyst ut från förrådsrummet, vars dörr han glömde att stänga. Nu skulle det ske. Det

som de hade viskat till honom i hans drömmar, det skulle nu gå i fullbordan. De ledde honom tyst, helt tyst bort till vedstapeln, och de lade yxan i hans händer. Så hjälpte de honom att öppna dörren till hyddan igen, och han var viss att de stängde den också — åtminstone hörde han den smälla till och klinkan falla igen. Och han visste, att de väntade utanför, väntade på att han skulle fullborda sitt värv.

»Carter! Hör nu, Carter!»

Percy Cuthfert blev skrämmd av uttrycket i den andres ansikte, och han skyndade sig att få bordet mellan sig och honom.

Carter Weatherbee följde efter, utan brådska och utan att förivra sig. Det fanns varken barmhärtighet eller vrede i hans ansikte, utan snarare det tåliga, slöa uttrycket hos en man som har ett bestämt arbete att fullgöra och tar itu därmed helt metodiskt.

»Vad står på, Carter?»

Kontoristen tog ett språng tillbaka och avskar den andres reträtt mot dörren, men sade icke ett ord.

»Nå, men hör nu, Carter! Låt oss resonera. Var hygglig nu!»

Cuthfert tänkte sig hastigt om och utförde sedan en blixtsnabb manöver i riktning mot sängen, där han hade sin pistol liggande. Utan att släppa den vanvettiga kamraten ur sikte, kastade han sig baklänges över kojén och grep vapnet.

»Carter!»

Krutet brann av rakt i ansiktet på Weatherbee, men denne svängde sin yxa och tog ett språng framåt. Hans vapen gjorde ett djupt bett nedanför ryggraden, och Percy Cuthfert kände, att hans ben förlamades. Så föll den andre tungt över honom och famlade efter hans strupe med sina svaga fingrar. Yxans skarpa bett hade förmått Cuthfert att släppa revolvern, och medan han flämtade efter luft, famlade han förgäves efter vapnet mellan filtarna. Men så kom han ihåg någonting. Han gled med handen över kontoristens bälte och tog hans slidkniv. Och nu trängde de sig tätt tillsammans för att ta ett sista tag.

Percy Cuthfert kände sina krafter sjunka. Nedre delen av hans kropp var obrukbar. Weatherbees tyngd var förkrossande. Den krossade honom och höll honom fast, som när en björn har råkat i en fälla. En välbekant lukt spred sig i hyddan och han visste, att brödet höll på att brännas. Men vad betydde det? Han skulle aldrig få någon användning för det. Och det fanns ännu sex mått socker i säcken — hade han vetat det här på förhand, skulle han minsann inte ha sparat på det som han gjort. Om den där vindflöjeln någonsin skulle röra sig? Kanske rörde den på sig just i denna stund. Varför inte? Hade han inte sett solen i dag? Han skulle gå och se efter. Nej — han kunde inte röra sig. Aldrig hade han tänkt sig, att Weatherbee kunde vara så tung.

Så hastigt det blev kallt i hyddan! Elden måste ha slocknat. Kölden trängde in. Där måste redan

vara under fryspunkten, och det var is där nere vid dörrkanten. Han kunde visserligen icke se det, men på grund av föregående erfarenheter var han i stånd att bedöma frostens framsteg efter temperaturen i hyddan. Nu måste de nedre gångjärnen snart vara vita. Skulle det som nu händt någonsin komma till världens kännedom? Hur skulle hans vänner ta det? De skulle läsa om det vid kaffet och tala om det på klubbarna. Han såg alltsammans så tydligt. »Stackars Cuthfert», mumlade de, »han var i alla fall ingen dålig pojke.» Han smålog åt deras lovtal och gick vidare för att få sig ett turkiskt bad. Det var samma trängsel som vanligt på gatorna. Underligt att ingen lade märke till hans älghudsmockasiner och hans trasiga, tyska strumpor! Han skulle ta en droska. Och efter badet vore det inte illa att bli rakad. Nej — han skulle äta först. Stek och potatis och grönsaker — å, så färskt det var alltsammans! Och vad var nu det? Fyrkantiga bitar honungskaka, ambra som flöt i klara strömmar. Men varför så mycket? Ha ha ha — aldrig skulle han orka med att förtära allt detta. Ville han ha sina stövlar borstade? Ja visst! Han satte upp sin fot på lådan. Skoputsaren såg nyfiket upp på honom — och så kom han ihåg sina mockasiner och gick hastigt sin väg.

Hör! Bestämt var det inte vindflöjeln som snurrade omkring. Nej — det surrade bara i hans öron. Det var alltsammans — bara en susning. Nu hade rimfrosten säkert stigit till låset. Antagligen hade till och med de övre gångjärnen fått sitt. Mellan

länkerna i taket, som voro tillstoppade med mossa, började froststjärnor tränga in. Vad det gick långsamt! Men inte så långsamt ändå. Där kom en till och så ännu en. Två — tre — fyra! De kommo så fort, att man inte kunde räkna dem. Nu kom det två på en gång. Nu fanns det inga tomma fläckar. Alla froststjärnorna hade löpt ihop och bildade en yta.

Nå, sällskap hade han i alla fall. Om ängeln Gabriel någonsin avbröt den stora stillheten i Nordland, skulle de bägge stå tillsammans, hand i hand, inför den stora, vita tronen. Och Gud skulle döma dem— Gud skulle döma dem...

Percy Cuthfert slöt sina ögon och somnade in.

EN SKÅL FÖR DEN, SOM ÄR UTE PÅ FÄRDVÄGAR.

»Slå i!»

»Ja, men hör nu, Kid — blir det inte för starkt? Whisky och konjak ä' nog bra, men om man så tar brännvin och peppar till, så...»

»Slå i, säger jag. Vem ä' det för resten som lagar till den här punschen?» Malemute Kid smålog välvilligt genom ångorna. »När du har varit här i landet så länge som jag, min gosse, och levat på harjakt och hjortron, så skall du nog lära dig förstå, att det inte är jul mer än en gång om året. Och en jul utan punsch — det vore ungefär lika galet som att gräva ett schakt utan att träffa på ett dugg.»

»Håll i med det», sade långa Jim Beldon gillande. Han hade kommit ned från sin gruva vid Mazy May för att fira jul. Och de visste alla, att han de två senaste månaderna hade levat uteslutande på älgkött. »Ni ha väl inte glömt det puts vi spelade tananerna — va'?»

»Jo, det ha vi nog. Vet ni, gossar — det skulle bestämt ha fröjdat edra hjärtan att se hela stammen plakat! Och det bara av en blandning av socker

och jäsande surdeg. Det där hände före din tid», sade Malemute Kid, i det han vände sig till Stanley Prince, en ung gruvexpert, som hade varit där i två år. Det fanns inga vita kvinnor i landet på den tiden, och Mason ville gifta sig. Ruths far var hövding för Tananastammen och han sa' nej, såväl som alla hans stamförvanter. Styft arbete? Ja, jag offrade mitt sista skålpund socker, det finaste stycke jag nå'nsin har gjort i den vägen. Ni skulle bara ha sett, när de förföljde oss nedåt floden och tvärs över näset.»

»Nå, än hon?» frågade den högväxte franskkanadensaren Louis Savoy intresserad. Ty han hade hört talas om detta vilda äventyr, då han var i Forty-Mile förra vintern.

Och nu berättade Malemute Kid, som var född historieförtäljare, hela den osminkade sanningen om detta brudrov. Mer än en barsk äventyrare kände sitt hjärta sammansnöras och förnam en obestämd längtan efter hembygdens soligare grässlätter, där livet lovade mer än den hårda kampen mot köld och frost.

»Vi uppnådde Yukon strax vid den första islossningen, och stammen var bara en kvarts timmes väg efter oss. Men det räddade oss, för nästa isbrytning lade vattnet mellan dem och oss, och när de slutligen kommo till Nuklukyeto, va' vi allesammans färdiga att ta emot dem. Vad vigseln angår, så kan ni fråga fader Roubeau om den — för det var han som förrättade ceremonien.»

Jesuiten tog pipan ur munnen, men kunde endast

uttrycka sitt välbehag genom ett patriarkaliskt småleende, medan katoliker och protestanter ivrigt applåderade.

»Å tusan!» utbrast Louis Savoy, som tycktes vara högst tilltalad av det romantiska äventyret. »La petite squaw! Mon brave Mason! Å tusan!»

Och medan nu de första tennbägarna med punsch gingo laget rundt, reste sig den ständigt törstige Bettles hastigt och tog upp sin favoritdryckessång.

”Den svarta rockens bärare
och söndagsskolelärare
de dricka bara te förstås,
men kryddat med en gulbrun sås,
som att döma efter lukten
är saft av förbjudna frukten

»Saft av förbjudna frukten!» vrålade alla dryckeskämparna i kör.

Malemute Kids fruktansvärda blandning gjorde en hastig verkan. Männen från lägren och från de stora vidderna tinade upp under dess värmande inflytande, och skämt och skratt och sång och historier från svunna tider ljödo bordet rundt. Främlingar från ett dussin olika länder skålade för allt och alla. Där var engelsmannen Prince, som höll tal för »Onkel Sam, den nya världens brådmogna barn» — där var yankeen Bettles, som föreslog »drottningens skål — Gud välsigne henne!» — och där voro Savoy och den tyska köpmannen Meyer, som klingade med varandra för Elsass och Lothringen.

Så reste sig Malemute Kid med bägaren i handen och såg på det flottdränkta pappersfönstret, där frosten stod tre tum högt.

»Skål för den som är ute på färdvägar i natt! Måtte hans reskost räcka till, hans hundar hålla sig raska och hans tändstickor aldrig bli våta!» —

»Klatsch! Klatsch!» — Utanför hördes hundpiskans välkända smällande, hundarnas gläfs och tjut och det knarrande ljudet av en släde, som stannade vid hyddan. Samtalet avstannade, medan man väntade på vad som skulle komma.

»Det var en av gamla stammen — sörjer först för sina hundar och sedan för sig själv», viskade Malemute Kid till Prince, medan de lyssnade till ljudet av smällande käftar och det varglika tjutet, som upplyste deras erfarna öron om att den nykomne var i färd med att driva deras hundar tillbaka, medan han fodrade sina egna.

Så kom knackningen, som de hade väntat på, rask och käck, och den främmande steg in. Bländad av ljusskenet, stannade han några ögonblick vid dörren och gav därigenom de innevarande ett tillfälle att betrakta honom noga. Det var en imponerande gestalt och mycket målerisk i sin polardräkt av ylle och pälsverk. Två eller tre tum över sex fot lång och med motsvarande axelbredd och bröstvidd. Hans slätrakade ansikte var ljusrött av kylan, de yviga ögonbrynen voro vita av rimfrost och öronlapparna och nackskärmen på den stora vargskinnshuvan hängde lösa. Det såg ut som om själva kung Frost hade stigit in till dem från nattens mörker. Över skinnjackan bar han ett pärlbroderat bälte, vari två revolverar och en jaktkniv sutto instuckna. Förutom den oundgängliga hundpiskan bar han dess-

utom en rökfri reffelmössa av största kaliber och nyaste modell. Då han trädde fram, kunde de se att han var mycket medtagen, ehuru hans gång var fast och elastisk.

En förlägen tystnad hade inträdt, men den nykomnes hjärtliga: »God kväll, gossar!» förde stämningen på rätt stråt igen, och i nästa ögonblick hade han och Malemute Kid givit varandra ett handslag. Ehuru de aldrig hade träffats förut, hade de likväl hört talas om varandra. Främlingen blev nu hjärtligt välkomnad och sattes till bords med en bägare punsch framför sig, innan han ännu hade fått tillfälle att omtala sitt ärende.

»Huru länge kan det vara sedan en korgsläde med tre män och åtta hundar färdades förbi här?» frågade han slutligen.

»Drygt två dagar sedan. Är ni ute efter dem?»

»Ja. Spannet är mitt. För i väg med det midt för min näsa, de fördömda slynglarna. Jag har redan vunnit två dagsresor på dem — tänker att jag kuggar dem under nästa tur.»

»Då blir det väl ett nappatag?» frågade Beldon, för att hålla samtalet i gång. Ty Malemute Kid hade redan ställt kaffepannan på elden och var ivrigt sysselsatt med att steka älgkött och fläsk.

Främlingen lade betydelsefullt handen på sina skjutvapen.

»När reste ni från Dawson?»

»Klockan tolv.»

»Förra natten, förstås?»

»Nej — i dag.»

Ett sorl av förvåning höjdes hela raden utefter.

Och det med rätta, ty det var knappast midnatt ännu, och sjuttiofem miles mödosam flodfärd på tolv timmar är inte så oävet.

Samtalet började gå över till allmänna ämnen och råkade så komma in på barndomsminnen. Medan främlingen åt av den anspråkslösa kosten, studerade Malemute Kid uppmärksamt hans anletsdrag. Han kom hastigt till det resultatet, att den främmandes ansikte var vackert, ärligt, öppet och att han tyckte om det. Det var ännu ungdomligt, men faror och besvärligheter hade gjort dragen skarpa. De blåa ögonen voro visserligen vänliga, när han talade med någon, och milda, när hans ansikte var i fullkomlig ro, men det var likväl någonting i dem, som påminde om stålets skarpa glans, vilken säkert skulle framträda då det gällde handling, i synnerhet om det blev fråga om att kämpa mot övermakten. Hans kraftiga underkäk och breda haka tydde på envis ihärdighet och okuvlighet. Men trots allt detta, som antydde lejonnatur, fanns det även hos honom en viss blidhet, någonting nästan kvinnligt vekt, som vittnade om att han ägde ett känsligt sinne.

»Så gick det till, när jag och min gumma splitsades ihop», sade Beldon, då han avslutade den spännande historien om sin friarefärd. »Ja, här ä' vi nu, pappa», sa' hon. »Jag gitte du vore hängd», sa' han, och så sa' han till mig: »Seså, Jim, ta nu av dina fina paltor! Jag vill ha ett godt stycke av mina fyrtio acres jord upplöjt innan middagen.» Och så vände han sig till henne och sa': »Du, Sally

— ge dig på eviga fläcken av till dina grytor!» Och så liksom snyftade han och kysste henne. Och jag var något till glad, må ni tro. Men det såg han, och så röt han till: »Nåå, Jim?» Och då la' jag benen på nacken och gav mig ut att plöja.»

»Har ni småttingar som vänta på er därnere i Staterna?» frågade främlingen.

»Nej. Sally dog innan vi fick några. Och därför är jag här.»

Beldon började tankspridtd tända sin pipa, som varit nära att slockna, och sedan klarnade han upp och frågade: »Och ni, främling — gift, kan jag tro?»

I stället för att svara öppnade han boetten på sitt ur, löste det från remmen, som tjänade till urkedja, och räckte det till den frågande. Beldon skruvade upp lampan och betraktade kritiskt boettens insida, varefter han gav luft åt en beundrande svordom och räckte uret till Louis Savoy. Efter flera upprepade: »Å tusan!» lämnade Savoy klockan till Prince, och de märkte, att hans händer darrade och hans ögon hade fått ett säreget vekt uttryck. Och så gick den från den ena valkiga handen till den andra — denna urblekta fotografi av en kvinna av det ömma slaget, en typ, som sådana män mest beundra. Hon höll ett litet barn vid sitt bröst. De, som ännu icke hade fått skåda underverket, voro ivrigt nyfikna, och de, som redan hade sett det, sutto tysta och tankfulla. De kunde modigt kämpa mot hungersnöd och skörbjugg; de kunde trotsa en hastig död till lands eller sjöss — men den målade bilden av en främ-

mande kvinna och hennes barn förvandlade dem alla till kvinnor och barn.

»Jag har aldrig sett den lille — det är en gosse, skriver hon, och han är nu två år», sade främlingen, då han fick tillbaka sin skatt. Han gav bilden ett dröjande ögonkast, tillslöt sedan raskt boetten och vände sig bort, men icke tillräckligt fort för att dölja sina framkvällande tårar.

Malemute Kid ledsagade honom till en koj och sade, att han borde gå till vila.

»Väck mig precis klockan fem. Lova mig det!», var det sista han sade. Ett ögonblick senare var han försänkt i en utmattad människas tunga sömn.

»Det är då sannerligen en duktig karl», förklarade Prince. »Tre timmars sömn efter en sjuttiofemmilsfärd med hundar, och så ut igen! Vem är han, Kid?» »Han heter Jack Westondale. Det är nu tredje året han söker lyckan här, men ännu har han inte vunnit någonting mer än berömmet att vara en riktig arbetshäst. För resten har han haft en ihållande otur. Jag känner honom inte själv, men Sitka Charley har talat mycket om honom.»

»Det är allt hårdt att en man, som har en så älsklig hustru, skall tillbringa år efter år i detta av Gud förgätna land, där vartenda år är dubbelt så långt som ute i världen.»

»Felet med honom är helt enkelt att han är för ivrig och för envis. Han har två särskilda gånger satt allting på ett kort och förlorat.»

Här blev samtalet avbrutet av ett skratt från Bettles, ty den vecka sinnesstämningen hade börjat

ge med sig. Och snart voro åratat av enformig föda och mördande arbete förgättna under stormande munterhet. Malemute Kid var den ende som icke tycktes kunna släppa sig lös, och han kastade emellanåt oroliga blickar på sitt ur. En gång satte han på sig vantar och bävermössa och gick ut, varefter han hördes syssla ute i förrådsrummet.

Han kunde ej invänta den utsatta tiden, ty han väckte sin gäst en kvart i förväg. Den unge jättens leder voro betänkligt styvnade, och man måste gnida dem eftertryckligt för att han skulle kunna stiga upp. Han gick med mödosamma steg ut ur hyddan och fann därutanför sina hundar påselade och allting färdigt till uppbrott. Hela sällskapet önskade honom lycklig resa och ett snart resultat, och fader Roubau gav honom en hastig välsignelse och rusade därefter in i hyddan i spetsen för de övriga; och det var intet underligt, ty det är ingen småsak att utsätta sig för 74 graders köld med oskyddade öron och dito händer.

Malemute Kid följde främlingen ut till färdvägen, och där tryckte han hjärtligt hans hand och gav honom goda råd.

»Ni skall finna hundra skålpund laxrom i släden», sade han. »Hundarna gå lika långt på det som på hundrafemtio skålpund fisk, och det går inte att få hundmat i Pelly, som ni förmodligen har beräknat.» Främlingen spratt till och hans ögon blixtrade, men han sade ingenting. »Ni kan inte komma över ett enda grand föda för varken människa eller djur förrän ni kommer till Five Fingers, och dit har ni drygt

två hundra mil. Pass på vakarna på Trettiomilsfloden och se till, att ni tar genvägen ovanför Le Barge.»

»Hur — hur vet ni det? Har ryktet redan gått mig i förväg?»

»Jag vet ingenting, och jag bryr mig inte om att få veta något alls. Men ni har aldrig ägt spannet, som ni jagar efter. Sitka Charley sålde det till dem förra våren. Men han sade en gång, att ni var en styv karl, och jag tror honom. Jag har nu sett ert ansikte, och det behagar mig. Och jag har ju också sett — nå, försök att komma till saltvattnet och res hem till er hustru och...»

Nu drog Kid av sig handsken och tog fram sin penningpung.

»Nej — jag behöver den inte.» Tårar glittrade på hans kinder och fröso genast till is, då han konvulsiviskt tryckte Malemute Kids hand.

»Spara inte hundarna. Skär dem lösa från koppel, så snart de tröttna, och köp nya till våd pris som helst. Det finns hundar att köpa vid Five Fingers, vid Little Salmon och Hootalinqua. Och akta er för att bli våt om fötterna», tillade han; »fortsätt färden, om också kölden stiger till tjugufem, men blir den skarpare, så gör upp eld och ta på er andra strumpor.» —

Knappt femton minuter efter främlingens avfärd förkunnade bjällerklang, att det kom nytt främmande. Dörren öppnades och en beriden polisman från Nordväst-territoriet trädde in, åtföljd av två halvblod, hans hundpådrivare. Liksom Westondale voro

de starkt beväpnade och visade tydliga tecken till utmattning. Halvbloden voro vana vid dylika turer och hade lättare uthärdat strapatserna, men den unge polismannen var illa däran. Den envisa hårdnackenhets, som kännetecknar hans ras, höll honom emellertid uppe och skulle fortfarande göra det tills han stupade.

»När reste Westondale?» frågade han. »Han rastade naturligtvis här, eller hur?»

Frågan var överflödig, spåren efter avfärden besvarade den endast alltför tydligt.

Malemute Kid hade givit Beldon en blick, och denne förstod honom och svarade undvikande: »Å, det är allt en god stund se'n dess.»

»Hör på, karl — säg sanningen!» förmanade polismannen.

»Ni tycks gärna vilja ha tag i honom. Har han ställt till något krakel där nere i Dawson?»

»Han har plundrat Harry Mc Farland på fyrtiotusen och fick dem omsatta i P. C.-banken för en check på Seattle. Och vem skall hindra utbetalningen, om vi inte få tag i honom? När reste han?»

Allas ögon behärskade sin spänning, ty Malemute Kid hade givit en vink, och den unge polismannen såg därför idel outgrundliga ansikten på alla håll.

Han gick nu raskt fram till Prince och riktade sin fråga till honom. Ehuru den tillfrågade kände sig illa till mods, då han såg in i sin landsmans öppna, allvarliga ansikte, gav han endast ett undvikande svar om avfärden.

Polismannen vände sig nu till fader Roubeau, och prästen kunde icke ljuga. »Han reste härifrån för

en kvart sedan», sade han, »men han hade vilat här i fyra timmar med hundarna.»

»Femton minuters försprång och utvilad? Herre Gud!» Den stackars polismannen tog vacklande ett steg tillbaka, han var nära att svimma av utmattning och missräkning. Så mumlade han någonting om, att han hade rest från Dawson på tio timmar, och att hans hundar voro alldeles förbi.

Malemute Kid tvingade honom att dricka ett glas punsch. Så vände sig polismannen mot dörren och befallde halvbloden att följa med. Men värmen och utsikten att få vila var alltför frestande, och de gjorde kraftiga invändningar. Kid förstod deras franska rotväliska och lyssnade oroligt.

De svuro på att hundarna voro alldeles uppgivna, att Sivash och Babette skulle få lov att skjutas innan den första milen vore tillryggalagd, att de andra voro nästan lika illa däran, och att det skulle vara bäst för alla parterna att vila sig.

»Kan jag få låna fem hundar?» frågade polismannen Malemute Kid.

Men Kid skakade på huvudet.

»Jag skall skriva ut en check på kapten Constantine på femtusen — här ä' mina papper — jag har fullmakt att dra efter godtfinnande.»

Samma tysta avslag.

»Så fordrar jag att få dem å statens vägnar.»

Kid smålog misstroget, i det han kastade en blick på sin välförsedda arsenal. Engelsmannen, som insåg sin vanmakt, vände sig om för att gå, men då halvbloden fortsatte med sina invändningar, for

han ursinnigt ut mot dem och kallade dem käringar och lymlar. Den äldre av de bägge mörkhyade pådrivarna blev högröd i ansiktet av förargelse. Han rätade på sig och lovade i kraftiga ordalag, att han nu skulle hålla ut tills polismannen blev belåten på färden, och sedan skulle det bli honom ett särskilt nöje att sätta av honom i snön.

Den unge polismannen gick med fasta steg mot dörren — han måste uppbjuda hela sin energi för att kunna det — låtsande sig ha krafter som han alls icke ägde. Men alla sågo och uppskattade hans stolta ansträngning. De ryckningar av smärta, som förvredo hans ansikte, förmådde han icke dölja. Betäckta med rimfrost lågo hundarna sammankrupna i snön, och det var nästan omöjligt att få dem på benen. De stackars djuren tjöto under de vinande pisklagen, ty pådrivarna voro ursinniga och kände ingen barmhärtighet. Det gick icke heller att få släden loss och i gång, förrän den främste hunden, Babette, hade blivit fränkopplad.

»En usel skälm och en lögnare!» — »En tjuv!» — »Värre än en indian!» — Det var tydligt att de voro förargade — först och främst över det sätt, varpå de hade blivit förda bakom ljustet, och därefter på den kränkta Nordlandsmoralens vägnar. Där var ärlighet en mans förnämsta dygd. »Och vi hjälpte den uslingen också sedan vi visste, vad han hade gjort!» Allas ögon riktades anklagande mot Malemute Kid, som reste sig från den vrå, där han hade bäddat ned Babette, varefter han tyst tömde bålen till en sista påfyllning i glasen.

»Det är en kall natt, gossar — en bitande kall natt», började han sitt försvar en smula utom den egentliga saken. »Och ni ha alla varit på långfärd och vet vad det vill säga. Sparka inte en tröttkörd hund! Ni känner inte till mer än en sida av saken. En hederligare man än Jack Westondale har aldrig ätit ur samma gryta eller legat i samma säng som ni eller jag. I fjol höst lämnade han alla sina sparpengar, fyrtiotusen, åt Joe Castrell, för att han skulle köpa land av regeringen åt honom. På den affären skulle han nu kunna vara millionär. Men Westondale stannade i Circle City för att vårda en kamrat, som hade skörbjugg — och vad tror ni att Castrell gjorde under tiden? Gick till Mc Farlands, spelade vildt och förlorade alla pengarna. Dagen därpå låg han död i snön. Och stackars Jack, som just hade planerat att resa hem den vintern till sin hustru och den lille, som han aldrig hade sett! Lägg märke till, att han tog precis den summa, som hans kompanjon hade förlorat till Mc Farland — fyrtio tusen. Ja, och nu är han borta — vad vill ni så göra åt det?»

Kid såg sig om i kretsen, märkte att kamraternas ansikten mildrades, och höjde sin bägare. »Nu dricka vi en skål för dens välgång, som är ute på färdvägar i natt! Måtte hans proviant räcka till, hans hundar hålla sig raska och hans tändstickor aldrig bli våta! Måtte Gud vara med honom och lyckan följa honom och...»

»Må fan ta den ridande polisen!» skrek Bettles, medan de tomma bägarna skrällde mot bordsskivan.

PRÄSTENS RÄTTIGHETER.

Detta är berättelsen om en man, som icke förstod att värdera sin hustru, och om en kvinna, som gjorde honom allt för stor ära, då hon skänkte sig åt honom. För övrigt handlar historien också om en jesuitpräst, som ingen någonsin hade beträdat med en lögn. Han var ett mycket nödvändigt bihang till Yukons land, medan de bägge andras vistelse där endast var tillfällig. De voro ett par av dessa kringflackande existenser, som driva med guldströmmens böljor eller följa efter dem.

Edvin Bentham och Grace Bentham voro kringflackare, och de hade kommit en smula efter. Ty Klondykeströmmen från 1897 hade för längesedan vältrat sig nedåt den stora floden och avlagrat den förhungrade staden Dawson. Då Yukon gjorde slut på affärerna och lade sig till ro under ett tre fot tjockt istäcke, befann sig det kringflackande paret vid Five Finger-fallen och hade många dagsresor norrut till guldstaden.

Ett icke ringa antal kreatur hade blivit slaktade på denna plats under höstens lopp, och avfallet bildade en försvarlig avskrädeshög. Edvin Benthams och hans hustrus tre reskamrater betraktade denna

hög, gjorde några små beräkningar, fingo en aning om att här måste finnas en guldgruva och bestämde sig för att stanna där de voro. Hela vintern igenom sålde de ben och frusna hudar till kost åt utsvultna hundspann. Det var ett moderat pris de begärde, en dollar skålpundet. Sex månader senare, då solen kom tillbaka och Yukon vaknade, spände de till sina tunga penningbälten och reste tillbaka till södern, där de ännu leva och ljuga omåttligt om Klondyke, som de aldrig ha sett.

Edvin Bentham — han var en lätting, och hade han icke haft en hustru, så skulle han med glädje ha slutit sig till hundmatspekulanterna. Men hon eggade hans fåfänga. Hon talade om, huru stor och stark han var — och att en sådan man som han säkert skulle övervinna alla svårigheter och hemföra det Gyllne skinnet med glans. Och därför bet han ihop tänderna, sålde sin andel i hudar och ben för en släde och en hund och vände sina snöskor mot norr. Det är överflödigt att anmärka, att Grace Benthams snöskor troget följde hans i spåren. Ja, innan deras besvärligheter hade fortgått i tre dagar, var det mannen som följde efter och kvinnan som banade väg. Om de mötte någon, blev rangordningen genast ändrad. På det sättet skyddades hans manlighet mot alla obehagliga tvivel från deras sida, som vandrade förbi likt spöken i ensamheten. Det finns sådana män här i världen.

Huru en sådan man och en sådan kvinna egentligen hade kommit att tillhöra varandra i lust och

nöd är utan all betydelse för vår historia. Det där är saker som vi alla ha sett, och den, som granskar dem för noga, kan lätt mista den vackra tron på Försynens vishet.

Edvin Bentham var en gosse, som av misstag fått en mans gestalt — en gosse, som med förtjusning kunde rycka vingarna av en fjäril eller krypa ihop i vanvettig rädsla inför en spinkig, men energisk motståndare, hälften så stor som han själv. Han var ett själviskt lillbarn med en mans mustascher och resliga växt och med en tunn fernissa av kultur och konventionalism. Ja, han var klubbmedlem och societetsmänniska — av den sort som pryder salongerna och säger likgiltiga saker med ett behag och en viktighet, som äro obeskrivliga — den sortens folk, som föra stora ord på läpparna, men gråta över en smula tandvärk — en av dem, som göra sin hustrus liv till ett värre helvete, än om han vore den mest utsvävande sälle, som någonsin gjort intrång på förbjuden mark. Sådana män se vi varenda dag; men vi se dem sällan sådana de verkligen äro. Näst efter att gifta sig med dem, är bästa sättet att lära känna dem att äta ur samma fat och sova under samma täcke som de i — ja, låt oss säga en veckas tid. Längre behövs icke.

Till sitt yttre var Grace Bentham en späd, flickaktig uppenbarelse. För dem som kände henne närmare var hon en högsint själ, inför vilken ens egen personlighet krympte ihop, men som likväl hade bevarat allt som utgör det evigt kvinnliga. Sådan var den kvinna, som hade eggat och uppmuntrat

sin man att företaga Nordlandsfärden, som banade väg för honom, när ingen såg det, och grät i tysthet över sin svaga kvinnofysik.

Och så begav sig nu detta besynnerliga par ned till Fort Selkirk och därifrån väl hundra mil över hemska ödemarker till Stuart River. Och när det korta dagsljuset försvann och mannen lade sig ned i snön och jämrade sig, var det hon som band fast honom på släden, bet ihop tänderna av smärtan i sina värkande lemmar och hjälpte hunden att släpa honom till Malemute Kids hydda. Malemute Kid var icke hemma, men Meyer, den tyske köpmannen lagade till älgstek och gjorde i ordning en bädd av friskt granris åt dem. —

Lake, Langham och Parker voro mycket otåliga, vilket icke var så underligt, när allt kom omkring.

»Å, Sandy — om du kan skilja en portvaktsstuga från ett ölfat, så kom och hjälp mig ett tag!» Denna uppmaning ljöd från förrådsrummet, där Langham knogade med en hop frusna köttbitar.

»Du går inte ifrån dina diskar», kommanderade Parker.

»Hör du, Sandy — var nu så snäll och spring ned till Missouriägret och låna lite kanel!» bad Lake.

»Så, så för tusan! Vad i all världen...» Ett väl digt kraschande bland lådor och köttstycken i förrådsrummet avbröt den talande.

»Gå nu, Sandy! Det tar inte en minut att springa ned till Missouri...»

»Vill du låta honom vara i fred!» avbröt Parker.

»Hur skall jag kunna röra till degen, om inte bordet blir avdukat?»

Sandy stod där med osäker min, tills det slutligen gick upp för honom, att han ändå, när allt kom omkring, var Langhams passopp. Och nu slängde han med ursäktande min ifrån sig den smutsiga disktrasan och gick att hjälpa sin herre.

Dessa lovande söner av förmögna föräldrar hade kommit till Nordanland för att skära lagrar, utrustade med pengar och var sin betjänt. Till lycka för deras sinnestillstånd voro de bägge andra tjänarna på en tur uppåt White River för att söka efter ett mystiskt kvartslager. Och därför måste nu Sandy dölja sitt tysta grin inför tre levnadsfriska herrar, av vilka var och en hade sina utpräglade idéer på kokkonstens område. Två gånger under förmiddagens lopp hade barometern i lägret stått på jordbävning, och kraschen hade endast kunnat avvärjas genom omåttliga eftergifter från en eller annan av herrar kokkonstnärer. Men äntligen hade deras verk — en verkligt fin middag — nått sin fullbordan. Så satte de sig att spela »träkarl», vilket gjorde slut på alla anledningar till vidare stridigheter. Den som vann skulle få rättighet att bege sig ut i ett ytterst viktigt ärende.

Lotten träffade Parker. Han benade sitt hår midt i pannan, satte på sig vantar och björnskinnsmössa och begav sig till Malemute Kids hydda. När han kom igen, hade han Grace Bentham och Malemute Kid med sig. Mrs Grace förklarade, att hon var mycket ledsen över att inte också hennes man

kunde begagna sig av deras gästvänliga inbjudning, men han hade gått ut för att se sig om vid Henderson Creekgruvorna. Malemute Kid var ännu en smula styv i lederna efter att ha trampat väg nedåt Stuart River. Meyer var också bjuden, men hade sagt nej, därför att han var ivrigt sysselsatt med ett experiment att baka bröd av humle.

Nå, mannen kunde de undvara, men hustrun — ja, de hade inte sett en kvinna på hela vintern, och mrs Benthams ditkomst inledde ett nytt skede i deras liv. De voro män med universitetsbildning, dessa unga herrar, verkliga gentlemän, och de längtade tillbaka till de köttgrytor de så länge hade saknat. Antagligen led Grace Bentham av samma slags hunger. Åtminstone var denna första ljusa stund efter veckotal av mörker mycket välkommen för henne.

Men den utomordentliga förrätten, som hade den mångsidige Lake till upphovsman, hade knappast blivit serverad, förrän en högljudd knackning hördes från dörren.

»Åhå! Åhå! Vill ni inte stiga in, mr Bentham?» sade Parker, som hade gått för att se efter, vem det kunde vara som kom.

»Är min hustru här?» brummade den värde herrn till svar.

»Ja visst, ja visst! Vi lämnade bud om det hos mr Meyer.»

Parker talade i sin älskvärdaste ton, men han undrade i sitt stilla sinne, vad tusan det egentligen var fråga om.

»Vill ni inte komma in? Vi ha hoppats i det längsta att ni skulle komma, och därför ha vi också reserverat en plats åt er vid bordet. Nu kommer ni just lagom till förrätten.»

»Kom, käre Edvin!» kvittrade Grace från sin plats vid bordet.

Parker tog genast ett steg åt sidan.

»Jag frågar efter min hustru», upprepade Bentham hest, och hans ton hade en obehaglig bismak av äganderätt.

Parker drog djupt efter andan. Det var nära gjort att han hade givit den tölpige gästen ett knytnävsslag i ansiktet, men han lyckades behärska sig, ehuru med möda. Lake förlorade helt och hållet all fattning och hade så nära sagt: »Måste ni verkligen gå?»

Och så blev det uppbrott och avskedstagande.

»Det var snällt av er.» — »Jag är riktigt ledsen.» — »Allting blev så mycket trevligare.» — »Ja nu, så...» — »Tusen tack!» — »Lycklig resa till Dawson!» o. s. v.

Och så hjälptes lammet på med kappan och fördes till slaktbänken. Dörren smällde igen och de stirrade vemodigt på det övergivna bordet.

»Fördömt!» Langham led ännu under inverkan av sin första uppfostran, och hans svordomar voro därför utan eftertryck och ganska enformiga. »Fördömt!» upprepade han med en svag förnimmelse av att uttrycket icke var nog kraftigt, men han bemödade sig förgäves att finna ett manhaftigare. — —

Det är en duktig kvinna, som kan skyla över sin

oduglige mans många svagheter, styra hans vacklande natur genom sin egen obetvingliga energi, inspirera honom genom sin äregirighet och driva honom till stora bedrifter. Och det är i sanning en både duktig och taktfull kvinna, som kan göra allt detta så klokt och skickligt, att mannen får hela äran och i sitt innersta hjärta tror, att alltsammans är hans eget verk, hans och ingen annans.

Det var detta som Grace Bentham företog sig att göra. Knappt hade de anlämt till Dawson med några skålpund mjöl till proviant och försedda med en del rekommendationsbrev, förrän hon genast började driva sitt stora lillbarn fram i breschen. Det var hon som smälte stenhjärtat hos den råa barbar, som hade P. C. kompaniets öden i sin hand, och fick hans löfte om kredit. Men papperen ställdes officiellt på Edvin Bentham. Det var hon som släpade det stora barnet uppåt och nedåt floderna, över fördämningar och pass och på dussintals äventyrliga utflykter. Och ändå talade alla om vilken energi Bentham måste äga. Det var hon som studerade kartor och utfrågade gruvarbetare, som tröskade in geografi och lokalkännedom i hans tomma huvud, tills alla beundrade hans vidsträckta kunskaper om landet och dess förhållanden. Naturligtvis sades det också, att hans hustru var en praktisk kvinna, men endast några få synnerligt kloka människor förstodo att fullt värdera och beklaga henne.

Hon gjorde arbetet, och han fick äran och lönen. I Nordväst-Territoriet kan icke en gift kvinna låta

inmuta eller inregistrera en mina eller ett flodlager. Och därför gick Edvin Bentham till guldkommissionären och lät anteckna sig för gruvlotten numro 23 i andra raden på French Hill. Då april kom, vaskade de tusen dollars om dagen med utsikt till många dylika dagsinkomster.

Nedanför French Hill låg Eldorado Creek, och på en inmutning därnere stod Clyde Whartons hydda. Ännu vaskade han icke tusen dollars dagligen, men hans högar av guldsand växte dag efter dag, och den tid skulle komma, då dessa högar skulle gå igenom hans vasktråg och under loppet av ett halft tjog dagar avlagra åtskilliga hundra tusen dollars. Han satt ofta i sin hydda och rökte pipa och drömde sköna drömmar — drömmar, i vilka varken sandhögarna eller hans halft ton guldstoff, som var deponerat i P. C. kompaniets rymliga förvaringsrum spelade den minsta roll.

Crece Bentham kastade ofta en blick ned till Eldorado Creek, då hon diskade sina tenntallrikar i hyddan däruppe på höjden, och hon drömde, också hon — icke om guldstoff eller högar av guldsand. De möttes emellanåt, eftersom vägen till den ena gruvlotten korsade vägen till den andra, och man har mycket att tala om i Nordanland om våren. Men icke en enda gång förrådde de sina känslor — varken med ett ögonkast eller ett obetänkt ord.

Så var det i början. Men så en dag blev Edvin Bentham brutal. Sådana äro pojkar i allmänhet.

Dessutom började han nu — sedan han blivit

en matador på French Hill — att få höga tankar om sig själv och glömma, att han hade sin hustru att tacka för alltsammans. Den dag, då Wharton fick höra talas om, hur Bentham hade förgått sig mot Grace, uppsökte han henne och talade ord i vild yra. Detta gjorde henne mycket lycklig, ehuru hon ej ville höra på honom, utan tog löfte av honom, att han aldrig mer skulle tala till henne på detta sätt. Hennes tid var ännu icke kommen.

Men solen skred tillbaka på sin vandring mot norr. Midnattsmörkret förbyttes till gryningens blygråa dager, snön smälte, det blev vatten på isen, och vaskningen började. Dag och natt gled den gula lersanden genom vaskträgen och avlämnade sin lösesumma till de energiska männen från södern. Och under dessa bråda tider kom Grace Benthams stund.

En sådan stund kommer en gång för oss alla — det vill säga för dem som icke äro för flegmatiska. Det finns människor som äro goda — icke av inrotad kärlek till dygden, utan av pur maklighet. De av oss, som ha svaga ögonblick, skola förstå detta.

Edvin Bentham stod och vägde av guldstoft vid disken i Forks bar — alldeles för mycket av hans guldstoft hamnade där — då hans hustru gick utför slutningen och smög sig in i Clyde Whartons hydda. Wharton väntade henne icke, men det förändrade icke saken, och mycket av det elände som följde och mycken fåfäng väntan kunde ha undgåts, om icke fader Roubeau hade fått se henne och följt efter. — —

»Min vän...»

»Tyst, fader Roubeau! Jag delar visserligen inte er tro, men jag har i alla fall aktning för er. Ställ er inte emellan mig och henne!»

»Vet ni vad ni står i begrepp att göra?»

»Om jag vet det! Vore ni också den allsmäktige Guden själv och ville kasta mig i evinnerlig eld, så skulle jag sätta min vilja mot er i denna sak.»

Wharton hade fört Grace till en stol och ställde sig framför henne med stridslysten uppsyn.

»Sätt er på stolen därborta och förhåll er lugn», fortfor han, vänd mot jesuiten. »Jag skall först tala, så må ni göra det sedan.»

Fader Roubeau bugade sig artigt och efterkom uppmaningen. Han var en saktmodig man och hade lärt att bida sin tid. Wharton drog en stol intill den unga kvinnans och tog hennes hand i sin.

»Ni håller således av mig och vill ta mig med härifrån?» sade hon.

Hennes ansikte lyste av tillit till den, hos vilken hon hade sökt skydd.

»Älskade — ni minns ju, vad jag sa' er den där gången? Och naturligtvis vill jag...»

»Men hur kan ni det? Tänk på vaskningen?»

»Den bekymrar mig inte. Jag överlämnar alltsammans åt fader Roubeau. Jag kan lugnt lita på, att han sätter in mitt guldstoff på kompaniets bank.»

»Å — att bara tänka på det!... Jag vill aldrig se honom mer.»

»Gud ske lov!»

»Men ändå — att rymma sin väg så där! Ack, Clyde — jag kan inte — jag kan inte!»

»Så, så — naturligtvis kan ni det. Låt mig bara råda. Så snart vi ha samlat ihop våra saker, ge vi oss av och...»

»Men om han kommer?»

»Jag skall krossa varenda...»

»Nej, nej! Ingen strid, Clyde! Lova mig det.»

»Godt! Jag skall bara säga till de andra, att de köra bort honom från inmutningen. De ha sett, huru han har behandlat er, Grace, och de hysa ingen särskild kärlek till honom.»

»Gör inte det! De få inte göra honom något ondt.»

»Vad skall jag då göra? Skall jag låta honom komma hit in och ta er med sig härifrån midt för mina ögon?»

»Nej, nej», sade hon nästan viskande och strök ömt hans hand.

»Så låt mig då sköta saken och var inte orolig. Jag skall sörja för att han inte tar någon skada. Märkvärdigt litet orolig har han varit för att ni inte skulle fara illa! Vi resa inte till Dawson. Jag skickar bud till ett par av kamraterna att de utrusta en båt och staka den uppför floden. Vi gå tvärs över vattendelaren och sedan med flotte utför Indian River för att möta dem. Och så...»

»Och så?»

Hennes huvud vilade mot hans axel. Deras röster blevo mildare, varje ord var en smekning. Jesuiten flyttade sig nervöst på stolen.

»Och så?» upprepade hon.

»Ja, så staka vi oss uppåt, uppåt, uppåt och passera White-Horsefallen och Box-Canon.»

»Ja!»

»Och Sixty-Milefloden — och så sjöarna — Chilcoot, Dyea och Salt Water.»

»Men, käraste — jag kan ju inte staka en båt.»

»Enfaldiga barn! Jag tar Sitka Charley till hjälp. Han känner till alla de bästa vägarna och lägerplatserna, och han är den bäste vägfarande jag vet; men så är han ju också indian. Allt vad ni har att göra är att sitta midt i båten och sjunga och spela Cleopatra och slåss med — nej, vi ha tur — det är för tidigt att behöva plågas av mosquitos.»

»Men sedan, min Antonius?»

»Sedan — ja, sedan kommer ångaren, San Francisco och vida världen! Aldrig mera vända vi tillbaka till detta fördömda hål. Tänk på det! Hela världen står oss öppen. Jag skall realisera. Å, vi ä' rika! Waldworthsyndikatet ger mig en halv miljon för det som finns kvar i jorden, och jag har dubbelt så mycket i sandhögarna och hos P. C. kompaniet. Vi resa till utställningen i Paris 1900. Vi ska resa till Jerusalem, om ni så vill. Vi ska köpa ett italienskt palats, och ni kan spela Cleopatra av hjärtans lust. Nej, ni skall vara Lucretia, Acte eller vad ni vill. Men ni får inte, ni får alldeles inte...»

»Cæsars hustru skall vara utan tadel.»

»Naturligtvis, men...»

»Men jag skall inte bli er hustru — var det så ni ville säga, käraste?»

»Det menade jag inte.»

»Men ni skall hålla mig lika kär ändå och aldrig ens ha en tanke på att... Å, jag vet nog, att ni

skall bli alldeles som andra män! Ni skall tröttna på mig, och — och...»

»Hur kan ni säga så? Jag...»

»Så lova mig det!»

»Ja, ja — det lovar jag.»

»Ni säger det så lätt, käraste. Men hur kan ni veta det? Eller hur kan jag? Jag har så föga att ge, och ändå så mycket. Å, Clyde, Clyde — lova mig ännu en gång, att ni inte skall tröttna!»

»Så, så! Ni får inte börja tvivla på mig redan. Jag svär — tills döden skiljer oss åt.»

»Tänk! Det sade jag en gång till — till h o n o m. Och nu?»

»Och nu, min lilla älskling, grubbla vi inte mera över den saken. Naturligtvis skall jag aldrig, aldrig...»

Och deras skälvande läppar möttes för första gången.

Fader Roubeau hade genom fönstret hållit utkik åt vägen, men nu kunde han icke hålla ut längre. Han harklade och vände sig om.

»Nu är det er tur, fader!» Whartons ansikte var blossande rött efter den första omfamningen, och det var en triumferande klang i hans stämma, då han lämnade ordet åt den andre. Han hyste icke det ringaste tvivel om utgången. Och det hade icke heller Grace. Ett småleende lekte på hennes läppar, då hon vände sig till prästen.

»Mitt barn!» började fader Roubeau. »Mitt hjärta blöder för er skull. Detta är en vacker dröm, men den kan inte gå i fullbordan.»

»Men varför det, fader? Jag har ju sagt ja.»

»Och Kristus föddes av en kvinna.»

»Ni visste då inte vad ni gjorde. Ni tänkte inte på den ed ni en gång inför Gud har svurit den som är er make. Och det är min plikt att lära er inse helgden av ett sådant löfte.»

»Och om jag nu inser det och ändå vägrar att underkasta mig?»

»Då skall Gud...»

»Vilken Gud? Min man har en gud som jag inte vill dyrka. Det måste finnas många slags gudar.»

»Inga sådana ord, barn! Och ni menar inte heller det ni säger. Jag förstår er, även jag har haft sådana stunder.» För ett ögonblick var han i minnet tillbaka i Frankrike, och ett långtansfullt vemodigt ansikte stod som en drömsyn mellan honom och kvinnan framför honom.

»Har då min Gud övergivit mig, fader? Jag är inte sämre än andra kvinnor. Mitt elände tillsammans med honom har varit mycket stort. Varför skulle det bli ännu större? Varför skulle jag inte gripa efter lyckan? Jag kan inte, vill inte gå tillbaka till honom!»

»Det är snarare du som har övergivit din Gud. Vänd om! Kasta din börda på honom och mörkret skall ge vika. Ack, mitt barn...»

»Nej, det tjänar ingenting till. Jag har redan avgjort mitt öde. Jag framhärdar i mitt beslut. Och om Gud straffar mig, så får jag bära det. Ni förstår mig inte. Ni är inte kvinna»

»Min mor var det.»

»Men...»

Hon svarade icke. Det blev alldeles tyst. Wharton ryckte otåligt i sina mustascher och höll ögonen riktade utåt vägen. Grace stödde armbågen mot bordet, hennes ansikte hade ett beslutsamt uttryck. Småleendet var borta. Fader Roubeau gjorde ett nytt angrepp.

»Har ni barn?»

»En gång önskade jag det — men nu — nej! Jag är tacksam för att jag inte har några.»

»Ni har en mor?»

»Ja.»

»Som älskar er?»

»Ja.» Detta svar kom som en viskning.

»Och en broder?... Nej, det kan vara detsamma — han är man. Men en syster?»

Hon nickade med sänkt huvud.

»Yngre? Mycket yngre?»

»Sju år yngre än jag.»

»Har ni tänkt riktigt grundligt över detta? Har ni tänkt på dem? På er mor? Och er syster? Hon står vid barndomens gräns, färdig att bli en vuxen kvinna, och ett felsteg kan bli av stor betydelse för henne i handen och lägga er kind intill hennes?» med henne och se in i hennes oskyldiga drag, hålla henne i handen och lägga er kind intill hennes?»

Vid dessa ord drogo livfulla bilder genom hennes minne och hon ropade: »Tyst! Tyst!» i det hon kröp ihop som varghundarna under piskslagen.

»Men ni måste besinna allt detta — och det är bäst att ni gör det nu.»

Hans ögon, som hon icke kunde se, talade om

djupt medlidande, men hans spända, skälvande drag vittnade icke om någon barmhärtighet. Hon lyfte huvudet från bordet, tvingade tillbaka tårarna och kämpade för att bli herre över sig själv.

»Jag går bort. De få aldrig se mig mer, och så glömma de mig. Jag blir som död för dem. Och — jag vill gå bort med Clyde — i dag.»

Detta tycktes vara avgörande. Wharton tog ett steg framåt, men prästen vinkade avvärijande.

»Ni har önskat er barn?»

Ett tyst ja.

»Och bedt till Gud om det?»

»Ofta.»

»Och har ni tänkt på, att ni kan få barn?» Fader Roubeaus ögon riktades ett par sekunder på mannen vid fönstret.

Hennes ansikte ljusnade hastigt. Men så gick det fullt upp för henne, vad det skulle innebära. Hon lyfte bönfällande sina händer, men han fortfor.

»Kan ni föreställa er ett oskyldigt barn i edra armar? En gosse? Världen är inte så hård mot en flicka. Er själ skall fyllas av bitterhet. Och skulle ni verkligen kunna vara stolt och lycklig över er lille gosse, när ni såg andra barn?»

»Å — var barmhärtig — var tyst!»

»En stackars föraktad...»

»Tyst! Tyst! Jag vill vända om!»

Hon låg vid hans fötter.

»Ett barn som växt upp utan en tanke på någon orätt — och så en vacker dag slungar världen hans mors namn i hans ansikte!»

»Ack, min Gud! Min Gud!»

Hon vred sina händer. Prästen suckade och lyfte upp henne. Wharton skyndade fram, men hon sköt honom tillbaka.

»Kom mig inte nära, Clyde! Jag vänder om!»

Tårarna strömmade utför hennes kinder, men hon försökte ej ens att torka bort dem.

»Efter allt som har händt? Du kan inte! Och jag tillåter det inte!»

»Rör mig inte!» Hon ryste och vek undan.

»Men jag vill! Du är min, Grace! Hör du — du är min!» Och nu for han ut mot prästen: »Å! vilken dåre jag var, då jag någonsin lät er komma med ert dumma prat! Tacka Gud för att ni inte är en vanlig människa, ty då skulle jag... Men prästens rättigheter måste man ju respektera. Och nu har ni också utövat dem. Gå nu ut ur mitt hus, innan jag glömmer vem och vad ni är!»

Fader Roubeau bugade sig, tog Graces hand och drog henne med sig mot dörren. Men Wharton ställde sig i vägen för dem.

»Grace! Du har sagt, att du älskar mig?»

»Det har jag.»

»Gör du det?»

»Ja.»

»Säg om det igen!»

»Jag älskar dig, Clyde! Jag älskar dig!»

»Där hör ni nu, präst!» utbrast han. »Ni har hört hennes bekännelse — och med den på sina läppar vill ni skicka henne tillbaka att leva ett liv av lögn, ett rent helvete, tillsammans med denne man?»

Men fader Roubeau sköt hastigt Grace in i det inre rummet och stängde dess dörr. »Inte ett ord!» viskade han till Wharton och intog en obesvärad ställning på en stol. »Behärska er — för hennes skull!» tillade han.

I rummet genljöd en häftig knackning på dörren. Klinkan lyftes och in kom Edvin Bentham.

»Har ni sett till min hustru?» frågade han, så snart de hade hälsat på varandra.

De skakade på huvudet.

»Jag såg hennes spår nedåt från hyddan», fortsatte han forskande, »men de togo slut på stora vägen här utanför.»

Hans åhörare mulnade.

»Och så — så tänkte jag...»

»Att hon var här!» dundrade Wharton.

Prästen tystade honom med en blick. »Nå, såg ni hennes spår leda hit till hyddan, min son?» Den illistige fader Roubeau — han hade gjort sig mycken möda att utplåna dessa spår, då han kom samma väg för en timme sedan.

»Jag stannade inte för att se efter — jag...» Han kastade en misstänksam blick mot dörren till det inre rummet och såg sedan frågande på prästen. Fader Roubeau skakade på huvudet, men den andres tvivel tycktes ej vara hävt.

Fader Roubeau bad i tysthet en kort bön och reste sig upp. »Om ni inte tror mig, så...» Han låtsade som om han ville öppna dörren.

En präst kan icke ljuga. Detta hade Edvin Bentham hört många gånger, och han trodde det. »Det

behövs naturligtvis inte, fader Roubeau», sade han hastigt. »Jag undrade bara, vart min hustru hade gått, och jag tänkte att hon kanske — men jag antar, att hon är hos mrs Stanton i French Gulch. Vackert väder i dag, eller hur? Ha ni hört den sista nyheten? Mjölet har gått ned till fyrtio dollars för hundra skålpund och det påstås, att checha-quas komma flockvis nedåt floden. Men nu måste jag gå. Adjö!»

Dörren smällde igen, och från fönstret sågo de honom fortsätta sin spaning uppåt French Gulch. —

Några veckor senare, strax efter högvattnet i juni, sköto två män en kanot ut i strömmen och fastgjorde den vid en drivande trädstam. Fånglinan stramades till, och trädstammen tog den lilla farkosten med sig på släp som en bogserbåt. Fader Roubeau hade fått order att lämna Övre Klondyke och vända tillbaka till sina färgade barn vid Minook. De vite männen hade kommit dit, och infödingarna ägnade sedan dess alltför liten tid åt fisket och för mycken åt en viss gudomlighet, som hade sitt tillhåll i en mängd svarta flaskor. Malemute Kid hade också åtskilligt att beställa i Nedre Klondyke, och därför reste de tillsammans.

Det fanns blott en person i hela Nordanland som kände Paul Roubeau i grund och botten, och denne ende var Malemute Kid. Endast inför honom kastade prästen av sin prästerliga skrud och visade sig sådan han var. Och varför skulle han icke det? Dessa bägge män förstodo varandra fullkomligt. Hade de icke delat sin sista bit fisk, sin sista buss

tobak och sina innersta tankar med varandra vid Behringshavets ödsliga vidder, i det Stora deltats förfärande labyrinter, under den fruktansvärda vinterfärden från Pont Barrow till Porcupine?

Fader Roubeau drog djupa drag ur sin gamla pipa och stirrade mot den kopparröda solen, som stod vid den nordliga horisontens rand. Malemute Kid drog upp sin klocka. Det var midnatt.

»Friskt mod, gamle vän!» Kid fortsatte tydligt ett avbrutet samtal. »Gud skall helt säkert förlåta en sådan lögn. Jag skall trösta er med några ord av en man, som brukar slå huvudet på spiken:

”Har hon blott talat ett ord, minns att din mun är förseglad. Skammen drabbar den som ej kan hemlighet dölja. Kommer nu Herward i nöd, och den svartaste lögn honom frälsar, ljug då så länge du kan, så länge dig någon kan höra.”

Fader Roubeau tog pipan ur munnen och funderade. »Den mannen talar sant, men det är inte det som oroar min själ. Lögnen och straffet för den ligger i hans hand. Men — men . . .»

»Vad är det då? Edra händer äro rena.»

»Nej, Kid! Jag har tänkt mycket över den där saken, men jag kan inte bli den kvitt. Jag visste alltsammans, och ändå tvingade jag henne att gå hem igen.»

En rödhakesångare drillade sina klara toner i ett träd invid stranden, en åkerhöna lockade i fjärran, en älg plumsade med stort buller ut i strömmen, men de bägge männen fortsatte att röka under tystnad.

VAD VANDRINGSLAGEN BJUDER.

Sitka Charley hade uppnått det omöjliga. Andra indianer visste kanske lika mycket om vandringslivets förhållanden som han; men han ensam kände till den vite mannens visdom — vad hedern och vandringslagen bjuder. Denna kännedom hade han icke förvärvat sig på en enda dag. De infödda ha trög uppfattning, och det fordras många ofta upprepade fakta, innan de komma till förståelse. Sitka Charley hade från barndomen ständigt varit med de vita, och då han blev man, hade han valt att fortfarande följa dem åt och en gång för alla skilt sig från sitt eget folk. Och till och med då, ehuru han respekterade, ja, nästan vördade deras makt och grubblade över den, måste han gissa sig till dess hemliga livskälla: hedern och lagen. Det var först sedan åren hade hopat det ena vittnesbördet på det andra som han slutligen kom till denna insikt. Han var främling, och därför förstod han det — sedan han väl hade kommit därhän — bättre än den vite mannen själv. Han var indian och hade som sådan uppnått det omöjliga.

Och därav uppstod nu hos honom ett visst förakt för hans eget folk — ett förakt, som han hade

för vana att dölja, men som nu bröt fram i en hel störtflod av eder och förbannelser på många olika tungomål över Kah-Chucte och Gowhee. De kröpo ihop inför honom som ett par morrande varghundar, för fega att rusa på honom, för varglika att kunna dölja sina betar. De voro icke vackra. Och det var icke heller Sitka Charley. Det fanns intet kött på deras ansikten. Deras utstående kindkotor voro fårade av ohyggliga ärr, som ömsom fröso till ett rämnande i den starka kölden, och i deras ögon lyste den hemska glöd, som har sin näring av förtvivlan och hunger. Människor i denna belägenhet står utanför både hederns och lagens ramar, och de äro icke att lita på. Sitka Charley visste detta, och det var därför han hade tvingat dem att lämna kvar sina skjutvapen tillsammans med det övriga bagaget för tio dagar sedan. Hans egen bössa och kapten Eppingwells voro de enda som funnos kvar.

»Seså, laga nu att vi få eld», kommenderade han och tog fram den dyrbara tändsticksasken jämte dess tillbehör av fina strimlor och björkbark.

De bägge indianerna började genast samla ihop torra grenar och kvistar. De voro svaga och höllo ofta upp med sitt arbete, svindlade när de lutade sig ned eller vacklade i yrsel tillbaka till eldstaden, medan deras knän skallrade som kastanjetter. Efter varje nytt försök vilade de några ögonblick, som om de vore sjuka och dödströtta. Emellanåt uttryckte deras ögon ett tyst lidandes tåliga likgiltighet, men sedan såg det ut som om det egna jaget vore nära

att brista i det vilda skriket: »Jag — jag — jag vill också existera!» — allt levandes gemensamma grundton.

En lätt vind blåste från söder, angrep de bara delarna av deras kroppar och drev kölden som eldnålar genom hud och kött ända intill märg och ben. Därför tvingade Sitka Charley sina motvilliga kamrater att hjälpa sig med att anordna ett skydd, sedan elden hade flammats upp och smält snön i en våt krets omkring sig. Det var en mycket primitiv anordning — en filt, som spändes ut framför elden på vindsidan i ungefär fyrtiofem graders vinkel. Detta utestängde den isande blåsten och återkastade värmen på dem, som skulle söka skydd i värmens närhet. Så breddes där ut ett lager av granris på snön, för att denna ej skulle komma i beröring med de vilandes kroppar. Då detta var gjort, började Kah-Chucte och Gowhee sköta om sina fötter. De frusna mockasinerna voro illa medfarna; den skarpa isen på floden hade skurit dem i trasor. Sivashstrumporna voro i samma eländiga tillstånd, och sedan de hade tinats upp och dragits av, buro de likvita tårna, som alla voro i olika grader förfrusna, ett tydligt vittnesbörd om långfärdens svårigheter.

Sitka Charley lämnade de bägge männen sysselsatta med att torka sin fotbeklädnad och gick tillbaka samma väg han kommit. Även han längtade efter att få sitta vid elden och sköta om sin förpinade kropp, men hedern och lagen förbjödo honom det. Han arbetade sig mödosamt framåt på den tillfrus-

na floden — varje steg måste han tvinga sig till, varje muskel gjorde motstånd. På åtskilliga ställen, där isen nyligen hade lagt sig, blev han tvungen att pinsamt påskynda sin färd över den bräckliga ytan, som gungade under honom. På sådana ställen kunde döden komma både hastigt och lätt, men han hyste icke någon särskild önskan att slippa lida längre.

Hans tilltagande ängslan försvann, då han fick se två indianer komma i sikte vid en krök av floden. De gingo med vacklande steg och flämtade tungt som under stora bördor, och ändå kunde packorna på deras ryggar ej väga mer än några få skålpund. Han gjorde dem ivriga frågor, och deras svar tycktes lugna honom. Så skyndade han vidare. Snart kommo två vita män, som stödde en kvinna. Även de vacklade framåt som druckna, och deras lemmar skälvde av utmattning. Men kvinnan stödde sig endast helt lätt på dem och ville tydligen använda sina egna krafter till det yttersta. Vid hennes åsyn flög ett glädjeskimmer över Sitka Charleys ansikte. Han hyste den största aktning för Mrs Eppingwell. Han hade sett många vita kvinnor, men hon var den första som hade varit med honom på långtur. När kapten Eppingwell kom med sitt djärva förslag och gjorde honom ett bestämt anbud för att försäkra sig om hans tjänster, skakade han först allvarligt på huvudet. Ty det gällde en okänd väg genom Nordlandets tröstlösa ödemarker, och han visste att färden skulle bli av det slag, som prövar människans själ till det yttersta. Och då han fick

veta, att kaptenens hustru skulle följa med, vägrade han bestämt att ha vidare med saken att göra. Hade hon varit en kvinna av hans egen ras, skulle han icke ha brytt sig om det; men dessa kvinnor från sydliga länder — nej, de voro alltför veka och späda för dylika företag.

Sitka Charley kände emellertid icke till detta slags kvinnor. Fem minuter förut hade han icke haft en tanke på att åtaga sig ledningen av expeditionen, men då hon så kom med sitt underbara leende och sin klara, rena engelska och dryftade saken utan all slags omsvep, hade han genast givit med sig. Om det funnits en skymt av svaghet eller bön om medlidande i hennes ögon, eller om hon hade darrat på rösten och velat begagna sig av sina företrädesrättigheter som kvinna — ja, då hade han genast blivit kall och oböjlig som stål. Men i stället hade hennes djupa forskande ögon och hennes klara stämma, hennes oändliga rättframhet och tysta erkännande av, att de voro jämlikar, berövat honom all säkerhet. Han såg, att detta var ett nytt slags kvinna, och de hade icke färdats tillsammans många dagar, förrän han förstod orsaken till att sönerna av sådana kvinnor härskade över land och hav, och att sönerna av kvinnor av hans egen ras ej kunde stå emot dem. Vek och späd! Dag efter dag gav han akt på henne, utmattad, utarbetad, oövervinnerlig som hon var, och de nämnda orden ljödo ständigt för hans öron som ett evinnerligt omkväde. Vek och späd! Han visste, att hennes fötter voro skapade för jämna stigar och solskensland, att de

voro främmande för Nordlandets mockasinplåga, främmande för frostens isande kyssar — och han gav akt på dem och undrade över den raskhet, varmed de trampade hela den mödosamma dagen igenom...

Alltid hade hon ett småleende och ett uppmuntlande ord att ge. Icke ens den eländigaste bärare var utesluten från dessa förmåner. Ju svårare vägen blev, desto mera tycktes hon bli härdad och vinna styrka. Och när Kah-Chucte och Gowhee, som förut hade skrutit med att de kände vägar och stigar lika väl som ett barn känner till skinnfällarna i sin mors wig-wam, tillstodo, att de nu inte alls visste var de voro, så det var hon som talade om förlåtelse och överseende midt under männens svordomar. Den kvällen hade hon sjungit för dem, tills de kände tröttheten försvinna och tyckte sig kunna möta framtiden med nytt hopp. Och när livsmedlen smälte ihop och varenda liten smula mättes ut under skarp kontroll, var det hon som opponerade sig mot sin mans och Sitka Charleys sammansvärjning och krävde en portion, som varken var större eller mindre än de övrigas.

Sitka Charley var stolt över att ha lärt känna denna kvinna. Hans liv hade fått ett rikare innehåll, sedan hon kom i hans väg. Hittills hade han varit sin egen laggivare, hade icke vikit till höger eller vänster på någon människas vink. Han hade format sin karaktär efter egna föreskrifter och utvecklats till man utan att bekymra sig om annan mening än sin egen. För första gången kände han

nu, att någonting utom honom vädjade till hans bästa egenskaper. En erkännande blick från dessa forskande ögon, ett tacksamt ord uttalat av denna klara stämma — ja, det behövdes blott att hennes läppar svagt krusades av det underbara leendet, så vandrade han i gudarnas sällskap under många timmar efteråt. Det var ett nytt slags eggelse för hans manlighet. För första gången njöt han medvetet av sin klokhet som vägledare, och hon och han förstodo alltid att uppliva kamraternas nedslagna mod.

Kvinnans och de bägge männens ansikten klarnade, då de fingo se honom, ty när allt kom omkring, var han deras stöd. Men Sitka Charley dolde enligt sin vana såväl glädje som missnöje under en järnhård mask. Han frågade, hur det var med de övriga, berättade huru långt det var till lägret och fortsatte sedan sin återväg. Så mötte han en ensam indian, som linkade framåt utan packning, med sammanpressade läppar och stirrande ögon, marterad av olidliga smärtor i en fot, i vilken livet kämpade en hopplös kamp mot döden. Man hade tagit all möjlig vård om honom, men i yttersta nöd måste de svaga och elända gå under, och Sitka Charley ansåg hans dagar räknade. Han kunde icke hålla sig uppe så länge till, och Sitka Charley uppmuntrade honom med några barskt välvilliga ord. Så kom där återigen två indianer, vilka Sitka hade givit i uppdrag att hjälpa Joe, den tredje vite mannen i sällskapet. De hade lämnat honom efter sig. Sitka Charley såg med en enda blick, att

indianerna gjorde sig redo till ett språng, och i det samma visste han, att de hade avskuddat sig hans herravälde. Därför blev han icke heller överraskad av att se jaktknivarna glimma i deras händer, då han befalldes dem att vända om och hämta den övergivne. Det var ett sorgligt skådespel detta! Tre kraftlösa män, samlande sin sista styrka för att kämpa mot varandra i den oändliga vildmarken. Men de bägge upproriska veko tillbaka för den tredje ursinniga slag med bössan, och de vände om som piskade hundar. Två timmar senare kommo de till lägerelden med den vacklande Joe emellan sig, medan Sitka Charley följde tätt bakom dem. De övriga medlemmarna av expeditionen hade krupit tillsammans innanför skärmen.

»Ett par ord, kamrater, innan vi gå till vila», sade Sitka Charley, sedan de hade förtärt sina knappa ransoner av ojäst bröd. Han talade till indianerna på deras eget språk, sedan han redan förut hade meddelat de vita vad han ämnade säga. »Bara ett par ord vill jag säga er, kamrater, för ert eget bästa och för att ni möjligen ska kunna behålla livet. Jag skall säga er, vad lagen bjuder — den som bryter mot denna lag måste dö, och hans död kommer över hans eget huvud. Vi ha passerat »Tystnadens höjder», och vi följa Stuartflodens huvudåder. Det kan bli en dagsresa, det kan bli flera, det kan bli många, men med tiden skola vi komma till männen vid Yukon, som ha livsmedel i överflöd. Det är bäst för oss att hörsamma lagen. I dag ha Kah-Chucte och Gowhee, som jag befalldes att bana väg,

glömt bort att de voro män och ha sprungit sin väg som rädda småbarn. Nåväl, om de glömd e, så låt oss också glömma! Men hädanefter måste de ha bättre minne. Om de inte visa, att de ha det» — han rörde liksom tillfälligtvis vid sin bössa och fortsatte barskt: »I morgon skola de bära mjölet och se till, att den vite mannen Joe inte blir lämnad efter. Mjölet är uppmätt. Och skulle det fattas så mycket som ett enda uns i morgon afton, så — ni förstår mig ju? Det är också andra som ha förglömt sig i dag. Älghuvud och Three-Salmon läto den vite mannen Joe bli liggande i snön. Sådant får inte ske en gång till. Vid daggryningen skola de ge sig av och bana väg för oss. Nu ha ni hört lagen. Se till, att ingen bryter mot den.»

Det översteg Sitka Charleys krafter att hålla karavanen samlad. Från Älghuvud och Three-Salmon, som banade väg, och till Kah-Chucte, Gowhee och Joe sträckte den sig över en fjärdingsväg. Var och en vacklade framåt, föll eller vilade sig bäst han kunde. Marschen blev ett framåtskridande med periodiska oregelbundna pauser. Man uppbjöd sina krafter och strävade framåt så länge de räckte, men genom ett eller annat mirakel fanns det ändå alltid en smula kvar. Varje gång någon sjönk till marken var det alltid med den fasta övertygelsen, att han aldrig skulle kunna resa sig mer — men det gjorde han, han reste sig både en och många gånger. Kroppen dukade under, men viljan behöll segern. Varje seger var dock ett sorgespel. Indianen med den förfrusna foten kunde nu icke längre hålla sig

uppe, han kröp på händer och knän. Han vilade sällan, ty han visste vad detta innebar. Själva mrs Eppingwells läppar voro som stelnade i ett krampaktigt leende, och hennes ögon stirrade framför sig utan att se. Ofta stannade hon och tryckte handen mot hjärtat flämtande och yr i huvudet.

Den vite mannen Joe led icke längre. Han tiggde ej mera om att bli lämnad efter för att få dö; han var glad och förnöjd under sin ständiga smärtfria yrsel. Kah-Chucte och Gowhee släpade honom brutalt emellan sig, gävo honom ursinniga ögonkast och häftiga knuffar och slag. För dem var deras egen belägenhet höjden av orättvisa. Deras hjärtan voro fulla av bittert hat och feg fruktan. Varför skulle de belasta sina krafter med Joes svaghet? Det var ju döden för dem att göra det, och att icke göra det — ja, de hade Sitka Charleys lagbud och hans bössa i godt minne!

Allt efter som dagsljuset dog bort, föll Joe mera ofta omkull, och det var så svårt att få honom på benen igen, att de kommo allt längre och längre efter de andra. Ibland dignade alla tre ned i snön, så medtagna voro indianernas krafter. Och ändå buro de liv och kraft och värme på ryggen. I mjölpåsen fanns ju allt vad de behövde att uppehålla livet med. De kunde omöjligt få detta ur sina tankar, och det var icke underligt, att det gick som det gjorde. De hade just sjunkit ned bredvid en massa kullfallna träd, vilkas tusentals grenar väntade att bli använda till bränsle. I närheten fanns en vak på isen. Kah-Chucte såg på bränslet

och såg på vattnet, och detsamma gjorde Gowhee — så möttes deras ögon. Icke ett ord växlades. Gowhee slog eld, Kah-Chucte fyllde en tennbägare med vatten och värmde det. Joe låg där och pladdrade om saker och ting i ett annat land på ett tungomål, som de icke förstodo. De blandade mjöl i det varma vattnet, tills det blev som en tunn gröt, och drucko många bägare därav. Joe bjödo de ingenting, men det frågade han icke heller efter. Han frågade icke efter någonting alls, icke ens sina mockasiner, som sveddes bland kolen så att det rök av dem.

Ett kristalliknande snöfall sänkte sig över dem, mildt och smekande, och höljde dem i sitt mjuka, vita täcke. Och deras fötter skulle ännu ha trampat mången stig, om icke ödet hade sopat undan molnen och gjort luften klar. Ja, om detta endast dröjt i tio minuter, skulle det ha varit detsamma som frälsning. Men nu upptäckte Sitka Charley röken från deras eld, då han såg sig tillbaka, och han förstod, vad denna rök hade att betyda. Och så såg han på dem som voro pålitliga och på mrs Eppingwell. —

»Ni ha således ännu en gång glömt att ni äro män, mina goda kamrater? Det är bra. Det blir färre magar att mätta.»

Sitka Charley knöt till mjölpåsen medan han talade, slängde den över sin axel och band den fast. Han sparkade Joe, tills smärtan tog överhand över den stackars uslingens lycksalighet och han kom på benen, vacklande hit och dit. Så drog han honom

ut på den trampade stigen och satte honom i gång. De bägge indianerna försökte smyga sig bort.

»Hallå, Gowhee! Och du också, Kah-Chucte! Har mjölet satt en sådan styrka i edra ben, att de kunna springa fortare än det snabba blyet? Tänk aldrig på att undgå lagens dom. Visa er nu som män för sista gången och var glada åt att ni få dö med fylld mage. Kom hit! Ställ er där vid trädet. Rygg mot rygg. Kom!»

De bägge indianerna hörsammade lugnt hans befallning utan all fruktan. Ty det är framtiden som skrämmer mannen, icke det närvarande.

»Du, Gowhee, har hustru och barn och ett tält av djurhudar i Chippewyan. Vad bestämmer du angående detta?»

»Ge henne de saker, som kaptenen har lovat mig — filtarna, pärlorna, tobaken, lådan som ger underliga ljud ifrån sig. Säg henne, att jag dog under färden, men låt henne inte veta hur eller varför.»

»Och du, Kah-Chucte, som varken har hustru eller barn?»

»Jag har en syster, hustru till faktorn i Koshim. Han slår henne, och hon är inte lycklig. Ge henne de saker som tillkomma mig enligt kontraktet, och säg henne, att hon skulle göra bäst i att vända om till sitt eget folk. Möter du hennes man och får lust för det, så vore det en god gärning att ta hans liv. Han slår henne, och hon är rädd för honom.»

»Ä' ni nöjda med att dö enligt lagens bud?»

»Vi ä' nöjda.»

»Så farväl då, mina goda kamrater! Måtte ni

sitta vid fulla grytor i varma boningar, innan dagen har nått sitt slut!»

Medan han sade detta lyfte han bössan till ögat, och många ekon bröto tystnaden. Knappt hade dessa förtonat, förrän andra skott ljödo på avstånd. Sitka Charley spratt till. Där hade lossats mer än ett skott, och ändå fanns det ej mer än en enda bössa utom hans bland sällskapetets tillhörigheter. Han kastade en hastig blick på de bägge männen, som lågo där så stilla, smålog sarkastiskt åt vandringens visdom och skyndade bort för att möta Yukon-männen.

GULDKUNGENS HUSTRU.

I.

Förr, då Nordlandet var mycket ungt, utmärkte sig medborgardygdena lika mycket för sin sällsynthet som för sin enkelhet. Då äventyrarna från södern tröttnade på att själva laga sin mat och sitta ensamma vid härden och grubbla över sin dystra enslighet, bestämde de sig för att i brist på bättre erlægga det pris, som fordrades, och togo sig hustru bland infödingarnas kvinnor. För dessa kvinnor blev detta som en försmak av himlens salighet, ty man måste erkänna, att de vita äventyrarna voro betydligt ömmare mot dem och behandlade dem oändligt mycket bättre än indianska makar skulle ha gjort. De vita männen voro naturligtvis också nöjda med handeln, och det voro även indianerna. Ty när dessa hade sålt sina döttrar och systrar för bomullssäcken och kasserade reffelbössor och slumpat bort sina varma pälsverk mot dåliga bomullstyger och usel whisky, dröjde det icke länge, förrän de raskt och gladeligen dukade under för galopperande lungrot eller någon annan av de hastiga

sjukdomar, som stå i oskiljaktig förbindelse med en överlägsen kulturs välsignelser.

Det var under dessa arkadiskt enkla tider som Cal Galbraith reste fram genom landet och sjuknade vid Lower River. Detta var en uppfriskande tilldragelse i de goda Heliga-korssystrarnas liv; det föll nämligen på deras lott att ge honom husrum och skötsel. Men de hade ingen aning om, vilken hetsig elixir de ingöto i hans ådror, medan de så vänligt sysslade omkring honom och vidrörde honom med sina mjuka händer. Cal Galbraiths sinne fylldes av underligt oklara tankar, men så fick han ögonen på Madeline, missionsstationens tjänande syster. Han låtsade likväl om ingenting, han bidade tåligt sin tid. Då våren kom och solen på nytt skred över himlen i en stor gyllene båge, medan landet fylldes av liv och glädje, då växte också Cal Galbraiths krafter, och fastän hans kropp ännu var svag, gjorde han sig i ordning och for vidare.

Madeline var fader- och moderlös. Hennes far, en vit man, hade en dag varit nog förmäten att icke gå ur vägen för en grå björn, och det kostade honom livet. Därefter hade hennes mor, som var indiankvinna och nu icke hade någon man, som kunde samla förråd åt dem för vintern, gjort ett djärvt försök att slå sig igenom till laxtiden på femtio skålpund mjöl och tjugufem skålpund fläsk. Efter moderns död fick barnet, lilla Chook-ra, komma till missionssystrarna, och från den tiden fick hon ett annat namn.

Men Madeline hade släktingar. Den närmaste var

en försupen morbror, som satte ned sin livskraft genom ofantliga kvantiteter av den vite mannens whisky. Han ansträngde sig dagligen för att komma till gudarna, och ibland sökte hans fötter ginvägar till graven. Då han måste vara nykter, led han förskräckliga kval. Hans samvete var totalt bedövat. Denne gamle lösdrivare sökte nu Cal Galbraith upp, och under deras samtal ödslades det med både ord och tobak. Löften växlades, och till sist tog den gamle hedningen några skålpund torkad lax och sin kanot av björkbark och paddlade i väg till Heliga-korssystrarna.

Världen skall aldrig få veta, vilka löften han gav och vilka lögner han förebar — systrarna springa inte med skvaller. Men då han vände tillbaka, bar han ett mässingskrucifix på sitt svarta bröst och hade sin systerdotter Madeline i kanoten. Den kvällen firades i hans läger ett stort bröllop och hölls en sådan *p o t l a c h*, att ingen i byn gjorde någonting vid fiske under de två följande dagarna. Men på morgonen skuddade Madeline Lower Rivers stoft från sina mockasiner och följde sin man uppåt floden i en flatbottnig båt till en plats som heter Lower Country, för att bo där med honom. Och under de år, som sedan följde, var hon en god hustru, lagade hans mat och delade hans mödor. Och hon höll honom till arbete, så att han lärde sig att sköta det grundligt och ta vara på sitt guldstoff. Slutligen gjorde han några särskilt rika fynd och byggde sig ett hus i Circle City. Hans välstånd

blev så stort, att folk som besökte honom i hans hem blevo oroliga och avundades honom i hög grad.

Men Nordlandet började utveckla sig, där spirade till och med upp sällskaplig kultur. Hittills hade södern skickat dit sina söner; nu kom en ny invandringsström, och denna gång var det döttrar som anlände. Icke just systrar och hustrur, men ändå kvinnor som icke underläto att sätta nya idéer i männens huvud och höjde umgängestonen på ett för dem alldeles särskilt sätt. De vita männens indianhustrur samlades icke längre till dans; de gingo ej längre genom gatorna och skrålade sina gamla virginiska dansvisor. De drogo sig tillbaka med sitt folks medfödda stoicism, och från sina hyddor sågo de utan klagan, att herraväldet övergick till deras vita systrar.

Men så kom ännu en invandring över bergen från det fruktbara södern. Denna gång var det kvinnor, som verkligen fingo makt i landet. Deras ord blev lag, och denna lag var järnhård. De sågo med omilda blickar på indianskorna, och de andra kvinnorna blevo helt stilla och mjuka i sitt sätt. Där fanns fega män, som blygdes över sin förening med landets döttrar och började betrakta sina mörkhyade barn med misshag. Men det fanns också andra — verkliga män — som förblevo sina svurna eder trogna och voro stolta över dem. Då det blev brukligt att skilja sig från infödd hustru, visade sig Cal Galbraith som en verklig man. Men han fick också böta därför genom deras misshag, som hade sist

kommit dit, och som visste minst om landet, men som nu hade makten där.

En dag kom där rykten om att man hade funnit guld i Upper Country, som ligger långt ovanför Circle City. Nyheten kom med hundsläddar till Salt Water. Guldlastade fartyg fortplantade lockelsen över Stilla oceanen. Telegrafens trådar och kablar kolporterade ut nyheten, och världen hörde för första gången talas om Klondykefloden och Yukons land.

Cal Galbraith hade levat ett stilla liv under de förflutna åren. Han hade varit en god make för Madeline, och hon hade välsignat honom. Men nu började han känna en viss brist på tillfredsställelse, en obestämd längtan efter folk av hans egen ras, efter det liv, från vilken han var utestängd — en längtan, som ibland kan komma över en man, att göra sig fri och börja livet på nytt. Vilda rykten om det underbara Eldorado trängde även nedåt floden, glödande beskrivningar på denna stad av blockhus och tält och vidunderliga historier om alla de *che-ch-a-quas*, som strömmade till och översvämmande landet. Circle City var en död stad. Världen hade gått förbi den, gått längre uppåt floden och där bildat ett nytt och mycket märkligare samhälle.

Det kom en oro över Cal Gabraith, där han satt på avstånd från allt detta, och han fick lust att se med egna ögon. Efter nästa vaskning lät han väga upp ett par hundra skålpund guldstoff på kompaniets stora våg och tog en växel på Dawson för beloppet. Han gav Tom Dixon i uppdrag att se

efter gruvorna, kysste Madeline till avsked, lovade vara tillbaka innan den första issörjan visade sig på Yukon och köpte biljett på en ångbåt, som gick uppåt floden.

Och Madeline väntade. Hon väntade alla de tre ljusa månaderna. Hon fodrade hundarna, ägnade en stor del av sin tid åt unge Cal, såg den korta sommaren försvinna och solen börja sin långa färd mot söder. Och hon bad mycket på det sätt, som Heligakors-systrarna hade lärt henne. Hösten kom, och den första issörjan visade sig på Yukon. Många av Circle Citys matadorer kommo tillbaka till sitt vinterarbete vid gruvorna, men Cal Galbaith kom icke. Tom Dixon måste emellertid ha fått brev, ty hans folk körde vinterbränsle till Madeline. Kompaniet fick också brev, ty dess hundslädar fyllde Madelines förrådsrum med den bästa proviant som kunde fås, varjämte man upplyste henne, att hon hade obegränsad kredit.

I alla tider ha männen ständigt fått skulden för kvinnornas sorger. Men i detta fall tegeo männen med vad de visste om kamraten som var borta, ehuru de i tysthet svuro över honom. Kvinnorna betedde sig däremot helt annorlunda. Och med deras hjälp fick Madeline utan onödig tidsutdräkt höra besynnerliga historier om Cal Galbraiths uppförande. Det talades också om en viss grekisk danserska, som lekte med männen alldeles som barn bruka leka med såpbubblor. Madeline var för det första indianska, och för det andra hade hon ingen väninna att gå till för att få kloka råd. Den ena

stunden bad hon och den andra gjorde hon upp planer, och då hon aldrig brukade vara senfärdig med att fatta beslut eller att utföra dem, spände hon en kväll sina hundar för släden, surrade omsorgsfullt fast sin lille gosse i densamma och körde sin väg i all hemlighet.

Ännu var Yukon öppen, men strandisen växte för varje dag och gjorde vattenrännan allt smalare. Ingen som icke själv har provat på det kan föreställa sig vad Madeline utstod under den färd på hundra mil, då hon körde över isen utmed stranden, eller vilken möda och ansträngning det var att komma över två hundra mils packis, som hopade sig sedan floden frös till fullständigt. Men Madeline var indianska och hon gjorde det, och en afton knackade det på Malemute Kids dörr. Nu fick han spanna ifrån ett koppel utsvultna hundar, lägga en duktig liten gosse till sängs och ägna sina omsorger åt en utmattad kvinna. Han tog av hennes stelfrusna mokasiner, medan hon berättade för honom, och stack spetsen av sin kniv i hennes fötter för att undersöka, huru hårt de voro frusna.

Oaktat sitt barska sätt hade Malemute Kid en viss kvinnlig vekhet, som kom den ilsknaste varghund att fatta tillit till honom och lockade det mest förstelnade hjärta att ge honom sitt förtroende. Och det utan att han sökte det. Hjärtan öppnade sig för honom själmant som blommorna öppna sig för solen. Själva prästen — fader Roubeau — påstods ha biktat sig för honom, och Nordlandets män och kvinnor kommo ständigt och knackade på hans

dörr — en dörr, som alltid var öppen. Enligt Madelines tanke kunde han icke göra något orätt, icke begå något misstag. Hon hade känt honom ända från den första tiden hon kom till sina stamförvanter på fädernet, och det föreföll hennes halvt barbariska sinne, som om århundradens vishet vore samlad hos honom, som om det icke fanns någon slöja mellan hans ögon och framtiden.

Landet hade fått falska ideal. Den offentliga meningen i Dawson dömde nu annorlunda om mångt och mycket, än den hade gjort under den föregående perioden. Nordlandets snabba utveckling hade medfört mycket som icke var godt. Malemute Kid visste det, och han kände Cal Galbraith i grund och botten. Men han visste också, att ett överilat ord kan vålla mycket ondt, och han hade lust att ge den pliktförgätne mannen en ordentlig minnesbeta och förmå honom att blygas. Kvällen därpå blev den unge gruvingenjören Stanley Prince ditkallad till rådplägning, likaså Lucky Harrington och hans fiol. Samma natt spände Bettles, som stod i tacksamhetsskuld hos Malemute Kid sedan forna dagar, för hundarna, surrade fast Cal Galbraith junior i släden och körde bortåt Stuart River i mörkret.

II.

»Så! Ett-tu-tre, ett-tu-tre! Vänd nu! Nej, inte så! Börja om igen, Jack! Se — så här skall det vara». Prince gjorde stegen med samma vana som en gammal danslärare.

»Nu! Ett-tu-tre, ett-tu-tre! Vänd! Det gick bättre. Om igen! Se inte på edra fötter, säger jag. Ett-tu-tre, ett-tu-tre. Kortare steg. Inte som om ni hängde över en styrstång. Om igen! Se — det var bra! Ett-tu-tre, ett-tu-tre!»

Rundt, rundt dansade Prince och Madeline i ett ihärdigt valsande. Bord och stolar voro skjutna in till väggen, för att det skulle bli bättre utrymme. Malemute Kid satt på sängkanten med hakan stödd mot knäna och såg på med stort intresse. Jack Harrington satt bredvid honom, gnidande på sin fiol och med ögonen på de dansande.

Det var en säregen situation, ett besynnerligt företag, vari dessa tre män hade inlåtit sig tillsammans med Madeline. Det mest imponerande var kanske det affärsmässiga allvar, varmed de arbetade. En atlet tränar sig icke strängare till en förestående tävlan, en varghund strävar icke med mera allvar i seltyget än Madeline i dansen. Men arbetsmaterialet var godt. Ty i motsats till andra kvinnor av hennes ras hade Madeline i sin barndom sluppit bära tunga bördor och undgått vandringslivets mödor. Dessutom var hon välväxt och smidig och ägde mycket naturligt behag, som hittills aldrig hade fått utveckla sig. Det var denna gratie som männen nu bemödade sig att locka fram.

»Det besvärliga med henne är, att hon förut har lärt sig dansa på ett bakvänt sätt», sade Prince bortåt sängen, sedan han hade låtit sin andfådda elev ta plats på bordskanten. »Hon har nog en snabb uppfattning, men det skulle gå ännu bättre,

om hon aldrig hade dansat ett steg förut. En sak är det som jag rakt inte förstår, Kid.» Han härmade en egendomlig rörelse på huvud och axlar, som var vanlig hos Madeline när hon gick.

»Lyckligt för henne att hon fick växa upp på missionsstationen», svarade Malemute Kid. »Och den där svagheten kommer sig förstås av packningen — remmen över nacken, kan du begripa. Andra indiankvinnor ha det mycket svårt, men hon behövde inte bära några bördor förrän hon var gift, och då också bara i början. Hon och hennes man hade det svårt. De voro med om hungersnöden vid Forty Mile.»

»Men ska vi kunna få bukt med det där?»

»Vet inte. Kanske det går, om hon får göra långa promenader med sin lärare. Jag tänker, att hon nog arbetar bort det på något sätt. Eller hur, Madeline?»

Hon nickade. Om Malemute Kid, som visste allting, sade att det skulle gå, så skulle det naturligtvis också bli så. Det var inte vidare med den saken.

Hon hade gått fram till dem igen, ivrig att få börja på nytt. Harrington granskade henne ungefär som man ser på en kapplöpningshäst. Besiktningen måste ha givit ett ganska tillfredsställande resultat, ty han frågade med plötsligt intresse: »Kan just undra vad er skojar till morbror fick för er?»

»En bössa, ett tække, tjugu buteljer h o o c h. Bössan var sönder.» Det sista sades i föraktfull ton, som om hon vore uppbragt över att hennes värde hade blivit så lågt uppskattat.

Hon talade engelska riktigt bra och använde många av sin mans säregna uttryck, men ännu med

indiansk brytning och de traditionella strupljuden. Även detta försökte hennes lärare arbeta bort och var på god väg att lyckas.

Under nästa uppehåll i dansen gjorde Prince en ny iakttagelse.

»Jag försäkrar dig, att vi ä' inne på galen väg» Kid», sade han. »Hon kan omöjligt lära sig dansa i mockasiner. Skaffa henne balskor och släpp henne sedan på ett bonat golv, så få vi se.»

Madeline lyfte upp sin ena fot och betraktade misslynt sina oformliga mockasiner. Förr om vint-rarna hade hon dansat natt efter natt med detta slags fotbeklädnad, både i Circle City och vid Forty-Mile, utan att någon haft något att anmärka. Men nu däremot — ja, om det var något galet, så tillkom det Malemute Kid att veta det och icke henne.

Malemute Kid visste det, och han hade säker blick för proportioner. Han tog på sig vantar och mössa och gick utför höjden för att göra ett besök hos Mrs Eppingwell. Hennes man, Clove Eppingwell, spelade en framstående roll inom samhället som en av guvernementets ämbetsmän. Kid hade lagt märke till hennes små fötter en kväll på guvernörens bal. Och då han visste, att hon var lika älskvärd som vacker, föreföll det honom lätt att be henne om en viss liten tjänst.

Då han hade kommit tillbaka, gick Madeline ett ögonblick in i det inre rummet. Då hon kom ut därifrån, blev Prince slagen av häpnad.

»För tusan!» utbrast han. »Vem skulle ha trott det? En sådan liten häxa! Sannerligen — min egen syster.»

»Hon är en engelsk flicka med engelska fötter», inföll Malemute Kid. »Och Madeline tillhör en ras, som har små fötter. Mockasinerna ha gjort dem kraftigt breda, men hon har inte fått dem vanskapliga genom att springa med hundarna i sin barndom.»

Denna förklaring dämpade ingalunda Princes beundran. Harringtons kommersiella instinkter gjorde sig gällande, och när han såg på Madelines välformade fötter och vrister, kom han att tänka på den tarvliga betalningen — »en bössa, ett tacke, tjugu buteljer h o o c h».

Madeline var hustru till en matador, en guldkung, vars skatter när som helst kunde skaffa honom ett tjugotal moderna grannlåtsdockor, och ändå hade hon aldrig förut i hela sitt liv burit annan fotbeklädnad än rödgarvat älgskinn. Först hade hon nästan förskräckt betraktat de tunna, vita sidenskorerna; men hon uppfattade snart den beundran, som lästes i männens ögon. Hon rodnade av stolthet. Ett ögonblick var hon berusad av sitt kvinnliga behag, och hon mumlade med ännu större förakt: »En bössa som var sönder.»

Undervisningen fortgick. Varje dag gick Malemute Kid långa vägar med henne, varunder han sökte förbättra hennes hållning och sätt att föra sig och vande henne att ta kortare steg. Det var ingen fara för att någon där på platsen skulle kunna upptäcka vem hon var, ty Cal Galbraith och alla de andra »gamla» voro som borttappade bland de massor av nya människor, som hade strömmat in i landet. Dessutom har kölden en vass tunga i Nordan-

land, och de ömtåliga kvinnorna från södern brukade begagna masker av lärft för att skydda sina ansikten mot frostens farliga bett. Insvepta i gråverks-parkas och med mask för ansiktet kunde mor och dotter möta varandra på vägen, utan att känna igen varandra.

Träningen gjorde snabba framsteg. Först gick det helt långsamt, men snart började det plötsligt gå fortare, nämligen från och med den stund, då Madeline satte på sig de vita sidenskor och fick ögonen öppna för sitt eget värde. Stoltheten över att vara dotter till en vit fader föddes inom henne i detta ögonblick, oberoende av vad hon förut ägde av naturlig självkänsla. Hittills hade hon räknat sig för en kvinna av främmande ras, av en lägre kast, som hennes herre hade köpt av gunst och nåd. Hennes man hade nästan förefallit henne som gud, och han hade upphöjt henne vid sin sida utan någon hennes egen förtjänst eller värdighet. Hon hade aldrig glömt, icke ens då lille Cal blev född, att hon icke var av hans folk. Och liksom han var en gud, voro kvinnorna av hans folk gudinnor. Hon hade kanske anställt jämförelser mellan sig och dem, men aldrig hade hon ansett sig lika god som de. Det är möjligt att en närmare bekantskap skulle ha minskat hennes beundran. Vare därmed huru som helst, så hade hon emellertid börjat förstå de kringströvande vita männen och bedöma dem. Logisk själsanalys var visserligen någonting som gick över hennes förstånd, men hennes kvinnliga klar-synthet ledde henne på rätt stråt. Den där kvällen,

då hon för första gången satte på sig sidenskorna, hade hon sett öppen, oförställd beundran i sina tre manliga vänners ögon, och för första gången kände hon sig likställd med andra kvinnor. Det gällde visserligen endast en fot och en vrist — men jämförelsen behövde naturligtvis icke stanna där. Hon bedömde sig själv efter deras måttstock, och därmed var det slut med hennes vita systrars gudomliga överlägsenhet. När allt kom omkring, voro icke heller de annat än kvinnor, och varför skulle hon icke kunna höja sig till dem? Hon insåg mycket väl vad som fattades henne, och från denna insikt om hennes svaghet framgick hennes styrka. Hon arbetade med sig själv med en sådan energi, att hennes tre hjälpare ofta i sin förundran över kvinnans outgrundliga mysterium sutto och talade om henne långt in på nätterna.

Och nu nalkades Tacksägelsedagen. Med oregelbundna mellantider skickade Bettles underrättelser om hur unge Cal hade det vid Stuart River. Det led åt den tid, då de kunde väntas tillbaka igen.

Mer än en tillfällig besökare, som utanför hade hört ljudet av dansmusik och trippandet av dansande fötter därinne, fann vid sitt inträde endast Harrington, som gned sin fiol av alla krafter, och de bägge andra, som sutto och slogo takten till hans musik eller resonerade livligt om den eller den dansen. Madeline sågo de aldrig. Hon gömde sig ögonblickligen i det inre rummet.

En kväll kom Cal Galbraith dit. Det hade nyss kommit goda underrättelser från Stuart River, och

Madeline hade den kvällen överträffat sig själv — icke allenast i gång och hållning och gratie, utan även i kvinnlig skalkaktighet. De hade haft en liten skärmytsling och hon hade försvarat sig briljant. Hänförd av ögonblickets berusning och i känslan av sin egen makt hade hon sedan retat, mästrat, kujonerat och lekt med dem med den mest förvånande framgång. De hade ofrivilligt och instinktmässigt böjt sig för henne — icke för hennes skönhet, hennes klokhet eller hennes kvickhet, utan för detta obestämbara något hos kvinnan, för vilket mannen alltid böjer sig, ehuru han icke kan förklara vad det är. Det var som om luften i rummet dallrat av glädtighet, då hon och Prince virvlade rundt i den sista dansen för kvällen. Harringtons fiol gjorde underverk, och Malemute Kid rycktes med till den grad, att han grep tag i kvasten och började göra vilda språng med den i sin famn.

Just då knackade det ljudligt på dörren, och med snabba ögonkast uppfattade de fyra vännerna att klinkan lyftes upp. Men de hade klarat sådana situationer förr. Harrington gjorde intet avbrott i musiken. Madeline flög in i det inre rummet. Kvasten slängdes med fart under sängen, och när Cal Galbraith och Louis Savoy stucko in sina huvud genom dörren, voro Malemute Kid och Prince i full fart med att dansa schottish med varandra.

I regel bruka indianskor icke svimma i första taget, men den gången var Madeline så nära att göra det som någonsin i hela sitt liv. En hel timme låg hon nedhukad invid dörren och lyssnade till

männens högröstade tal, som rullade upp och ned likt en avlägsen åska. Som välkända toner av favoritmelodier från barndomen träffade varje tonfall, varje liten egendomlighet i Cal Galbraiths röst hennes öra, kom hennes hjärta att slå med vild fart och gjorde henne så knäsvag, att hon slutligen halvt medvetlös stödde sig mot dörren. Och det var godt att hon varken såg eller hörde när han tog avsked.

»När tänker du vända om hem till Circle City?» frågade Malemute Kid helt lugnt.

»Å, det har jag just inte tänkt så mycket på ännu», svarade han. »Tror inte att det blir förrän efter islossningen.»

»Och Madeline?»

Cal rodnade vid denna fråga och slog hastigt ned ögonen. Malemute Kid kunde ha föraktat honom för det, om han icke hade känt mannen så väl som han gjorde. Nu vände sig hans vrede mot de hustrur och döttrar, som hade kommit in i landet och icke nöjt sig med att ta de infödda kvinnornas plats, utan även väckt orena tankar hos männen och bragt skam över dem.

»Jag tänker, att hon har det bra», svarade matadoren från Circle City hastigt och i en ton, som om han ursäktat sig. »Du vet, att Tom Dixon sköter om mina affärer, och han ser till att hon har allt vad hon behöver.»

Malemute Kid stack sin arm under hans och följde honom ut. Över deras huvud strålade norrskenet — en nyckfull skönhet — i de underbaraste färgskiftningar. Nedanför deras fötter låg en so-

vand estad. Långt borta tjöt en ensam hund. Guldkungen ville åter börja tala, men Kid tystade honom med en handtryckning. Det enda ljudet mångdubb-lades. Hund efter hund började tjuta, tills en fullstäm-mig kör skallade genom natten. Den, som första gången lyssnar till denna trolska musik, tycker sig tränga in i Nordlandets första och största hemlighet. För den, som har hört den ofta, förefaller den som en högtidlig gravsång över förspillda krafter. Ty i den ligger hemligheten om Nordlandets arvs-lott, marterade sjä-lars jämmer, otaliga generationers lidanden — en varning och en sjä-lamässa över världens ävlan och förvillelser.

Cal Galbraith ryste till, då tjutkören dog bort i halvkvävda snyftningar. Kid läste hans tankar som i en öppen bok och följde dem tillbaka till nödens och sjukdomens tunga dagar. Alltid var Madeline vid hans sida, tåligt delade hon faror och lidanden med honom, aldrig tvivlande, aldrig klagande. För sin inre syn såg Cal Galbraith tjo-gtals bilder, stränga och anklagande, och det förflutna lade sin tunga hand på hans hjärta. Det var ett kritiskt ögonblick. Malemute Kid kände sig halvt frestad att spela ut sin sista trumf och vinna spelet, men läxan var ännu icke tillräckligt sträng och han avstod därifrån. I nästa sekund hade de tryckt varandras händer, guldkungen var på väg utför backen och man hörde snöns förnärmade knarrande under hans pärlbroderade mockasiner.

Den halvt avsvimmade Madeline var en helt annan kvinna än den skalkaktiga lilla koketten, som en

timme förut hade skrattat så smittande, och vars blossande kinder och strålande ögon hade förmått hennes lärare att för en stund glömma allt annat. Matt och kraftlös låg hon i stolen, där Prince och Harrington hade lagt henne. Malemute Kid rynkade ögonbrynen. Detta skulle aldrig gå väl. När den tiden kom, att Madeline skulle sammanföras med sin man, måste hon kunna uppträda med majestätisk överlägsenhet. Det var absolut nödvändigt att bete sig alldeles som en vit kvinna, i annat fall skulle segern icke bli någon seger alls. Detta sade han henne nu med stränghet, utan att mildra sina ord, och han invigde henne i sitt eget köns svagheter, tills hon fick klart för sig, vilka enfaldiga narrar männen egentligen äro och varför somliga kvinnors vilja är deras lag.

Några dagar före Tacksägelsedagsfesten gjorde Malemute Kid ett nytt besök hos mrs Eppingwell. Hon gick hastigt igenom sin egen garderob, gjorde därefter ett långt besök på P. C. kompaniets manufakturavdelning och följde sedan med Kid hem för att göra bekantskap med Madeline. Nu följde en tid, vartill hyddan aldrig hade sett maken, och följden av allt detta tillklippande och provande och syende och sprättande och otaliga andra märkliga och förut obekanta förehavanden blev att de manliga konspiratörerna måste tillbringa sin mesta tid utomhus. Vid dessa tillfällen öppnade Operahuset välvilligt sina dörrar för dem, och där lutade de så ofta sina huvud tillsammans och drucko så flitigt allehanda mystiska skålar, att de övriga gästerna

vädrade okända inmutningar med oberäkneliga rikedomar, och det är ett faktum, att åtskilliga *chachaquas* och även en av »de gamla» hade sitt bagage packat bakom disken, färdiga att följa de tre i hämlarna vilken stund som helst.

Mrs Eppingwell var en begåvad kvinna, och när hon på Tacksägelsedagsafton lämnade Madeline i hennes beskyddares händer, hade den unga indian-skan undergått en sådan förvandling, att de nästan kände sig rädda för henne. Prince lade en Hudson-Bayfilt över hennes axlar med en överdriven artighet, som var ärligare än den såg ut. Malemute Kid, vars arm hon tog, fann det ganska svårt och prövande att framhärda i sitt förmynderskap. Jack Harrington traskade efter, ännu med listan på inköpen i sitt huvud, och han öppnade icke sin mun under hela vägen ner till staden. När de kommo till Operahusets bakdörr, togo de filten från Madelines axlar och bredde ut den på snön. Nu drog hon sina fötter ur Princes mockasiner och gick över filten i sina nya sidenskor. Maskeraden pågick som bäst. Madeline tvekade, men de stötte upp dörren och sköto henne in, varefter de skyndade rundt om huset för att själva gå in genom stora ingången.

III.

»Var är Freda?» frågade 'de gamle', medan *chachaquas* lika ivrigt frågade, vem Freda var. Hela balsalen surrade av hennes namn. Det var på

allas läppar. Grånade »surdegsgossar»*, som endast voro daglönare vid gruvorna, men ändå voro stolta över sin anciennitet, uppträdde beskyddande gent emot nykomna gröngölingar och ljögo med mycken vältalighet — en »surdegsgosse» tycks vara enkom skapad för att handskas vårdslöst med sanningen — eller också gävo de dem vredgade ögonkast för deras okunnighet. Ungefär ett fyrtiotal matadorer från Upper och Lower Country voro uppe i dansen, och var och en av dem menade sig vara på rätt spår och höll oförfärat hela påsar av guldsoft på sin favorit. Ett bud skickades till mannen vid vågen, som hade fått sig ålagt att väga påsarna, medan åtskilliga av vadhållarna, som kände till spellyckans opålitlighet, satte upp lockande listor över konkurrenter och favoriter.

Vem var Freda? Oupphörligt trodde man sig ha upptäckt den grekiska danserskan, men varje ny upptäckt åstadkom panik bland de vadhållande och föranledde ett ursinnigt avslutande av nya vad bland dem, som önskade vara med på den säkra sidan. Malemute Kid deltog i jakten; hans ankomst hälsades med högljudda bifallsrop av de närvarande, som alla kände honom. Kid hade ett säkert öga för det egendomliga i en rörelse och godt öra för tonfallet i en röst — och för sin del utvalde han en strålande uppenbarelse, som uppträdde som »norrskenet». Men den grekiska danserskan var till och med hans skarpsinnighet för slug. Största delen av guldgrävarna tycktes ha riktat sina miss-

* Guldgrävare i Alaska, som varit där i minst två år.

tankar på en »rysk prinsessa», som avgjort var den graciösaste av alla och därför ej kunde vara någon annan än Freda Moloof.

Under en kadrilj hördes plötsligt ett stormande utbrott av belåtenhet. Nu var hon upptäckt! På föregående baler hade Freda alltid under sista turen gjort några oförlikneliga steg, varierat dansen på ett absolut originellt manér. Och då nu denna tur spelades upp, var det den »ryska prinsessan» som utmärkte sig genom denna ojämförliga danskonst. En stormande kör av: »Vad var det jag sa'?» kom takbjälkarna att darra, men se — se! Nu såg man »Norrskenet» och ännu en annan mask »Polens ande» utföra samma steg lika bra — och när så ett tvillingpar »Regnbågen» och »Isdrottningen» gjorde det samma, måste man skicka ännu ett bud till mannen vid vågen.

Bettles kom hem från en resa just då upphetsningen var som störst, och han kom över dem som en snöstorm. Hans rimfrostiga ögonbryn blevo riktiga vattenfall medan han virvlade rundt; hans frusna mustacher tycktes vara översållade med diamanter och reflekterade ljusskenet i olikfärgade strålar, medan hans raska fötter halkade på isbitar, som rasslade ned från hans mockasiner och tyska strumpor. En bal i Nordanland är en helt enkel och okonstlad tillställning, där männen från inmutningar och guldvaskarläger ha uppgivit all elegans, om de någonsin haft någon, och konvenansen förekommer endast i de högofficiella kretsarna. Här existerade ej någon rangskillnad. Millionärer och utfattiga,

hunddrivare och ridande polis räckte handen åt damer tillhörande »den fina världen» och snurrade rundt med dem under de märkvärdigaste krumsprång. De voro primitiva i sina nöjen, stojande och grovkorniga, men de visade ingen råhet, utan snarare en viss ridderlighet, lika äkta som den mest polerade belevnhet.

Under sitt sökande efter den grekiska danserskan lagade Cal Galbraith att han kom i samma kadrilj som den »ryska prinsessan», som var föremål för de flestas misstankar. Men då han en gång hade dansat om med henne, var han färdig att hålla alla sina millioner på att hon icke var Freda, men även att han hade hållit sin arm om hennes liv förut. När eller var, det kunde han icke säga, men den förbluffande känslan av att hon var någon nära bekant gjorde ett så starkt intryck på honom, att han föresatte sig att uppdaga vem hon var. Malemute Kid kunde egentligen ha hjälpt honom i stället för att gång på gång svänga om med »prinsessan» och föra allvarliga samtal med henne med sänkt röst. Men det var Jack Harrington som ihärdigast gjorde »ryska prinsessan» sin uppvaktning. En gång tog han Cal Galbraith avsides och kom med några vilda gissningar om vem hon kunde vara, varefter han förklarade sig vara viss om att segern skulle bli hans. Detta satte matadoren från Circle City i eld och låga, och han glömde både Madeline och Freda för sina forskningar rörande den okända.

Snart påstod man överallt, att »ryska prinsessan» alls icke var Freda Moloof. Intresset ökades. Här

stod man inför en ny gåta. Freda kände de alla, fastän de ej kunde finna henne; men här var nu en som de hade funnit, men alls icke kände. Icke ens kvinnorna kunde förstå, vem hon var, och de kände likväl var enda skicklig danserska i lägret. Många trodde, att hon tillhörde den förnäma officiella klicken, och att hon hade kommit dit utan sin närmastes vetskap. Ganska många försäkrade, att hon skulle försvinna före demaskeringen. Andra voro lika säkra på att hon var den kvinnliga reportern för »Stjärnan» i Kansas City, och att hon var där för att beskriva tillställningen för nittio dollars per spalt. Och männen vid vågskålen voro i ständig verksamhet.

Klockan ett var hela sällskapet uppe i dansen. Demaskeringen började under ett skratt och en förtjusning, som endast kunde jämföras med sorglösa barns. Det var ingen ända på alla ack! och o! som utropades, då den ena masken föll efter den andra. Det strålande »Norrskenet» förvandlades till en duk-tig negress, som förtjänade omkring femhundra dollars i månaden på att tvätta kläder. »Regnbågen» och »Isdrottningen» visade sig ha mustascher på läpparna och igenkändes som ett par kompanjoner, matadorer från Eldorado. I en av de mest bemärkta kadriljerna, där man dröjde längst med demaskeringen deltog Cal Galbraith, som förde »Polens ande». Hans vis-à-vis var Jack Harrington, som dansade med »ryska prinsessan». Alla de övriga hade nu demaskerat sig, men den grekiska danserskan saknades ännu. Allas ögon voro riktade på de bägge

paren. På sällskapetets högljudda uppmaning lyfte Cal Galbraith masken av sin dam, och där lyste nu Fredas underbart vackra ansikte och strålande ögon emot dem. En storm av dånande applåder, som likväl plötsligt tystnade under väntan på att det spännande mysteriet »ryska prinsessan» skulle bli avslöjat. Hennes ansikte var fortfarande dolt, och Jack Harrington ansatte henne. Man sträckte sig på tåspetsarna av nyfikenhet. Slutligen ryckte han utan barmhärtighet masken av henne — och alla de närvarande brusto i skratt. De hade gjort sig löjligen. De hade ju dansat hela kvällen med en av de bannlysta infödda.

Men de som kände henne, och det gjorde många, upphörde plötsligt att skratta och det blev tyst i rummet. Cal Galbraith gick förargad och med långa steg tvärs över golvet och talade till Madeline på Chinvookaspråket. Men hon behöll sin fattning fullkomligt, skenbart omedveten om att hon var föremål för den allmänna uppmärksamheten, och hon svarade på engelska. Hon visade varken fruktan eller harm, och Malemute Kid log i mjugg av belåtenhet över hennes fulländade självbehärskning. Matadorerna kände sig överrumplad och slagen. Hans enkla Siwash-hustru hade växt honom över huvudet.

»Kom!» sade han slutligen. »Kom, så gå vi hem!»

»Ursäkta!» svarade hon. »Jag har lovat att supera tillsammans med mr Harrington. Och för övrigt är jag uppjuden till en hel massa danser.»

Harrington bjöd henne armen och förde henne

med sig. Han visade icke den minsta obenägenhet för att vända guldkungen ryggen, men Malemute Kid hade under tiden ryckt närmare. Matadoren från Circle City stod som förstenad. Två gånger var hans hand på väg mot hans bälte, och två gånger var Malemute Kid färdig att kasta sig emellan. Men Harrington och Madeline uppnådde emellertid i säkerhet dörren till matsalen, där supé med konserverade ostron serverades till fem dollars kuvertet. Hela sällskapet drog nu en suck av lättnad och följde efter parvis. Freda tog med surmulen min Cal Galbraiths arm. Hon hade ett godt hjärta och en skarp tunga, och hon fördärvade totalt hans ostron-supé. Vad hon sade är icke av någon vikt för oss att få veta, men det kom honom ömsom att rodna och blekna, och han svor många ursinniga eder inom sig.

I matsalen brusade en hel orkan av röster, men där blev alldeles tyst, då Cal Galbraith gick fram till sin hustrus bord. Alltsedan demaskeringen hade man ingått massor av vad rörande utgången av de bägge makarnas äventyr. Och därför iakttog man med andlöst intresse vad som nu skulle ske. Harringtons blåa ögon hade ett lugnt uttryck, men under duken balanserade en revolver på hans knän. Madeline såg upp liksom händelsevis, utan något synnerligt intresse.

»Kan — kan jag få dansa nästa vals med dig?» stammade matadoren.

Och guldkungens hustru såg på sitt program och böjde jakande på huvudet.

EN NY ODYSSEVS.

I.

Slädarna gnällde sin eviga klagosång, ackompanjerad av seltygens knakande och förhundarnas klingande bjällror; men män och hundar voro trötta och gåvo icke ett ljud ifrån sig. Väglaget var tungt genom nyfallen snö, man hade varit länge på väg, och medarna, som tyngdes av stenhårda block av fruset älgkött, höllo hårdnackat igen mot den lösa ytan och beto sig fast med 'en ihärdighet, som nästan kunde liknas vid en människas. Mörkret närmade sig, men man skulle icke slå läger den kvällen. Snön föll sakta genom den stilla luften, icke i flingor, utan i små vackert formade iskristaller. Det var mycket blidt, endast tio grader under fryspunkten, och det räknade man inte för någonting. Meyer och Bettles hade slagit upp sina öronlappar, och Malemute Kid hade till och med tagit av sig vantarna.

Hundarna hade blivit utmattade tidigt på eftermiddagen, men nu började de få nya krafter. Hos de raskaste märktes en viss oro — de visade sig otåliga då draglinorna stramades åt, de rörde sig häftigt och ojämnt, de fnöso och spetsade öronen, och de förargade sig över sina slöare kamrater och jäktade på dem genom små lömska nyp i deras

bakben. Efter varje sådan tillrättavisning blevo också de slöa gripna av smittan och hjälpte till att föra den vidare. Äntligen uppgav den främste förhunden ett glädjetjut, dök djupare ner i snön och kastade sig med all makt mot halsremmen. De övriga följde hans exempel. Bakremmarna flögo i vädret med ett ryck, draglinorna stramades till, slädarna hopade framåt och männen höllo sig fast vid styrstängerna och skyndade sig att lyfta upp fötterna för att icke få dem under medarna. Dagens trötthet var som bortblåst och de hojtade uppmuntrande åt hundarna. Djuren svarade med ett gladt skall. De flögo genom det tilltagande mörkret i raskt galopp.

»Hej!» ropade männen var i sin tur, då deras släddar hastigt veko av från stora vägen och krängde över på den ena meden som segelbåtar för vinden.

Så följde ungefär hundra meters rusning i riktning mot det upplysta pergamentsfönstret, som hade sin egen historia att berätta om hemmet, en susande kamin och ångande tekittlar. Men det hade kommit främmande till hyddan. Tre tjog hessa strupar skällde utmanande där utanför, och lika många ludna kroppar störtade sig över hundarna, som drogo den första släden. Dörren till hyddan gick upp och en man i Nordvästpolisens skarlakansröda rock vadade i snön upp till knäna ut bland de rasande hundarna och skipade lugnt och opartiskt rättvisa till höger och vänster med tjockändan av en hundpiska. Därefter skakade männen hand med varandra, och på det sättet blev Malemute Kid välkomnad till sin egen hydda av en främling.

Stanley Prince, som skulle ha tagit emot honom

och som var ansvarig såväl för kaminen som för det ovan nämnda varma teet, var ivrigt sysselsatt med sina gäster. De voro omkring ett dussin, och det var den egendomligaste trupp, som någonsin har varit drottningen behjälplig att handhava hennes lagar och utdela hennes post. De voro av många olika raser, men det likartade liv de förde hade hos dem alla utbildat en säregen typ — en senig och mager typ med härdade muskler och solbrynta ansikten — oförfärade karlar med frimodig uppsyn, klarögda och bestämda. De körde drottningens hundar, slogo hennes fienders hjärtan med skräck, åto av hennes magra kost och voro nöjda. De hade sett livet, utfört bedrifter och upplevat romaner. Men det visste de icke.

De hade gjort sig fullkomligt hemmastadda. Ett par hade kravlat sig upp i Malemute Kids säng och lågo där och sjöngo sånger, som deras franska förfäder hade sjungit på den tiden, då de först kommit till Nordvästlandet och gift sig med indiska kvinnor. Bettles' säng hade fått en liknande inkvartering, och tre eller fyra *muntra voyagers* sutto där på filtarna och skötte sina tår, medan de lyssnade på vad en av de andra berättade om när han tjänade vid Nilbåtbrigaden under Wolseley, då denne kämpade sig fram till Khartum. Och då han tröttnade på att berätta, började en *cowboy* förtälja om kungar och hovliv och höga herrar och damer som han hade sett, när Buffalo Bill var ute på sin rundtur till Europas huvudstäder. I ett hörn sutto två halvblod, gamla kamrater från ett förlorat fälttåg, och reparerade seltyg, medan de ta-

lade om den tid då hela Nordvästlandet var i fullt uppror och Louis Reil var kung.

Det ena grovkorniga skämtet avlöste det andra, och farliga äventyr till lands och vatten skildrades som något helt vanligt, vilket man erinrade sig endast därför, att det stod i samband med en eller annan liten lustig eller löjlig biomständighet. Prince rycktes ovillkorligt med av dessa okrönte heroer, som hade sett världshistoria bli till och som betraktade det stora och romantiska som någonting vanligt och tillfälligt, någonting som hörde till livets alldagliga gång. Han lät med hänsynslös frikostighet sin dyrbara tobak gå rundt ibland dem, medan gamla förrostade minnen letades upp och förglömda odysseer drog fram för hans särskilda nöje.

Då samtalet avstannade och de resande stoppade sina sista pipor och började packa upp sina hoprullade sovhudar, vände sig Prince till sin kamrat för att få närmare besked.

»Å, du vet ju vem denna cowboy är», svarade Malemute Kid, i det han började snöra upp sina mockasiner, »och det är inte svårt att sluta sig till, att det rinner engelskt blod i hans bäddkamrats ådror. Vad de övriga beträffar, ä' de allesammans avkomlingar av skogslöpare, blandade med Gud vet hur många andra raser. De bägge, som lägga sig därborta vid dörren, ä' ordentliga halvblod. Den där med yllegördeln om livet — lägg märke till hans ögonbryn och formen på hans käk — bär tydligt vittne om att en skotte har gråtit sig till kärlek i hans mors nedrökta tält. Och den där vackra karlen, som lägger sin hoprullade kappa under hu-

vudet, är franskt halvblod — du hörde honom tala. Han tycker inte om de bägge indianerna, som lägga sig bredvid honom. Ser du, när halvbloden gjorde uppror under Reil, höllo fullbloden sig stilla, och de ha just inte fått större kärlek till varandra efter den betan.»

»Men vad är den där barske för en där borta vid kaminen? Jag kan svära på, att han inte talar engelska. Han har inte öppnat sin mun på hela kvällen.»

»Du tar fel. Han kan engelska mycket bra. Såg du på hans ögon, medan han hörde på? Det gjorde jag. Men han är inte det ringaste i släkt med de andra. När de pladdrade sin egen rotväliska, syntes det, att han inte förstod dem. Jag har också undrat, vad han kan vara för en. Låt oss försöka ta rätt på det.»

»Lägg några stickor i kaminen!» befallde han efter ett par sekunder. Malemute Kid talade med höjd röst och såg rakt på den de nyss hade talat om. Han lydde genast.

»Har fått disciplin inplantad hos sig på ett eller annat håll», anmärkte Prince med låg röst.

Malemute Kid nickade. Han tog av sig strumporna och gick försiktigt mellan de sovande fram till kaminen. Där hängde han upp sina våta strumpor bland ett tjugtal andra.

»När tror ni att vi komma fram till Dawson?» frågade han på försök.

Mannen såg forskande på honom innan han svarade. »De påstå, att vi ha sjuttiofem mil dit — är det så? Då går det kanske på två dagar.»

En lätt brytning kunde märkas, men intet hjälplöst stammande eller letande efter ord.

»Varit här förut?»

»Nej.»

»Från Nordväst-territoriet?»

»Ja.»

»Född där?»

»Nej.»

»Nå, var tusan är ni då född? Ni hör inte till de där.» Malemute Kid slog ut med handen bortåt pådrivarna — en gest, som också innefattade de bägge polismännen i Princes säng. »Varifrån är ni? Jag har sett sådana ansikten som ert förut, men jag kan inte påminna mig var.»

»Jag känner er», svarade mannen likgiltigt och avledde därigenom med ens Malemute Kids frågor.

»Sett mig förut?»

»Nej. Men er kamrat, prästen i Pastilik — för länge sedan. Han frågade mig, om jag sett er, Malemute Kid. Han gav mig mat. Jag stannade inte länge. Har ni hört honom tala om mig?»

»Jaså, ni är den som sålde utterskinnen för hundar.»

Mannen nickade, knackade ur sin pipa och rullade in sig i sina hudar till tecken, att han icke hade lust till vidare samtal. Malemute Kid blåste ut lampan och kröp ned under täckena tillsammans med Prince.

»Nå, vad är han för en?»

»Vet inte. Undvek att svara och teg till slut som en ostra. Men det är nog en som kan väcka nyfikenhet. Jag har hört talas om honom. Hela kusten förvånade sig över honom för åtta år sedan. Ett slags gåta, förstår du. Han kom hit ned från Norden midt i den svåraste vintern, från en ort många

tusen mil härifrån vid kusten av Behrings hav, och han for fram som om den onde hade varit efter honom. Ingen fick någonsin veta, varifrån han var, men han måste vara långväga ifrån. Han var förskräckligt medtagen, då han fick proviant hos de svenska missionärerna vid Golovin Bay och frågade om vägen söderut. Det hörde vi sedan. Han övergav vägen utmed kusten och färdades rakt över Nortons sund. Förskräckligt väder, snöstorm och motvind, men han slog sig fram där kanske tusen andra skulle ha satt livet till. Vid St. Michaels tog han miste om vägen och kom i land vid Pastilik. Då hade han mist alla hundarna så när som på två, och själv var han nästan ihjälsvulten.

Och ändå var han så ivrig att komma i väg igen, att fader Roubeau måste rusta ut honom med proviant. Men hundar kunde han inte skaffa honom, för han gick själv och väntade på att jag skulle komma hem, så att han kunde få ge sig ut på en tur. Men den nye Odessevs var emellertid för klok att ge sig av utan hundar, och så gick han där och drev i åtskilliga dagar. På sin släde hade han en bunt de allra vackraste utterskinn — havsutter, skall du veta — värde sin vikt i guld. Nu bodde där i Pastilik en gammal Shylock, en rysk krämare, som hade hundar i överflöd. Nå, de resonerade inte så länge om saken, men när den besynnerliga resenären gav sig i väg söderut, var det med ett spann, som kunde sträcka ut. Och gamle Shylock hade fått utterskinn. Jag såg dem, och de voro verkligen praktfulla. Vi räknade ut, att hundaffären hade inbringat honom minst fem-

hundra dollars stycket. Och det var alls inte så, att den besynnerlige främlingen inte visste vad havsutter var värd. Han var något slags indian, men det lilla han sade utvisade, att han hade varit bland vita.

Sedan isen hade gått bort, hörde vi från Nuniwakön, att han hade varit där för att proviantera. Men sedan tycktes han vara försvunnen, och jag har ej hört det ringaste om honom på åtta år förrän nu. Varifrån var det han kom? Och vad hade han gjort där? Och varför begav han sig därifrån? Han är indian, han har varit Gud vet var, och han har lärt disciplin, vilket alls inte är vanligt för indianer. Således ännu ett Nordlandsproblem att lösa för dig, Prince.»

»Tackar så mycket», svarade Prince, »men jag har redan förut fått alltför många att syssla med.»

Malemute Kid snarkade redan, men den unge gruvingenjören låg vaken och stirrade framför sig i det täta mörkret, väntande på att den säregna irritation, som kom hans puls att slå häftigare än vanligt, skulle ge med sig. Då han slutligen somnade, fortfor hans hjärna att bearbeta de tankar, som syselsatt honom nyss förut, så att han i drömmen var en av dem som färdades genom det vita okända, slet ondt med hundarna på ändlösa vägar och såg män leva och sträva och dö som män. — —

Morgonen därpå, flera timmar före daggryningen, begåvo hundkuskarna och polismännen sig av till Dawson. Men de höga makter, som vakade över hennes majestäts intressen och styrde hennes undersåtars öden, unnade hennes postförare föga ro. En vecka senare visade de sig återigen vid

Stuart River, tungt lastade med brev till Salt Water. Hundarna hade emellertid blivit utbytta mot nya; men de voro ju också hundar.

Männen hade väntat, att de skulle få dröja över några dagar och vila ut. Och för övrigt var nu detta Klondyke ett nytt distrikt av Nordlandet, och de skulle gärna ha velat se litet på den »gyllne staden», där guldstoff flödade som vatten och spel och sång ständigt ljud från danslokalerna. Men de torkade sina strumpor och rökte sina aftonpipor med nästan samma välbehag som vid sitt förra besök, ehuru en eller två förvägna sällar funderade på att desertera och på möjligheten att ge sig av tvärs över de okända bergen mot öster och därifrån över Mackenziedalen uppnå deras forna tillhåll i Chippe-wyan-landet. Två eller tre bestämde sig för att vända tillbaka till sina hem den vägen, sedan deras tjänstgöringstid var slut, och de började redan göra upp planer för färden och tala om det halsbrytande företaget ungefär på samma sätt som en stadsbo talar om en söndagsutflykt i det gröna.

Han med utterskinnen tycktes vara mycket orolig, ehuru han tog föga del i samtalet, och till slut drog han Malemute Kid avsides och talade en stund sakta med honom. Prince betraktade dem nyfiket, och ännu hemlighetsfullare blev det, då de bägge männen satte på sig mössor och vantar och gingo ut. När de kommo tillbaka, ställde Malemute Kid upp sina viktskålar på bordet, varefter han vägde upp sextio uns guld, som han tömde i den besynnerlige främlingens påse. Sedan slöt sig pådrivarnas förman till de bägge rådslående, och de

gjorde tydligen upp någonting med honom. Dagen därpå fortsatte de övriga uppåt floden, men han med utterskinnen fick åtskilliga skålpund proviant och vände om i riktning mot Dawson. —

»Visste rakt inte, vad jag skulle göra åt det», sade Malemute Kid till svar på Princes fråga, »den stackars karlen ville nödvändigt bli kvitt tjänsten av en eller annan orsak — åtminstone tycktes han vara högst angelägen om det, fastän han inte ville säga varför. Ser du, de ha det alldeles som vid armén. Han har tagit kontrakt på två år, och enda sättet för honom att komma ifrån tjänsten förut är att han köper sig fri. Han kunde inte stanna här, om han hade deserterat, och han var alldeles vild på att få bli kvar. Han beslöt sig för det, när han kom till Dawson, sade han. Men där var det ingen som kände honom, och han hade inte en cent, och jag var den ende han hade talat ett par ord med. Och så talade han om saken med viceguvernören och gjorde upp alltsammans med honom för den händelse han skulle kunna få pengar av mig — till låns, förstår du. Han sa', att han skulle betala igen det om ett år, och om jag ville, så skulle han sätta mig på spår efter någonting givande. Hade aldrig sett det, men visste att det var givande.

Och tänk — när han fick mig ut med sig, var han nära att gråta! Tiggde och bad och släpade sig på knä för mig i snön, tills jag drog upp honom. Pratade hit och dit som en förryckt. Svor på, att det var just det målet han hade arbetat på i många, många år, och att han aldrig skulle kunna uthärda att se det glida sig ur händerna just nu.

Jag frågade, förstås, vad det var för ett mål, men det ville han inte säga.

Han sa', att de kanske kunde placera honom på den andra hälften av postlinjen, och då skulle han inte få komma tillbaka till Dawson på två år. Och då vore det för sent. Har aldrig i hela mitt liv sett en man så utom sig. Och när jag sa', att jag skulle låta honom få pengarna, fick jag lov att dra upp honom ur snön igen. Jag sa', att han kunde anse summan som betalning för min aktie i företaget. Men tror du, att han ville gå in på det? Visst inte. Han svor på, att han skulle ge mig allt vad han fann, att han skulle göra mig rikare än den girige någonsin blir i sina drömmar, och en hop så'nt där. En man som vågar liv och arbete för det, som en annan bara riskerar sina pengar på, brukar vanligen anse det hårdt att avstå hälften av vad han finner. Det ligger någonting under det här, Prince, det kan du vara säker på. Vi få nog höra av honom, om han stannar här...»

»Och om han inte gör det?»

»Då har min tillit fått en svår stöt, och jag har blivit sextio uns guld fattigare.» —

Den kalla tiden hade kommit med sina långa nätter, och solen hade åter börjat leka kurragömma utmed den sydliga, snödiga horisonten, innan någonting hördes av om Malemute Kids »aktie». Men en råkall morgon tidigt i januari stannade ett tåg av tungt lastade hundslädar utanför hans hydda vid Stuart River. Det var han med utterskinnen som kom, och med honom följde en man av sådan art, som gudarna numera nästan ha förgätit att skapa.

När folk talade om lycka och tur och pengar som gräs, nämndes ständigt Axel Gundersons namn, och när man om kvällarna satt vid lägerelden och berättade historier om sällsynt mod och styrka och snabbrådighet, nämndes han också framför andra. Och var samtalet på väg att somna in, väcktes det till nytt liv, ifall någon nämnde en kvinna, som delade hans öde.

Som sagt, när gudarna skapade Axel Gunderson, hade de påmint sig vad de förmådde åstadkomma i forna tider och skapat honom sådan som männen hade danats när jorden var ung. Fulla sju fot höll han i sin pittoreska dräkt, som utvisade, att han var en av Eldorados matadorer. Hans bröst, hans hals och hans lemmar voro en jättes, och för att kunna bära dessa trehundra skålpund ben och muskler, voro hans snöskor betydligt längre än andra mäns. Hans stora drag, buskiga ögonbryn, väldiga käkar och oförfärade, ljusblåa ögon vittnade om att han blott kände en av livets lagar, makten att bjuda och befalla. Som gult silke, av samma färg som det fullmogna kornet, föll hans rimfrostiga hår ned omkring hans ansikte och hängde långt ned på björnskinnspläsen. Det var någonting visst över honom som väckte tankar på havet, då han svängde nedåt den smala vägen till hyddan i spetsen för hundarna. Och han slog med tjockändan av hundpiskan mot Malemute Kids dörr, som en nordisk viking på härtåg i södern skulle ha dundrat på en borgport för att bli insläppt.

Prince blottade sina kvinnligt runda armar och började knåda surdegsbröd under mer än en sido-

blick på de tre gästerna — men det var också gäster, sådana man kanske knappt under en människoålder får se på en gång under samma tak. Den besynnerlige främlingen, som Malemute Kid hade givit namnet Odyssevs, ingav honom fortfarande ett nästan hypnotiskt intresse. Men i dag var det huvudsakligast Axel Gunderson och hans hustru, som lade beslag på hans uppmärksamhet. Axel Gundersons hustru var medtagen efter färden, ty hon hade levat ett förvekligande liv i varma och behagliga bostäder hela tiden sedan hennes man hade kommit till rikedom, och nu var hon trött. Hon vilade mot sin mans breda bröst, så som en spädblomma stöder sig mot en mur, medan hon dröjande svarade Malemute Kid på hans godmodiga skämt och satte Princes blod i en underlig svallning, så snart en blick ur hennes djupa, mörka ögon mötte hans. Ty Prince var man, han var frisk och sund och hade under många månader sett högst få kvinnor. Hon var äldre än han och hon var indianska. Men hon var olik alla de infödda kvinnor han förut hade sett. Hon hade rest — hade även varit i hans hemland, det hörde han under samtalets gång. Och hon visste det mesta av vad kvinnorna av hans ras visste, och ännu mycket mer, som man ej kunde begära att de skulle veta. Hon förstod att laga till en måltid av soltorkad fisk och reda en bädd i snön. Och så plågade hon dem med detaljerade beskrivningar på middagar med många rätter, och hon väckte en plötslig oro inom dem genom att nämna mat, som de hade känt till i forna dagar, men nu nästan hade glömt. Hon kände

fullkomligt till älgens, björnens och den lilla blårävens natur och vanor, hon kände till de vilda amfibiernas liv däruppe i Nordanland. Hon kunde alla sagor om skogen och floden. Vad man kan utgrunda genom människors och fåglars och fyrfotadjurs spår på snöns yta, det läste hon som i en öppen bok. Och ändå såg Prince ett roat uttryck i hennes ögon, då hon läste »Lägrets reglemente». Dessa regler hade skrivits av den ostyrige Bettles vid ett tillfälle då han var synnerligen uppspelt, och de utmärkte sig för sin okonstlat humoristiska ton. Prince brukade alltid vända dem mot väggen, när det kom damer på besök, men vem kunde ana, att denna indianska skulle... Nåja, nu var det för sent.

Detta var således Axel Gundersons hustru, en kvinna vars namn och stora rykte gick hand i hand med hennes mans över hela Nordlandet. Vid bordet skämtade och retades Malemute Kid med henne med en gammal väns hela obesvärade säkerhet, och Prince stämde in, sedan han övervunnit den första förlägenheten inför den nya bekantskapen. Men hon försvarade sig alldeles ypperligt i den ojämna striden, medan hennes man, som var mera trögtänkt, nöjde sig med att applådera. Han var tydligen mycket stolt över sin hustru; hela hans väsen förrådde hur mycket hon betydde för honom. Han med utterskinnen åt under tystnad, bortglömd under den muntra skärmytslingen. Långt innan de andra hade slutat, reste han sig från bordet och gick ut till hundarna. Och alldeles för snart drogo hans reskamrater på sig vantar och parkas och följde efter honom.

Det hade icke snöat på många dagar, och släden

gled framåt på den tillpackade Yukon-vägen så lätt, som om det varit glanskis. Odyssevs körde den främsta släden, Prince och Axel Gundersons hustu kommo med den andra, Malemute Kid och den gulhårige jätten förde den tredje.

»Det är kanske bara en vild idé, Kid», sade Axel Gunderson, »men jag tror att den skall lyckas. Han har aldrig varit där, men han talar väl för sig och har visat en karta, som jag hörde talas om, när jag var i Kootenaylandet för många år sedan. Jag ville gärna ha dig med, men han är en konstig persedel och han svor på, att han skulle uppge alltsamman, om någon enda människa mer skulle blandas in i saken. Men när jag kommor igen, skall du få förstå vinken, och jag ska ge dig en inmutning närmast min och dessutom en halvlott i stadstomterna. — Nej, nej!» utropade han, då den andre försökte avbryta honom, »jag sköter om det här, och innan allt blir ordnat, kommer det nog att behövas två huvud, som hjälpas åt att klara det. Om det går bra — blir det ett nytt Cripple Creek. Hör du? Ett nytt Cripple Creek. Det är kvarts, förstår du, skall inte vaskas ut. Och om vi sköta det riktigt, så blir det vårt alltsammans — den ena millionen efter den andra. Jag har hört talas om det där stället förut, och det har du med. Vi ska bygga en stad — tusentals arbetare, — goda vattenvägar — ångbåtlinjer — stor fraktfart — lättgående ångare för huvudrouterna — ska kanske också tänka på järnväg, såg, kvarnar — elektrisk belysning — egna banker — handelskompanier — syndikat — ja! Men håll nu tyst med det, tills jag kommer igen.»

Så kommo slädarna till en hållplats, där vägen gick över Stuart Rivers mynning — ett oändligt snö- och ishav, vars väldiga yta sträckte sig in mot den okända östern. Snöskorna togos fram ur slädarna. Axel Gunderson skakade hand med sina värdar och gick i förväg. Hans stora snöskor trycktes ned en dryg halv meter i den lösa snön och trampade till den så hårdt, att hundarna omöjligt kunde snubbla. Hans hustru tog plats bakom den sista släden och visade snart, att hon haft lång övning i att manövrera den obekväma fotbeklädnaden. Muntra avskedshälsningar genljödo i den stora stillheten, hundarna gnällde, och han med utterskinnen tuktade en motsträvig bakhund med sin piska.

En timme senare såg tåget ut som ett svart blyertsstreck, som i lång rak linje kröp fram över ett väldigt folioark.

II.

En kväll många veckor därefter höllo Malemute Kid och Prince på att lösa schackuppgifter efter ett lösrivet blad ur en gammal tidskrift. Kid hade nyss kommit tillbaka från en tur till sina ägor i Bonanza, och han höll på att vila upp sig till en lång älgjakt. Prince hade också varit ute på färdvägar nästan hela vintern, och han hade börjat längta efter en fridfull vecka hemma i hyddan.

»Skjut den svarta löparen emellan och säg schack! Nej, det duger inte. Ser du, nästa drag...»

»Varför skall bonden två steg fram? Den måste gå åt sidan, och när så tornet är ur vägen...»

»Vänta litet! Det blir ju en öppning...»

»Nej, den är betäckt. Gå vidare! Du skall få se, att det hjälper.»

Det var mycket intressant. Någon knackade på dörren, men måste knacka om igen, innan Malemute Kid ropade: »Stig in!» Dörren gick upp och någon kom instapplande. Prince såg ditåt och rusade upp. Det förskräckta uttrycket i hans ögon förmådde Malemute Kid att vända sig om, och även han studerade, ehuru han hade sett sådant förr. Den inkomne vacklade som i blindo fram emot dem. Prince drog sig baklänges tills han nådde spiken, där hans revolver hängde.

»Gud i himlen — vad är det?» viskade han till Malemute Kid.

»Vet inte. Ser ut som ett fall av förfrysning och hunger», svarade Kid, i det han drog sig undan i motsatt riktning. »Se upp! Det kan vara vansinne också», varnade han, då han hade fått dörren stängd och kom tillbaka.

Den vacklande närmade sig bordet. Ljuset från lampan föll honom i ögonen. Det tycktes roa honom, och han gav luft åt ett hemskt fnitter, som skulle uttrycka glädje. Men plötsligt rätade han han upp sig, grep tag i sina skinnbyxor och började sjunga en sång, som sjömän bruka sjunga, medan de sköta gångspelet och havet brusar i deras öron.

”Yankee-båt går nedåt floden.
Håll i å dra! Håll i å dra!
Vet ni vem som ä’ kaptén på båten!
Håll i å dra! Håll i å dra!
Jonathan Jones från Syd-Ca-ro-li-na.
Håll i å dra! Håll i å dra...”

Han tystnade plötsligt och vacklade morrande som en varg fram till mathyllan. Innan de hunno förhindra det, var han i färd med att slita ett stycke rått fläsk i stycken med sina tänder. Kampen blev hård mellan honom och Malemute Kid, men den olyckliges vanvettiga styrka lämnade honom lika plötsligt som den hade kommit, och han släppte utmattad sitt byte. De togo honom mellan sig och satte honom på en stol, där han sjönk tillsammans med halva kroppen över bordet. En liten klunk whisky styrkte honom så mycket, att han kunde doppe en sked i sockerdosan, som Malemute Kid ställde framför honom. Då hans hunger hade blivit någorlunda stillad, räckte Prince honom, icke utan en rysning, en kopp svag buljong.

Den olyckliges ögon lyste av en hemsk vildhet, som glimmade till och slocknade för varje klunk han sväljde. Det fanns mycket litet hud på hans ansikte. Det var för övrigt insjunket och avtärt och hade ganska ringa likhet med ett människoansikte. Köld och frost hade gjort djupa bett och för varje gång lagt ett nytt lager av skorv över de halvläkta såren inunder. Denna torra och hårda yta var mörkt blodfärgad och fårad av djupa rännor, vari det blottade, röda köttet lyste fram. Skinn- dräkten var smutsig och hängde i slarvor omkring honom, och håren på den ena sidan voro svedda och bortbrända, så att man kunde se hur han hade legat vid elden.

Malemute Kid pekade på ett ställe, där det solgarvade lädret hade blivit skuret i strimlor, bit efter

bit — ett hemskt vittnesbörd om den hunger, som den olycklige lidit.

»Vem — är — du?» frågade Kid långsamt och tydligt.

Mannen tycktes icke höra det.

»Varifrån kommer du?»

»Yankee-båt gick nedåt floden», lydde det skäl-vande svaret.

»Tvivlar inte alls på att den stackars uslingen har färdats utför floden», sade Malemute Kid och skakade honom i armen för att få honom att säga mera.

Men mannen skrek till vid beröringen och höll handen mot sidan av smärta. Så reste han sig långsamt och stödde sig mot bordet.

»Hon skrattade åt mig — så här — med ett hat i ögonen. Och hon — hon ville — inte — komma.»

Hans röst dog bort, och han var nära att falla baklänges, då Malemute Kid grep honom om handleden och ropade: »Vem? Vem var det som inte ville komma?»

»Hon — Unga. Hon skrattade och slog efter mig — så här. Och så...»

— »Nå?»

»Och så...»

»Vad var det mer?»

»Jo, så låg hon mycket stilla i snön — länge. Hon ligger — där ännu — i snön.»

De bägge vännerna sågo rådvilla på varandra.

»Vem ligger i snön?»

»Hon, Unga. Hon såg på mig med hat i sina ögon, och så...»

»Och så?»

»Så tog hon kniven så här. Och så — en gång, två gånger — hon var svag. Jag färdades mycket långsamt och det finns mycket guld på platsen — mycket, mycket guld.»

»Var är Unga?» Malemute Kid visste blott, att hon kunde ligga döende en mil därifrån. Han skakade den vanvettige av alla krafter och frågade om och om igen: »Var är Unga? Vem är Unga?»

»Hon — är — i — snön.»

»Nå, vidare?» Kid kramade hårdt hans handled.

»Och så — ville jag — också — bli — där — i snön. Men jag — hade — en skuld — att betala. Det — var — hårdt — att jag — hade — en skuld — att betala — en skuld — att — betala. Jag hade...» De stammande orden avbrötos, och han trevade i sin ficka och drog fram en hjortskinnspung. »En skuld — att — betala. Fem — pund — i guld. Male-mute Kids — aktie. Jag...» Det utmattade huvudet sjönk ned på bordet, och Malemute Kid kunde icke få mannen att resa sig igen.

»Det är Odyssevs», sade han lugnt och kastade pungen med guldstoffet på bordet. »Jag tänker att det är förbi med Axel Gunderson och hans hustru. Kom och hjälp mig, så få vi honom till sängs. Han är indian, — han kommer sig nog, så få vi höra hela historien.»

Då de skuro upp hans kläder och drogo dem av honom, syntes två färska knivstygn med skarpa kanter på högra sidan av hans bröst.

III.

»Jag skall tala om de ting, som ha händt, på mitt eget sätt; men ni skall i alla fall förstå mig. Jag skall börja från början och berätta om mig själv och om kvinnan, och sedan också om mannen.» Han med utterskinnen drogs ovillkorligt intill kaminen, så som de bruka, som ha varit berövade elden och äro rädda för att denna gudarnas gåva skall kunna när som helst försvinna på nytt. Malemute Kid skruvade upp lampan och ställde den så, att skenet föll rakt på berättarens ansikte. Prince smög sig ur sängen och satte sig i deras närhet.

»Jag är Naass, en hövding och son till en hövding, född mellan solens nedgång och uppgång, på det mörka vattnet i min fars oomiak. En hel natt kämpade männen vid årorna, och kvinnorna öste ut vågorna. Det salta stänket frös på min mors bröst, tills hennes andedrag stillnade och drogo bort med ebben. Men jag — jag tjöt i kapp med havet och stormen, och jag levde. Vi bodde på Akatan...»

»Var?» frågade Malemute Kid.

»Akatan, en av Aleuterna. Akatan bortom Chignik, bortom Kardalak, bortom Unimak. Som jag säger — vi bodde på Akatan, som ligger midt på havet, i världens utkant. Vi jagade och fiskade på det salta havet efter fisk, säl och utter, och våra hem trängdes med varandra på den smala klippranden mellan skogsbrynet och den gula stranden, där våra kajaker lågo. Vi voro icke många och vår värld var mycket liten. Där fanns främmande länder i

öster, öar som Akatan och vi trodde, att hela världen var öar och frågade inte alls efter dem.

Jag var olik mitt folk. I sanden vid strandbrädden lågo krökta spanter och vattenfilade plankor av en båt — en sådan, som mitt folk aldrig brukade bygga. Och jag kommer ihåg, att på ett ställe på ön, där man åt tre håll har utkik över oceanen, stod ett fruktträd, som eljest icke växer där, högt och glatt och rakt. Det sägs, att två män hade kommit dit från havet i båten, som låg sönderslagen vid stranden. Och de voro vita som ni och svaga som barnen äro, när sälarnas tid är förbi och jägarna kommo tomhänta hem. Jag vet allt detta genom gamla män och kvinnor, som hade hört det av sina fäder och mödrar. De främmande vita männen tyckte i början icke om våra seder och bruk, men de blevo starka av fisken och oljan, och övermodiga blevo de också. Och de byggde var sitt hus och togo de bästa av våra kvinnor till sig, och med tiden kom där barn. På det sättet föddes den som sedan blev min fars farfar.

Som jag nyss nämde, var jag olik mitt folk, ty i mina ådror rinner det kraftiga, främmande blodet från den vite mannen, som kom utifrån havet. Det sägs, att vi hade andra lagar, innan de vita männen kommo. Men de voro retliga och stridslystna och kämpade mot våra män, tills det inte fanns fler kvar som vågade strida. Och så gjorde de sig själva till hövdingar, avskaffade våra gamla lagar och gävo oss nya, så att mannen därefter var sin fars son och icke sin mors, så som vi hade haft det förut. De bestämde också, att den först-

födde sonen skulle äga allt, som hade tillhört hans far före honom, och att de andra bröderna och systrarna skulle hjälpa sig bäst de kunde. Och de gåvo oss andra lagar. De visade oss nya sätt att fånga säl och dräpa björnar, som det fanns fullt av i skogarna, och de lärde oss att samla större förråd för den svåra tiden. Och allt detta var godt.

Men sedan de hade blivit hövdingar och det inte fanns flera av vårt folk, som trotsade deras vrede, började de underliga vita männen att strida mot varandra. Och den vars blod jag har inom mig, stack sitt sälspjut en hel armlängd genom den andres kropp. Deras barn fortsatte striden efter dem; och många mörka dåd övades ända till min tid, så att det aldrig levde kvar mer än en av vardera släkten, som kunde fortplanta sina förfäders blod. Jag var ensam av min släkt. Och av den andra fanns där blott en flicka, Unga, som bodde hos sin mor. Hennes far och min kommo en natt icke tillbaka från fisket; men sedan drevo de upp på stranden med högvattnet, och de höllo varandra hårdt omslingrade.

Folket undrade på grund av det stora hatet mellan de bägge släkterna, och de gamla männen skakade på huvudet och sade, att striden säkert skulle fortsättas, när barn föddes åt henne och åt mig. Allt detta talade de med mig om, då jag var ett barn, och till sist började jag betrakta Unga som en fiende, som skulle ge livet åt barn, vilka skulle strida med mina. Jag tänkte på detta dag efter dag, och då jag blev yngling, kom jag att fråga, varför det skulle vara så. Och de svarade: »Vi veta det

icke, men så har det varit i dina förfäders tid.» Och jag undrade över, att de som skulle komma behövde kämpa deras strid som hade gått bort, och däri kunde jag inte finna någon rättfärdighet. Men folket sade, att det måste vara så, och att jag bara var en pojke.

Och de sade, att jag måste ta tiden i akt, så att mina ättlingar kunde bli äldre och växa sig till styrka före Ungas. Det var en lätt sak, ty jag var ju hövding, och folket såg upp till mig på grund av mina förfäders lagar och bedrifter och den rikedom, som var min. Vilken ungmö som helst ville gärna komma till mig, men jag fann ingen efter mitt sinne. Och de gamla männen och de unga flickornas mödrar uppmanade mig att skynda mig, ty jägarna hade redan börjat bjuda Ungas mor stora gåvor för hennes dotter; och skulle hennes barn växa sig starka före mina, så skulle mina med säkerhet gå under.

Jag fann ingen flicka som behagade mig förrän en afton, då jag vände tillbaka hem från fiske. Solen stod lågt och sken mig rakt i ögonen, vinden var frisk och kajakerna flögo fram på vita vågor. Plötsligt kom Ungas kajak drivande förbi mig, och hon såg på mig — med sitt svarta hår fladdrande som en nattlig sky och kinderna våta av stänk. Som jag nyss sade: solen sken mig rakt i ögonen, och jag var bara en yngling. Men hur det gick till, så stod det i samma ögonblick klart för mig, att detta var dragningen mellan man och kvinna. Medan hon jagade framåt, såg hon sig tillbaka mellan två årtag — så som endast Unga kan se — och jag kände återigen, att detta var dragningen mellan man

och kvinna. De andra ropade högt, då vi susade i väg förbi deras tröga oomiaks och lämnade dem långt bakom oss. Men Unga förde raskt sina åror, och mitt hjärta svällde som ett vindfyllt segel, och jag vann icke på henne. Vinden friskade i, havet skummade vitt, och våra kajaker hoppade som sälar nedåt solens gyllene väg på vattnet.»

Naass lutade sig halvvägs ur sin stol i samma ställning som den som sköter en paddelåra — det såg ut som om han gjorde kapprodden om igen. Någonstädes på andra sidan om kaminen såg han Ungas fladdrande hår och hennes gungande kajak. Stormen brusade för hans öron, och han kände den salta luften fylla sina näsborrar.

»Men Unga kom före till stranden och sprang skrattande över sanden till sin mors hus. Och en stor tanke vaknade inom mig den natten — en tanke värdig den som var hövding över allt Akatans folk. Då månen hade gått upp, gick jag ned till hennes mors hus och såg på Yash-Nooshs ägodelar, som voro hopade där utanför. Yash-Noosh var en duktig jägare, som hade i sitt sinne att vilja bli far till Ungas barn. Andra unga män hade förut staplat upp allt vad de ägde och nödgats ta bort det igen; och var och en gjorde sin hög större än den förres.

Och jag skrattade upp mot månen och stjärnorna och gick till mitt eget hus, där jag hade alla mina skatter. Och jag gick många gånger fram och tillbaka, tills min hög var så många gånger större än Yash-Nooshs, som det finns fingrar på en hand. Där var fisk, som var saltorkad och rökt; och fyrtio hudar av korthårig säl; och hälften så många av den

långhåriga, och varje skinn var omknutet vid munnen och fyllt med olja. Och så tio hudar av björnar, som jag hade dödat, när de kommo ut ur sina iden på våren. Och där fanns pärlor och täcken och skarlakanstyger, som jag hade bytt mig till av folket som bodde längre österut. Och jag såg på Yash-Nooshs stapel och skrattade. Ty jag var hövding på Akatan, och min rikedom var större än alla mina unga mäns, och mina förfäder hade utfört stora bedrifter och stiftat lagar och lagt sina namn för alla tider på folkets läppar.

»Och när morgonen kom, gick jag ner till stranden och sneglade i hemlighet bortåt Ungas mors hus. Min stapel stod ännu orörd. Och kvinnorna drogo på munnen och sade skämtsamma ord till varandra. Jag förundrade mig, ty aldrig hade man väl förut skådat ett rikligare anbud. Och den natten förde jag dit ännu mera och drog dessutom dit en o o m i a k av välgarvade skinn, som ännu aldrig hade varit i sjön. Men på dagen var allt ännu kvar, och alla männen skrattade. Ungas mor var listig, och jag blev vred över att stå med skammen inför mitt folk. Den natten ökade jag på, så att det blev en hög stapel, och jag släpade dit en o o m i a k, som var lika mycket värd som tjugu kajaker. Och om morgonen var alltsammans borta.

Så gjorde jag nu förberedelser till bröllop, och folket som bor österut kom för bröllopsmatens och p o t l a c h s skull. Unga var fyra solvarv äldre än jag, efter vårt sätt att räkna år, och jag var bara en yngling. Men jag var hövding och son av en hövding, och då betydde åldern ingenting.

Men så visade sig ett segel långt borta på oceanens golv och vinden tog till och seglet blev större. Från fartygets spygatter strömmade klart vatten och männen arbetade ivrigt vid pumparna. I fören stod en väldig man och gav befallningar med en stämma som liknade åskans. Hans ögon hade samma blekblåa färg som djupt vatten, och hans huvud bar en man som liknade sjölejonets. Hans hår var gult som halmen om hösten i södern eller som hamptågen, som sjömännen fläta.

Under de senare åren hade vi flera gånger sett fartyg långt borta, men detta var det första som kom till Atakans kust. Fësten blev avbruten och kvinnor och barn flydde till husen, men vi män spände våra bågar och väntade med spjut i hand. Men när skeppets för stötte mot land, brydde sig de främmande alls icke om oss, utan hade brådtom med sitt eget. Då det blev ebb, krängde de över skonaren och lagade ett stort hål i dess botten. Och så vågade kvinnorna sig fram igen och festen fortsattes.

Då vattnet steg, varpade sjömännen sitt fartyg ut på djupt vatten och kommo sedan in bland oss. De medförde skänker och voro vänliga, och jag beredde rum för dem, och i mitt hjärtas frikostighet gav jag dem vänskapstecken, så som jag gav åt alla de andra gästerna. Ty det var min bröllopsdag, och jag var hövding på Akatan. Och han med lejonmanen var där, och han var så högväxt och stark, att man tyckte jorden darrade under hans steg. Han såg nästan ständigt på Unga och höll armarna i kors, så här, och han stannade tills solen gick bort

och stjärnorna kommo fram. Då gick han ner till sitt skepp. Och så tog jag Ungas hand i min och ledde henne till mitt hus. Och där blev sång och mycket skratt, och kvinnorna sade många skämtsamma ord, såsom de ha för sed att göra vid sådana tillfällen. Men vi frågade inte efter det. Och så lämnade folket oss allena och gick hem.

Det sista stojet hade knappt dött bort, förr än sjöfararnas hövding kom tillbaka. Och han hade med sig en hop svarta flaskor, och vi drucko av deras innehåll och blevo muntra. Ni förstår, jag var bara en yngling och hade i hela min tid levat i världens utkant. Mitt blod kändes som en eld och mitt hjärta så lätt som skummet, som flyger från bränningen till klippan. Unga satt tyst på hudarna i hörnet med vidöppna ögon, ty hon tycktes vara rädd. Han med sjölejonmanen såg på henne skarpt och länge. Och så kommo hans män med hela packor av varor, och han staplade upp framför mig rikedomar så stora, att det icke fanns så mycket förut på hela Akatan. Där fanns skjutvapen både stora och små; där fanns krut och kulor och knallhattar och blanka yxor och knivar av stål och konstfärdiga redskap och förunderliga ting, vilkas make jag aldrig hade sett. Då han så genom tecken lät mig förstå, att allt detta var mitt, tyckte jag, att han var en stor man, som kunde vara så frikostig, men så tecknade han också, att Unga skulle följa med honom till hans skepp. Förstår ni? Att Unga skulle följa med honom till hans skepp. Min fars blod sjöd plötsligt hett i mina ådror, och jag ämnade genomborra honom med mitt spjut. Men

de svarta flaskornas innehåll hade stulit kraften från min arm, och han grep mig i nacken, så här, och slog mitt huvud mot väggen. Och jag blev svag som ett nyfött barn, och mina ben veko sig under mig. Unga skrek, och hon tog fatt i allt vad hon nådde med sina händer, för att hålla sig kvar, men så kastade sig alla över oss och han släpade henne med sig till dörren. Där tog han henne i sina starka armar, och när hon slet i hans gula hår, skrattade han med ett dån som sälhannens rytande under parningstiden. Jag vacklade ner till stranden och kallade på mitt folk, men de voro slagna av rädsla. Yash-Noosh var den ende som visade sig som en man, och honom slogo de i huvudet med en åra, tills han låg med ansiktet i sanden och icke rörde sig mer. Och så hissade de segel under sång, och skeppet drev bort med vinden.

Folket sade, att det var bra — ty nu skulle det inte längre finnas blodsfejd på Akatan. Jag sade ingenting; men jag väntade till nästa fullmåne, och då stuvade jag in fisk och olja i min kajak och for österut. Jag såg många öar och många folk, och jag, som hade levat i världens utkant, fick nu se, att världen var mycket stor. Jag gjorde mig förstådd genom tecken. Men ingen hade sett någon skonare eller någon man med hår som sjölejonets man, och de pekade alltid mot öster. Jag sov på underliga platser och åt märkvärdiga ting och såg besynnerliga ansikten. Många skrattade och trodde, att jag var svagsint. Men ibland vände gamla män mitt ansikte mot ljuset och välsignade mig. Och de unga kvinnornas ögon blevo milda, då de sporde

mig om det främmande skeppet och om Unga och männen från havet.

Och på detta sätt kom jag över oblida vatten och genom svåra stormar till Unalaska. Där lågo två skonare, men ingendera av dem var den jag sökte. Och därför fortsatte jag österut, och världen blev allt större och större, och på ön Unamok hade ingen hört talas om skeppet, och inte heller på Kadiak eller Atognak. Och så kom jag en dag till ett klipp-land, där männen gjorde stora hål i berget. Och där låg en skonare, men icke min, och männen lastade den med det de togo ur berget. Detta tyckte jag var barnsligt, eftersom hela världen är gjord av klippor; men de gåvo mig mat och satte mig till arbete. När skonaren låg djupt i vattnet, gav kaptenen mig pengar och sade, att jag kunde gå. Men jag frågade vilken väg han gick, och han visade mot söder. Jag gjorde tecken att jag ville följa med honom; och först skrattade han, men han hade ondt om folk, och därför tog han mig till hjälp med arbetet ombord. Så lärde jag mig tala på deras sätt och hyva i tåg och reva seglen vid plötsliga vindstötar och sköta ratten. Och det var inte svårt för mig, ty mina fäders blod var av samma art som det som flöt i sjömännens ådror.

Jag hade trott det skulle vara lätt att finna honom, om jag bara kunde komma bland hans eget folk; och när vi en dag fingo land i sikte och gingo genom ett smalt inlopp från havet in i en hamn, väntade jag att kanske få se så många skonare där som fingrarna på mina händer. Men i stället lågo skeppen milslångt packade som småfisk utmed ka-

jerna; och då jag gick ner ibland dem och frågade efter en man med man som ett sjölejon, skrattade de åt mig och svarade på många tungomål. Och jag förstod att de hade kommit från världens avlägsnaste länder.

Och jag gick in i staden för att se på var mans ansikte. Men de voro alldeles som fisken när stimmen glida tjockt över bankarna, och jag kunde inte räkna dem. Och bullret dånade i mina öron, tills jag inte hörde någonting längre, och mitt huvud svindlade av allt myllret. Jag gick vidare och vidare genom länder, som sjöngo i det varma solskenet; där skörden låg riklig på slätterna, och där många stora städer voro tjocka av män som levde som kvinnor, med falska ord i sin mun och hjärtat svart av begär efter guld. Och hela tiden jagade och fiskade mitt folk på Akatan och var lyckligt i tron att världen var liten.

Men den där blicken i Ungas ögon, då hon vände hem från fisket, lämnade mig aldrig, och jag visste att jag skulle finna henne, när tiden var inne. Jag såg henne vandra på stilla vägar i kvällens mörker, eller också lockade hon mig över frodiga marker, våta av morgonens dagg — och det låg ett löfte i hennes ögon, så som endast hon kunde ge.

Så vandrade jag väl genom tusen städer. Somliga voro vänliga och gävo mig föda, andra skratade och många svuro. Men jag höll min tunga i styr, och jag gick underliga vägar och såg sällsamma ting. Emellanåt arbetade jag — jag, som var hövding och son av en hövding — jag arbetade för andra, för män som talade grova ord och voro

hårda som järn och vunno guld genom sina medmänniskors svett och sorg. Och ändå hörde jag icke ett ord om dem jag sökte, förrän jag vände tillbaka till havet, så som en säl vänder om till parningsplatserna. Men detta var vid en annan hamn i ett annat land, som låg mot norr. Och där hörde jag rykten om den gulhårige sjöfararen och fick veta, att han var säljägare och just då var långt ute på oceanen.

Och så tog jag hyra på en sälskonare med en hop tröga Sivasher och följde hans spårlosa väg mot Norden, där jakten just då pågick som bäst. Och vi voro borta i många tröttsamma månader och prejade många av fiskarflottan och hörde mycket om hans vilda bedrifter. Men aldrig en enda gång kommo vi i hans närhet på havet. Vi gingo norrut, ända till Pribyloffsöarna, dödade sälar i massor vid kusten och förde deras varma kroppar ombord, tills tran och blod strömmade ur våra spygatter och ingen kunde stanna på däck. Så blevo vi jagade av en ångbåt, som sköt på oss med stora bössor. Men vi satte till segel, så att vågorna sköljde över däckets och spolade det rent och så kom där dimma och gömde oss.

Det har berättats, att just medan vi flydde för ångbåten med fruktan i våra hjärtan, kom den gulhåriga sjöfararen in till Pribyloffsöarna och gick rakt ner till faktoriet, och medan en del av hans folk höll kompaniets tjänare bundna, lastade de övriga hans skepp med tiotusen färska skinn från salthusen. Jag säger, att det berättas så, och jag tror att det var sant. Ty medan jag färdades längs kusten

och aldrig råkade på honom, hörde man överallt på de nordliga haven vilda historier om hans oförvägenhet och mod, så att de tre folken, som ha land därborta, sökte efter honom med sina skepp. Och jag hörde också talas om Unga, och hon var alltid med honom. Hon hade lärt hans folks seder, sade de, och var lycklig. Men det visste jag bättre — jag visste, att hennes hjärta längtade tillbaka till hennes eget folk vid Akatans gula kust.

En lång tid därefter kom jag tillbaka till den hamn, som ligger vid ett smalt inlopp från havet, och där fick jag veta, att han hade gått över stora oceanen för att jaga sälar vid östra sidan av det landet, som sträcker sig mot söder från det ryska havet. Och jag, som ju hade blivit sjöman, jag tog hyra tillsammans med män av hans egen ras och följde efter honom på säljakt. Och det var icke många skepp uppe vid det nya landet. Men vi höllo oss tätt efter sälstimmen och jagade dem norrut hela våren igenom. Och när sälhonorna voro tunga med valpar och gingo över ryska sjögränsen, blevo våra män rädda och knorrade. Ty där var godt om dimma, och varje dag miste vi män i båtarna. Och de ville icke arbeta, så att kaptenen vände skeppet mot det håll, varifrån vi hade kommit. Men jag visste, att den gulhåriga sjöfararen var orädd och att han skulle följa sälflocken ända till de ryska öarna, dit endast få män bruka gå. Och därför tog jag en båt i nattens mörker, medan utkiken sov på fördäcket, och så for jag allena med den till det varma, långa landet. Och jag reste söderut för att träffa männen vid Yeddobuk-

ten, som voro vilda och djärva. Och Yoshiwara-flickorna voro små och blanka som stål och vackra att se på. Men jag kunde icke stanna, ty jag visste, att Unga tumlade omkring på det gungande havsgolvet däruppe vid yngelplatserna i norr.

Männen vid Yeddobukten hade kommit tillsammans från de avlägsnaste delar av världen och hade varken gudar eller hem; de seglade under japansk flagg. Och med dem gick jag till Kopparöarnas rika kuster, där våra packor av hudar växte och växte. Och på det stilla vattnet sågo vi ingen förrän vi voro färdiga att gå därifrån. Då lyftes dimman en dag av stark vind, och rakt emot oss kom en skonare med en rysk örlogsmans mörka kanonmynningar tätt efter sig. Vi togo till flykten för förlig vind, och skonaren kom allt närmare och gick tre fot medan vi gingo två. Och på bryggan stod han med man som ett sjölejon, och han log i sitt övermod och sin styrka och satte till segel, så att relingen låg under vattnet. Och Unga var där — jag såg henne genast — men när kanonerna började tala tvärs över vattnet, skickade han henne under däck. Som jag sade — de gingo tre fot, då vi gingo två, så att vi slutligen sågo hans roder lyfta sig grönt vid varje nytt tag som skeppet tog — och jag lade om rodret och svor ve och förbannelse inom mig med ryggen vänd mot ryssarnas skott. Ty vi visste, att han hade i sinnet att gå förbi oss, så att han kunde hinna undan, medan vi blevo tagna. De sköto ned våra master, så att vi drejade upp i vinden som en sårad sjöfågel. Men han med lejonmanen försvann bortom synranden — han och Unga.

Vad kunde vi göra? De färska hudarna vittnade tydligt nog. Så togo de oss med till närmaste hamn och sedan till ett ensligt land, där de satte oss till att arbeta i gruvor med att gräva salt. Och somliga av oss dogo — men andra dogo icke.»

Naas drog filten från sina axlar och blottade sin ärriga och sönderflängda hud, som bar tydliga märken efter knutpiskan. Prince drog hastigt täcket till rätta igen, ty det var ingen vacker syn.

»Där hade vi en sorglig tid, och ibland försökte somliga att ge sig av söderut, men kommo alltid tillbaka. En natt gjorde vi uppror och togo skjutvapnen från vakterna och drogo sedan norrut. Och landet var mycket stort med slätter genomdränkta med vatten och stora skogar. Och så kom kölden med mycket snö på jorden, och ingen av oss visste vägen. Strävsamma månader vandrade vi genom den ändlösa skogen — jag minns inte mycket av det nu, ty vi hade ondt om föda och ofta lade vi oss ned för att dö. Men till sist kommo vi till det kalla havet, och då var det bara tre av oss kvar i livet att se på det. En hade seglat från Yeddo som kaptten, och han visste, hur de stora länderna äro belägna, och han hade reda på de ställen, där man kan gå över isen från det ena landet till det andra. Och han förde oss — jag vet inte riktigt — det varade så länge — tills vi inte voro fler än två. När vi kommit dit vi skulle, träffade vi på fem av det besynnerliga folket som lever där i landet, och de hade hundar och hudar, men vi voro utfattiga. Vi kämpade i snön, tills de fem voro döda och kapttenen var död, och

då voro hundarna och hudarna mina. Så drog jag över isen, som hade gått upp, och en gång kom jag i drift och kunde inte ta mig i land förrän en västlig storm kastade mig in på kusten. Efter det kom Golovinbukten, Pastilik och prästen. Och sedan söderut, söderut, till de varma solskenslanden, där jag först vandrade.

Men havet hade inte längre något byte, och de som gingo på jakt efter sälar hade ringa förtjänst och stor risk. Fiskarflottorna skingrades och varken kaptener eller manskap hade något att berätta om dem jag sökte. Och då vände jag mig bort från oceanen, som aldrig är i vila, och gick inåt land, där träd och hus och berg alltid stå på sin plats och aldrig flytta sig. Jag färdades långt och lärde många ting, också att skriva och läsa i böcker. Och det var godt att jag gjorde detta, ty det kom för mig, att Unga måste kunna det, och att en dag när tiden var inne, så skulle vi — ja, ni förstår, när tiden var inne.

Så drev jag framåt som en av dessa små fiskarbåtar, som resa ett segel med vinden, men inte kunna styra. Men mina ögon och öron voro alltid öppna, och jag färdades bland män, som reste mycket, ty jag visste, att de bara behövde ha sett dem jag sökte, för att komma ihåg dem. Till sist kom där en man ner från bergen, och han hade med sig stenar, vari låg rent guld i bitar stora som ärter — och han hade hört talas om dem, han hade mött dem, han kände dem! De voro rika, sade han, och de bodde på ett ställe, där de drogo fram guld ur jorden.

Det var i ett vildt land och mycket långt borta. Men efter en tid kom jag fram till lägret, som låg

gömt bland bergen. Och där arbetade folk natt och dag borta från solens ljus. Ännu var tiden icke kommen. Jag lyssnade på folkets tal. Han hade rest bort — de hade rest bort — till England, sades det, för att förmå folk, som hade mycket pengar, att förena sig och bilda kompanier. Jag såg huset där de bodde; det var mera likt ett palats, så som man ser dem i de gamla länderna. Om natten kröp jag in genom ett fönster, så att jag skulle få se, hur han höll henne. Jag gick från rum till rum, och jag tänkte, att kungar och drottningar måste ha det på det viset, för där var allting så präktigt. Och alla sade, att han höll henne som en drottning, och många undrade, av vilket folk hon var. Ty det var ju annat blod i hennes ådror, och hon var olik Akatans kvinnor, och ingen visste vem hon ursprungligen var. Ja, hon var en drottning; men jag var hövding och son av en hövding, och jag hade betalat ett oerhört pris i hudar och båtar och pärlor för henne.

Men varför så många ord? Jag var sjöman och kände skeppens väg på havet. Jag följde efter till England och sedan till andra länder. Ibland hörde jag folk tala om dem, och ibland läste jag om dem i tidningarna. Men aldrig en enda gång kunde jag nå dem, ty de hade mycket pengar och färdades fort, och jag var en fattig man. Så kom olyckan över dem, och deras rikedomar gled bort som en rökstrimma. Tidningarna hade mycket att berätta därom på den tiden. Men sedan blev det tyst, och jag visste, att de hade yändt tillbaka dit, där de kunde dra mera guld ur jorden.

De voro försvunna från världen nu sedan de hade

blivit fattiga. Och så vandrade jag från läger till läger, ända norrut till Kootenaylandet, och där fann jag deras kallnade spår. De hade kommit och gått, somliga sade hit och andra dit, och till sist påstods det, att de hade begivit sig till Yukonlandet. Och jag gick hit och dit, från ett ställe till ett annat, vandrade ständigt och jämt, tills jag tyckte, att jag måste bli trött på världen, som var så stor. Men i Kootenay hade jag en lång och mödosam färd tillsammans med en inföding från Nordvästlandet, som lade sig att dö, när hungersnöden kom över oss. Han hade färdats till Yukonlandet på en okänd väg över bergen, och då han märkte, att hans stund var nära, gav han mig kartan och yppade för mig hemligheten om ett ställe, där han svor vid sina gudar att det fanns mycket guld.

En kort tid därefter började hela världen dra flockvis mot Norden. Jag var en fattig man; jag sålde mig till att driva på hundarna. Och resten vet ni. Jag träffade honom och henne i Dawson. Hon kände inte igen mig, ty jag var bara en yngling, då hon såg mig sist, och hennes liv hade varit växlingsrikt, så att hon hade inte tid att tänka på den, som hade betalat ett så oerhört pris för henne.

»Och sedan? Ni köpte mig fri från mitt tjänstgöringskontrakt. Och jag vände tillbaka för att ordna allt som jag ville. För jag hade väntat länge, och nu, då jag hade honom så nära, var det ju ingen brådska. Som jag sade, jag hade i sinnet att göra det på mitt eget sätt. Ty jag läste tillbaka i mitt liv, och jag såg allt vad jag hade erfarit och lidit, och jag tänkte på kölden och hungersnöden i den

oändliga skogen vid det ryska havet. Ni vet, att jag förde honom mot östern — honom och Unga — mot östern, dit många hade gått, men varifrån blott få ha vändt tillbaka. Jag förde dem till det ställe, där många mäns ben och förbannelser vila tillsammans med det guld, som de aldrig kunna få.

Vägen var lång och stigen obanad. Våra hundar voro många och åto mycket; och våra slädar kunde inte bära så mycket som behövdes till vårens ankomst. Vi måste vara tillbaka, innan floden blev fri från is. Så gömde vi proviant här och där under vägen, för att slädarna skulle bli lättare och vi inte skulle behöva frukta för hungersnöd på återvägen. Vid Mc Question funnos tre män, och i deras närhet byggde vi ett förvaringsrum, som vi också gjorde vid Mayo, där tolv Pellys, som hade kommit söderifrån över bergen, hade ett jaktläger. Sedan sågo vi ingen, då vi kommo mot öster — ingenting annat än den sovande floden, den orörliga skogen och Nordlandets vita tystnad. Som jag sade, det var en lång väg, och stigen var obanad. Ibland kunde vi på en hel tröttsam dag inte färdas mer än åtta eller tio mil, och sedan sovo vi som döda om natten. Och aldrig en enda gång föll det dem in att jag var Naass, hövdingen från Akatan, hämnaren av oförrätter.

Vi gjorde nu mindre nederlagsrum, och om nätterna var det ingen svårighet för mig att vandra tillbaka den väg vi hade banat och förstöra förråden, så att det såg ut som om de tjuvaktiga järvarna hade gjort det. Och så finns det också ställen, där floden har fall och vattnet är oroligt; där lägger sig isen ovanför och frätes bort inunder. På en sådan plats

gick släden, som jag körde, genom isen med hundarna; och han och Unga trodde, att det var en olyckshändelse och ingenting annat. Och det var mycket proviant på den släden, och hundarna voro de starkaste. Men han skrattade, ty han var full av liv och styrka, och åt hundarna som voro kvar gav han sedan helt litet föda, så att vi måste skära dem lösa ur seltyget en i sänder och ge dem åt deras kamrater att äta. Vi skulle få det lätt under återvägen, sade han, då vi skulle gå från det ena förrådsstället till det andra och äta utan både slädar och hundar. Och det såg nog så ut, för vi hade mycket litet proviant, och den siste hunden dog i sitt seltyg samma kväll som vi kommo till stället med guldets och de många människens ben och förbannelser.

För att komma till denna plats inne mellan de stora bergen — och kartan talade sant — högg vi trappsteg i isen uppåt en klippvägg. Vi sågo efter en dal på andra sidan, men där fanns ingen dal. Snön bredde sig över alltsammans så jämnt som på ofantliga skördefält, och här och där höjde väldiga berg sina vita hjässor upp mot stjärnorna. Och midt på denna underliga slätt, som skulle ha varit en dal, stupade jorden och snön inåt jordens innandöme. Hade vi inte varit sjömän, skulle vi ha känt svindel vid denna syn. Men vi stodo vid den slippriga randen för att se efter om det fanns någon möjlighet att komma dit ned. På en sida, men endast där, var klippväggen mindre brant; där hade den en lutning, som påminde om ett skeppsdäck i storm. Jag vet inte, varför det skulle vara så, men så var

det. 'Detta är helvetets port', sade han. 'Låt oss gå ned.' Och det gjorde vi.

På botten stod där en hydda byggd av en eller annan vandrare och uppförd av stockar, som han hade kastat dit ner uppifrån. Det var en mycket gammal hydda, ty människor hade dött där allena vid olika tider, och på bitar av björknäver som funnos där, läste vi deras sista ord och deras förbannelser. En hade dött av skörbjugg, en annans kamrat hade bestulit honom på hans proviant och hans krut och rymt; en tredje hade blivit illa sargad av en grå björn; en fjärde hade jagat efter villebråd och dött av svält, och så vidare. Och de hade icke kunnat överge guldets, utan hade dött bredvid det, på ett eller annat sätt. Och av det onyttiga guldets de hade samlat var golvet i hyddan gult som i en dröm.

Men hans själ var stark och hans huvud klart — mannens, som jag hade fört så långt. 'Vi ha intet att äta', sade han, 'och vi ska bara se på detta guld och undersöka, varifrån det kommer och hur mycket här kan finnas. Sedan ska vi gå hastigt härifrån, innan det hinner blända våra ögon och bedåra vårt förstånd. Och sedan kunna vi komma tillbaka igen, men med mera livsmedel, och ta alltsammans i besittning.' Och vi sågo på den 'stora guldådern, som skar igenom gruvans sidovägg, alldeles som sig borde; och vi mätte den och undersökte dess lopp uppifrån och ner och delade upp lotterna, och märkte träden där omkring till tecken att det var vårt. Och med av hunger skälvande knän och smärtor i magen och en hjärtklappning, som kändes ända upp i halsgropen, klättrade vi för sista gången upp-

för den väldiga klippväggen och vände våra ansikten mot återvägen.

Den sista sträckan måste vi släpa Unga mellan oss, och vi föllo ofta, men slutligen kommo vi till den första proviantplatsen. Men där fanns inga livsmedel! Jag hade gjort det mycket bra, ty han trodde att det var järvarna, och han svor över dem och sina gudar i samma andedrag. Men Unga var modig; hon smålog och lade sin hand i hans, så att jag måste vända mig bort för att kunna behärska mig. 'Vi få vila vid elden till i morgon bittida', sade hon, 'och vi få stärka oss med mockasinerna.' Och så skuro vi sönder den övre delen av mockasinerna i strimlor och kokade dem halva natten, för att vi skulle kunna tugga och svälja dem. Och på morgonen talade vi om våra utsikter. Vi hade fem dagsresor till nästa proviantplats, och vi kunde omöjligt stå ut ända dit. Vi måste söka villebråd.

'Vi gå vidare, och jaga under vägen', sade han. 'Ja', sade jag. 'Vi gå vidare och jaga under vägen.'

Och han bestämde, att Unga skulle stanna vid elden för att spara sina krafter. Vi bägge gingo ut — han för att spana efter älg, och jag till matförrådet, som jag hade flyttat och gömt. Men jag åt bara litet, för att inte min styrka skulle förråda vad jag gjort. Om natten föll han många gånger. Och jag låtsade mig också vara mycket svag; jag snubblade över mina snöskor, som om varje steg kunde vara mitt sista. Och så styrkte vi oss åter med våra mockasiner.

Han var en stor man. Hans själ uppehöll hans kropp till det sista; icke en klagan gick över hans läppar utom för Ungas skull. Den andra dagen

följde jag efter honom; jag ville inte gå miste om att se hans slut. Han lade sig ofta för att vila. Den natten var han nära att dö; men på morgonen svor han med matt stämma och gav sig ut igen. Nu vacklade han som en drucken, och jag trodde många gånger, att han skulle ge upp andan. Men hans styrka var den starkes och hans själ en jättes, ty han höll sig uppe hela denna mödosamma dag. Och han sköt två ripor, men han ville inte äta dem. Han behövde ingen eld. De betydde räddning för honom, men han hade endast tanke för Unga och han vände om mot lägret. Nu gick han icke längre, utan kröp på händer och knän genom snön. Jag gick fram till honom och läste döden i hans ögon. Till och med då var det icke för sent för honom att äta för att få leva. Han kastade bort sin bössa och bar fåglarna i munnen som en hund. Och jag gick bredvid honom. Han såg på mig under de ögonblick han vilade, och han undrade över att jag var så stark. Jag kunde se det, ehuru han icke talade längre; när hans läppar rörde sig, kom det icke ett ljud över dem. Som jag sade — han var en stor man, och mitt hjärta var böjt för mildhet. Men jag läste tillbaka i mitt liv och jag kom ihåg kölden och hungern i den ändlösa skogen vid ryska havet. Och dessutom var Unga min; jag hade betalat ett oerhört pris för henne i hudar och båtar och pärlor.

Och på det sättet kommo vi genom den vita skogen, och tystnaden vilade så tryckande över oss som en tung havsdimma. Och vålnader från det förflutna fyllde luften omkring oss överallt. Jag såg Akatans gula strand, och jag såg kajakerna i kapp-

rodd hem från fisket och husen vid skogsbrynet. Och där voro männen som hade gjort sig till hövdingar och laggivare, de män, vilkas blod jag hade i mina ådror och vilkas blod jag hade äktat, då jag firade mitt bröllop med Unga. Och Yash-Noosh gick bredvid med våt sand i sitt hår och med sitt krigs-spjut i handen, avbrutet som då han föll. Och nu visste jag att tiden var inne, och jag läste löftet i Ungas ögon...

Som jag sade — vi kommo på det sättet genom skogen, och slutligen kände vi rökluften från lägret. Då lutade jag mig ner över honom och ryckte riporna ur hans mun. Han vände sig åt sidan och låg stilla, och hans ögon började få ett uttryck av förvåning, och den handen som var underst gled långsamt bort mot kniven vid hans höft. Men jag tog den ifrån honom och skrattade honom midt i ansiktet. Han förstod inte ändå. Då låtsade jag, som om jag drack ur svarta flaskor och staplade upp en mängd varor i snön, och jag framställde för honom med tecken och åtbörder allt som hade händt på min bröllopskväll. Jag talade icke ett enda ord, men nu förstod han. Han blev inte rädd. Det var ett hånleende på hans läppar och kall vrede, och han fick ny styrka, då han visste allt. Det var icke lång väg kvar, men snön var djup, och han släpade sig fram mycket långsamt. En gång låg han orörlig så länge, att jag vände på honom och såg in i hans ögon. Och än såg det ut som om han kunde gå vidare, och än som om döden vore där. Och när jag släppte honom, släpade han sig vidare. På det sättet kommo vi till elden. Unga var genast vid hans sida. Hans

läppar rörde sig, men det kom intet ljud. Så pekade han på mig, för att Unga skulle förstå. Och sedan låg han stilla i snön, mycket stilla, en lång stund. Och ännu ligger han där i snön.

Jag sade icke ett ord, förrän jag hade lagat till riporna. Då talade jag till henne på hennes eget tungomål, som hon inte hade hört på många år. Hon rätade upp sig — så här — och hennes ögon voro vidöppna av förundran, och hon frågade vem jag var, och var jag hade lärt det tungomålet.

'Jag är Naass', svarade jag.

'Du?' sade hon. 'Du?' Och hon kröp närmare, så att hon kunde betrakta mig noga.

'Ja', svarade jag. 'Jag är Naass, hövdingen på Akatan, den siste av min släkt, så som du är den sista av din.'

Och hon skrattade. Vid allt vad jag har upplevat — vid alla de dåd jag har utfört — aldrig mer vill jag höra ett sådant skratt! Min själ frös, där jag satt i den vita tystnaden, ensam med döden och med denna skrattande kvinna.

'Hör!' sade jag, ty jag trodde att hon yrade. 'Ät av maten och låt oss gå vidare. Det är lång väg härifrån till Akatan.'

Men hon gömde sitt ansikte i hans gula man och skrattade så, att det lät som om allt skulle störta samman över oss. Jag hade trott, att hon skulle bli överlycklig att få se mig och ivrig att uppliva minnet från forna tider. Men detta tycktes mig vara ett underligt sätt att yttra sin glädje.

'Kom!' ropade jag och grep hennes hand. 'Vägen är lång och mörk. Låt oss skynda!'

'Vart?' frågade hon, i det hon satte sig upp och upphörde med sitt hemska skratt.

'Till Akatan', svarade jag, spejande i hennes ansikte, för att få se det lysa upp vid denna tanke. Men det blev i stället likt hans — det låg hån på hennes läppar och kall vrede.

'Ja', sade hon, 'vi ska gå hand i hand till Akatan, du och jag. Vi ska leva i smutsiga hyddor och äta fisk och olja och skaffa avföda till världen — en avföda, som vi kunna vara stolta över i alla våra livsdagar. Vi ska glömma världen och vara lyckliga, mycket lyckliga. Det är bra, det är härligt. Kom! Låt oss skynda. Låt oss gå tillbaka till Akatan.'

Och hon förde handen genom hans gula hår och smålog på ett sätt, som icke var godt. Och det fanns intet löfte i hennes ögon.

Jag satt tyst och undrade över kvinnornas sällsamhet. Jag tänkte tillbaka på den kvällen, då han släpade henne ifrån mig och hon skrek och slet honom i håret — i detta samma hår, som hon nu smekte och inte tycktes vilja skiljas ifrån. Och jag tänkte på det pris jag betalat för henne och på alla de långa årens väntan, och jag grep tag i henne och släpade henne med mig, så som han hade gjort. Och hon gjorde motstånd, alldeles som då, och kämpade som en katta för sin unge. Och när elden var mellan oss och mannen, släppte jag henne och hon satte sig ned och lyssnade. Och jag berättade för henne allt som hade varit, allt, som hade händt mig på de främmande haven och allt vad jag hade upplevat i främmande land. Jag talade om mina mödosamma spaningar, om hungeråren

och om hennes löfte, som hade varit mitt från början. Ja, jag sade henne allt — till och med vad som hade tilldragit sig den dagen mellan honom och mig, och vad jag gjort under dagar som ännu voro unga. Och medan jag talade, såg jag åter ett löfte spira upp i hennes ögon och stråla fram som en daggryning. Jag läste i dem ett innerligt medlidande, jag läste kvinnlig hängivenhet och kärlek — jag såg in i Ungas hjärta och själ. Och jag kände mig återigen som en yngling, ty Ungas blick var densamma som då hon skrattande sprang uppåt stranden till sin moders hem. Den dystra oron var borta och hungern och all den långa, tunga väntan. Tiden hade nått sin fullbordan. Jag kände, att hennes hjärta kallade på mig och jag tyckte, att jag måste luta mitt huvud däremot och glömma allt annat. Hon öppnade sina armar mot mig och jag närmade mig henne. Men då flammade hatet plötsligt upp i hennes ögon, hennes hand sökte mitt bälte, och hon stack mig två gånger med kniven.

'Hund!' skrek hon håfullt, i det hon slängde mig i snön. 'Svin!' Och så skrattade hon igen, så att tystnaden rämnade, och hon gick tillbaka till den döde.

Som jag sade — två gånger stötte hon kniven i mitt bröst; men hon var svag av hunger, och det var inte bestämt att jag skulle dö. Jag var mest sinnad att stanna där och sluta mina ögon till den sista långa sömnen hos dessa bägge, vilkas liv hade kostat mitt och fört mina fötter på okända vägar. Men det vilade en skuld på mig, som icke ville ge mig ro.

Och vägen var lång, kölden var bitter och det var ondt om föda. Pellys hade icke funnit någon

älg, och de hade plundrat mitt proviantrum. Och så hade även de tre vita männen gjort; men de lågo utmagrade och döda i sin hydda, då jag gick där förbi. Därefter minns jag ingenting, förr än jag kom hit och fann föda och eld, mycket eld.»

Han tystnade och kröp begärligt närmare kaminen. Längre lekte tranlampans fladdrande skuggor tragiskt på väggen.

»Men Unga?» utbrast Prince. Det hela stod ännu levande för honom.

»Unga? Hon ville inte äta av ripans kött. Hon låg med armarna lindade om hans hals och ansiktet begravet i hans gula hår. Jag sköt elden närmare, för att hon ej skulle känna kölden; men då kröp hon över åt andra sidan. Då gjorde jag upp eld där; men det tjänade ingenting till, ty hon ville icke äta. Och på det sättet ligga de ännu där borta i snön.»

»Och ni?» frågade Malemute Kid.

»Jag vet inte. Akatan är en liten ö, och jag har föga lust att vända tillbaka dit och leva i världens utkant. Det är inte mycket med livet. Jag kan gå till Constantine — där kan man slå mig i järn och dra till ett rep om min hals, och sedan får jag sova. Och ändå — nej jag vet inte.»

»Men det var ju mord, Kid», invände Prince.

»Tyst!» sade Malemute Kid. »Det finns saker som gå över vårt förstånd och ligga utom rättvisan. Vad som är rätt och orätt i detta kunna vi inte säga. Det tillhör inte oss att döma.»

Naass flyttade sig ännu närmare elden. Det blev en djup tystnad, och många bilder kommo och gingo inför de tre människors ögon.

INNEHÅLL:

	Sid
DEN VITA TYSTNADEN	5
VARGENS SON	21
MÄNNEN I FORTY-MILE	46
I FJÄRRAN LAND	60
EN SKÅL FÖR DEN, SOM ÅR UTE PÅ FÄRDVÅGAR!	87
PRÅSTENS RÅTTIGHETER	101
VAD VANDRINGSLAGEN BJUDER	122
GULDKUNGENS HUSTRU	135
EN NY ODYSSEVS	160

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY
Los Angeles

This book is DUE on the last date stamped below.

--	--	--

Form L9-50m-11,'50 (2554)444

PS

London -

3523

Vargens son.

L84soS

UC SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY

A 000 927 211 3

PS

3523

L84soS

